

Załącznik do uchwały Nr 12/463/19
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 27 marca 2019 r.

SPRAWOZDANIE

**z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program
działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku” za rok 2018**

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu
Departament Spraw Społecznych
Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Marzec 2019 rok

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW	4
WPROWADZENIE	5
(NIE)PEŁNOSPRAWNI W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM	6
FINANSOWANIE PROGRAMU WOJEWÓDZKIEGO PN. „RÓWNE SZANSE. PROGRAM DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO 2020 ROKU”	7
1. Finansowanie zadań ze środków PFRON.....	7
2. Koszty obsługi zadań finansowanych ze środków PFRON.....	9
3. Zadania finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.....	10
REALIZACJA SZCZEGÓŁOWYCH CELÓW PROGRAMU	12
CEL 1 BUDOWANIE POZYTYWNYCH POSTAW SPOŁECZNYCH W STOSUNKU DO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ POGŁĘBIANIE WIEDZY NA TEMAT ICH POTRZEB	12
DZIAŁANIE 1.1. Gromadzenie i analiza danych na temat potrzeb osób niepełnosprawnych.....	12
DZIAŁANIE 1.2 Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.....	14
DZIAŁANIE 1.3 Opracowanie lub wydanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych.....	16
DZIAŁANIE 1.4 Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie prawidłowego przygotowania projektów dotyczących zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach otwartych konkursów ofert.....	16
DZIAŁANIE 1.5 Zlecenie fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach trybu uproszczonego.....	19
DZIAŁANIE 1.6. Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego.....	20
DZIAŁANIE 1.7. Współpraca z Zespołami Opiniodawczo-Doradczymi oraz Wojewódzką Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.....	30
DZIAŁANIE 1.8. Wymiana doświadczeń w ramach organizowanych spotkań integracyjnych sektora pozarządowego.....	31
CEL 2 POPRAWA DOSTĘPU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OTOCZENIA DO INFORMACJI	31

DZIAŁANIE 2.1 Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych.....31

DZIAŁANIE 2.2 Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych 32

DZIAŁANIE 2.3. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych.....34

DZIAŁANIE 2.4. Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumacza języka migowego oraz tłumaczy-przewodników.....36

DZIAŁANIE 2.5. Dostosowanie stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych.....36

CEL 3 WYRÓWNYWANIE SZANS W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI DO KSZTAŁCENIA I ZDOBYWANIA ZAWODU PRZEZ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE 37

DZIAŁANIE 3.1. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych z uwzględnieniem zaplecza socjalno-bytowego.....37

CEL 4 ZWIĘKSZENIE MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH..... 37

Działanie 4.1. Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poprzez tworzenie i wspieranie działalności zakładów aktywności zawodowej 37

Działanie 4.2. Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączenia osób niepełnosprawnych w rynek pracy.....42

CEL 5 ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU W ZAKRESIE ŚWIADCZENIA USŁUG NA RZECZ REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 70

DZIAŁANIE 5.1. Dofinansowanie regionalnych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach oraz promowanie uniwersalnych rozwiązań w zakresie dostępności 70

DZIAŁANIE 5.2. Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych (z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów) 72

DZIAŁANIE 5.3. Opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe 79

CEL 6 ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO LECZNICTWA SPECJALISTYCZNEGO, TERAPII I REHABILITACJI 80

Działanie 6.1. Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek 80

Działanie 6.2. Wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny82

Działanie 6.3. Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność 82

Działanie 6.4. Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób niepełnosprawnych 82

Działanie 6.5. Wspieranie działań na rzecz wdrażania nowoczesnych metod diagnozy, terapii i rehabilitacji osób niepełnosprawnych.....84

Kontrole i wizytacje realizowanych zadań.....85

MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU W 2018 ROKU 87

ZADANIA NA RZECZ REHABILITACJI SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH PODEJMOWANE PRZEZ POZOSTAŁYCH REALIZATORÓW PROGRAMU..... 106

WNIOSKI..... 118

PODSUMOWANIE 119

Wykaz skrótów

BAEL – Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

GUS – Główny Urząd Statystyczny

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

JST – Jednostki Samorządu Terytorialnego

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

ON – Osoby z niepełnosprawnością

ONZ – Organizacja Narodów Zjednoczonych

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

program pn. „Równe szanse (...)” – program pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

RPO WK-P 2014-2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

RPDZ – Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia

ustawa o rehabilitacji (...) – ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, z późn. zm.)

UMK – Uniwersytet Mikołaja Kopernika

WION – Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

WK-P – Województwo Kujawsko-Pomorskie

WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy

ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej

ZPCH – Zakłady Pracy Chronionej

Wprowadzenie

Wojewódzki program pn. „**Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku**” został przyjęty uchwałą Nr 45/1376/12 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 7 listopada 2012 roku. Program wyznacza kierunki polityki Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a ideą opracowania programu było wyznaczenie działań uwzględniających potrzeby osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Obowiązek opracowania i realizacji programu przez Samorząd Województwa wynika z art. 35, ust.1, pkt 1 **ustawy o rehabilitacji (...)**.

Cele programu wpisują się w cele strategiczne „Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+” pod nazwą:

- 1) „Gospodarka i miejsca pracy”, który dotyczy zwiększenia możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
- 2) „Aktywne społeczeństwo – sprawne usługi”, który dotyczy zagadnień dotyczących rozwoju społecznego ujętego w następujących aspektach: kształtowanie pozytywnych postaw i zachowań mieszkańców, wzmacnianie więzi społecznych oraz budowanie społeczeństwa obywatelskiego na zdrowych relacjach społecznych, wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach usług publicznych, tworzenie takich samych warunków rozwoju dla wszystkich, niezależnie od miejsca zamieszkania, wieku, sprawności.
- 3) „Sprawne zarządzanie”, który dotyczy budowania pozytywnych postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz pogłębianie wiedzy na temat ich potrzeb.
- 4) „Tożsamość i dziedzictwo”, który dotyczy zwiększenia potencjału w zakresie świadczenia usług na rzecz osób niepełnosprawnych.

Sprawozdanie z realizacji w 2018 roku przedmiotowego programu, w sposób syntetyczny obrazuje wszelkie podejmowane działania, które spełniają **główny cel**, jakim jest **wyrównanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu oraz pomoc w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych**. Za pośrednictwem szczegółowego opisu w sprawozdaniu przedstawiono m.in. w jaki sposób odbywa się kształtowanie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie, aktywność zawodową osób z niepełnosprawnością, podejmowane działania przez organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zebrano dane, uporządkowano i pogrupowano przypisując realizowane przedsięwzięcia do poszczególnych celów szczegółowych programu, następnie do poddziałań

oraz określonych zadań. Na str. 88 sprawozdania zamieszczona została tabela monitorowania realizacji Programu, w której ujęte zostały wskaźniki osiągnięte w roku 2018. Program wojewódzki w 2018 r. był realizowany w oparciu o plan działań przyjęty uchwałą nr 18/811/18 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 9 maja 2018 r. w sprawie przyjęcia Planu Działań na 2018 rok w ramach wojewódzkiego programu pn. „**Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku**”. Plan działań w postaci zbiorczej tabeli zawiera zestawienie wszystkich planowanych w 2018 roku działań w ramach poszczególnych celów szczegółowych programu, ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, terminu realizacji, źródeł finansowania oraz wysokości środków przeznaczonych na realizację.

(Nie)pełnosprawni w Województwie Kujawsko-Pomorskim

Z przeprowadzonego przez GUS Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2011 r. wynika, iż na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w **2011 r.** zamieszkiwało **264 360 osób niepełnosprawnych, tj. 12,6% ogółu mieszkańców województwa, wobec 14,7% w 2002 r.** (w kraju odpowiednio 4 697 500 i 12,2%, wobec 14,3% w 2002 r.)¹.

Tabela nr 1: (Nie)pełnosprawni w województwie kujawsko-pomorskim

Rok 2011	
Ogółem	264 360
kobiety	139 101
mężczyźni	125 259
Miasta	174 938
Wieś	89 422
Niepełnosprawni tylko prawnie oraz prawnie i biologicznie	194 447
kobiety	96 924
mężczyźni	97 523
Niepełnosprawni tylko biologicznie	69 913
kobiety	42 177
mężczyźni	27 736

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy,

http://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/bydgosz/ASSETS_komiks_niepelnosprawni2012.pdf (dn. 12.03.2019 r.)

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Diagnozy sytuacji osób niepełnosprawnych w regionie w 2012 roku dokonał Pełnomocnik Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ds. Osób Niepełnosprawnych wraz z Wydziałem Integracji Osób Niepełnosprawnych w konsekwencji czego powstał dokument pn. „*Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-*

¹ <http://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2021/> (dn. 12.03.2019 r.)

pomorskim w okresie 2003-2010”. Diagnoza jest zbiorczym dokumentem opisującym m.in. działania podejmowane przez Samorząd Województwa na rzecz osób z niepełnosprawnościami do 2010 roku oraz przedstawiającym sytuację tych osób w różnych obszarach życia. Dokument zamieszczony jest na stronie internetowej www.niepełnosprawni.kujawsko-pomorskie.pl.

Finansowanie programu wojewódzkiego pn. „Równe Szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”

Wojewódzki program pn. „Równe Szanse. (...)” finansowany jest z dwóch źródeł. Pierwsze z nich to **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**, będący funduszem celowym, pełniącym rolę narzędzia finansowania polskiego systemu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Ze środków PFRON, w ramach przyznawanego corocznie przez Zarząd PFRON limitu środków² finansowana jest realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Drugie źródło finansowania programu to **budżet województwa**. Uwzględnia on środki przeznaczone zarówno na realizację zadań ustawowych, jak i działania zmierzające do kształtowania pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych oraz współtworzenia województwa bez barier.

1. Finansowanie zadań ze środków PFRON

Województwo Kujawsko-Pomorskie realizuje zadania współfinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które są środkami powierzonymi samorządom w celu realizacji konkretnych zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji (...).

Sejmik Województwa uchwałą Nr XXXVIII/630/17 z dnia 27 listopada 2017 r. określił zadania, na które należy przeznaczyć środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2018 r. Pismem o znaku: DF.WRO.67.2018.w.IWR z dnia 13 lutego 2018 roku, Prezes Zarządu PFRON przekazał informację o przyznaniu środków w wysokości **9 455 999,00 zł**. Środki PFRON na rok 2018 zostały przekazane w niższej

---

² Zgodnie z art. 48 ust.1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

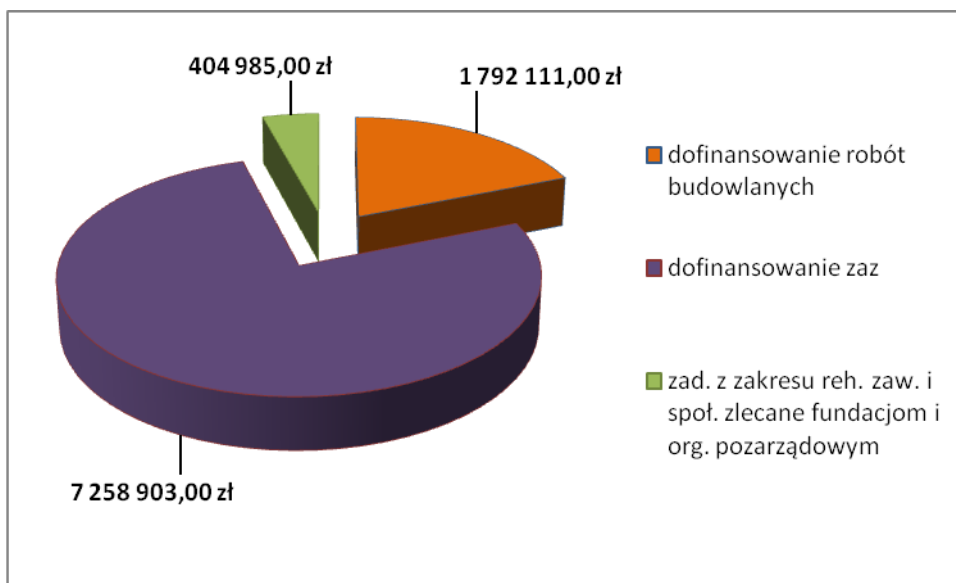
wysokości niż zaplanowano tj. 9 844 719,00 zł. Dodatkowo Fundusz przekazał **236 400,00 zł** na obsługę realizowanych zadań.

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 10/371/18 z dnia 14 marca 2018 roku dokonał podziału limitu środków przyznanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (uchwały zmieniające podział środków PFRON: Nr 35/1679/18 z dnia 12 września 2018 roku, Nr 37/1805/18 z dnia 26 września 2018 roku), tj.:

1. Dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, z późn. zm.) dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów – **1 792 111,00 zł**
2. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej – **7 258 903,00 zł**
3. Dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym – **404 985,00 zł**

Po podziale środków PFRON oraz przyznaniu środków z budżetu województwa Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął Plan Działań na 2018 r. w ramach wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse (...)” uchwałą nr 18/811/18 z dnia 9 maja 2018 r.

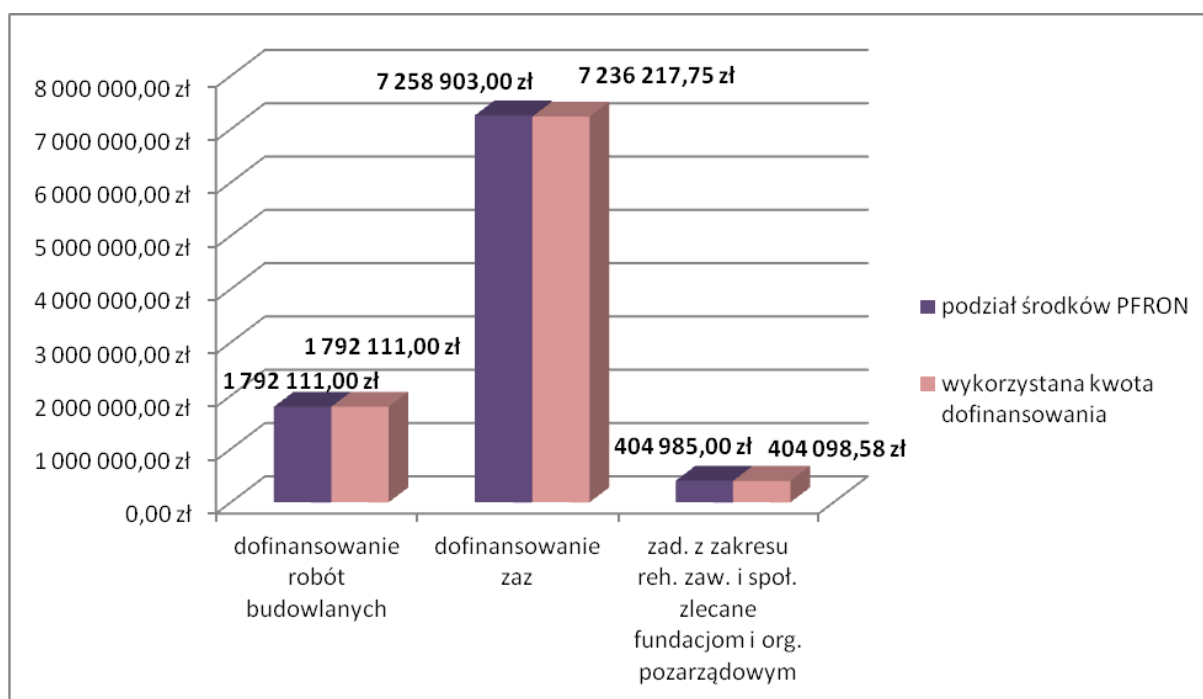
Wykres nr 1: Podział limitu środków PFRON

Na dzień 31 grudnia 2018 r. wykonanie planu finansowego środków PFRON zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków zostało zrealizowane na poziomie **99,75%**. Do 31.12.2018 r. zwrotu niewykorzystanych środków w łącznej wysokości **23 571,66 zł** dokonały organizacje pozarządowe, które otrzymały dofinansowanie do zadań w ramach ogłoszonego konkursu ofert nr 15/2018 oraz Zakład Aktywności Zawodowej.

Z uwagi na zwrot dokonany pod koniec roku 2018 nie było możliwości wykorzystania tych środków na inne zadania. Niewykorzystane środki pod koniec roku kalendarzowego podlegają zwrotowi do PFRON.

Wykres nr 2: Wykonanie planu finansowego środków PFRON

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

2. Koszty obsługi zadań finansowanych ze środków PFRON

Zgodnie z art. 54 ustawy o rehabilitacji (...) oraz § 6 i § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 538, z późn. zm.), limit środków finansowych powiększany jest o faktycznie poniesione koszty obsługi zadań realizowanych przez samorząd, jednak nie więcej niż o 2,5% środków wykorzystanych na realizację zadań.

Z przyznanego limitu środków na obsługę zadań w wysokości **236 400,00 zł** pokryte zostały koszty ujęte w **Tabeli nr 2**. Niewykorzystana kwota w wysokości 590,32 zł., w tym kwota w wysokości 1,00 zł wynikająca z przekazania przez PFRON w nadmiernej wysokości

środków na obsługę zadań określonych w ustawie o rehabilitacji (...), została przekazana do PFRON 9 stycznia 2019 r.

Tabela nr 2: Rozliczenie kosztów obsługi zadań PFRON w 2018 r.

Lp.	Paragraf	Nazwa zadania	Plan po zmianach na 2018 (zł)	Środki wykorzystane (zł)	Niewykorzystane środki podlegające zwrotowi do PFRON (zł)
1	4010	Wynagrodzenie osobowe pracowników	192 240,00	192 240,00	0,00
2	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	32 899,00	32 899,00	0,00
3	4120	Składki na Fundusz Pracy	3 311,00	2 723,62	587,38
4	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4 545,00	4 544,03	0,97
5	4220	Zakup środków żywności	2 000,00	1 999,88	0,12
6	4270	Zakup usług remontowych	0,00	0,00	0,00
7	4300	Zakup usług pozostałych	387,00	386,51	0,49
8	4410	Podróże służbowe krajowe	1 018,00	1 017,64	0,36
9	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	0,00	0,00	0,00
10	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	0,00	0,00
Razem:			236 400,00	235 810,68	589,32

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

3. Zadania finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Zgodnie z przyjętym budżetem Województwa Kujawsko-Pomorskiego na rok 2018 zaplanowane zostały zadania na łączną kwotę **644 000,00 zł**, w tym na:

- 1) Dofinansowanie kosztów działania Zakładów Aktywności Zawodowej – **444 000,00 zł** – zmniejszono do **279 089,00 zł**;
- 2) Granty – Zwiększanie dostępu osób z niepełnosprawnością do leczenia specjalistycznego, terapii i rehabilitacji – **100 000,00 zł**;
- 3) Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych – **100 000,00 zł** – zwiększono do **264 911,00 zł** – w tym zadaniu realizowane były przede wszystkim przedsięwzięcia dotyczące kształtowania pozytywnego wizerunku osób z niepełnosprawnością w społeczeństwie.

W ciągu roku dokonano zmian w budżecie województwa, zmniejszając docelowo środki finansowe w łącznej wysokości 164 911,00 zł na zadaniu dotyczącym dofinansowania kosztów tworzenia i działania Zakładów Aktywności Zawodowej, a zwiększając finanse na realizację zadania „Wojewódzki program (...)”. Ostateczne kwoty po zmianach wyniosły:

Ad.1) **279 089,00 zł** – zadanie zostało wydatkowane w 100%;

Ad. 2) **bez zmian** – zadanie zostało wydatkowane w 100%, czyli wydano 99 999,75 zł; Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Osób z Niepełnosprawnością "Radosny Zakątek" dokonało zwrotu w kwocie 0,25 zł w dniu 7 stycznia 2019 r.;

Ad. 3) **264 911,00 zł** – zadanie zostało wydatkowane w 99,75%, czyli wydano **264 259,60 zł**.

Łącznie z budżetu województwa wydatkowano **643 348,35 zł**, tj. 99,90%.

W planie finansowym zadań budżetowych na 2018 r. w pozycji „Zwrot dotacji PFRON” ujęto kwotę w wys. 1 848 567,00 zł, związaną ze zwrotem dotacji ze środków PFRON w wys. 1 000 000,00 zł wypłaconej Fundacji „WIATRAK” z siedzibą w Bydgoszczy, w ramach umowy Nr SPN.II.3020-UDOT/391/2009 z dnia 14 maja 2009 r., na dofinansowanie robót budowlanych (...) wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, na podstawie decyzji Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dnia 17 lutego 2014 r., znak WF/125w/2014, Sygn. sprawy: WF-PA-9/2013. Ze względu na trwające postępowanie w sprawie, a w szczególności przygotowywane przez województwo odwołanie od decyzji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 stycznia 2019 r., znak BON.III.5225.17.7.2018.MW, utrzymującej w mocy decyzję Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dnia 15 czerwca 2018 r. znak: DF/WRO/243/2018/w, sygn. sprawy: DF.WRO.3140.3.2017, dotyczącą odmowy umorzenia przywołanej do zwrotu należności, zaplanowane w pozycji „Zwrot dotacji PFRON” środki finansowe nie zostały wykorzystane i zostały ujęte w zadaniach budżetowych na rok 2019. Źródłem zaplanowanego wydatku jest planowany zwrot dotacji od Fundacji "Wiatrak".

Tabela nr 3: Zestawienie przyznaných środków PFRON i budżetu województwa z podziałem na zadania

Lp.	Rodzaj zadania	Środki PFRON (zł)	Środki z budżetu województwa (zł)	SUMA (zł)
1.	Dofinansowanie robót budowlanych (...)	1 792 111,00	0,00	1 792 111,00
2.	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Zakładów Aktywności Zawodowej	7 258 903,00	279 089,00	7 537 992,00
3.	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	404 985,00	100 000,00	504 985,00
4.	Obsługa zadań PFRON (2,5% od limitu)	0,00	236 400,00	236 400,00
5.	Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych	0,00	264 911,00	264 911,00
SUMA:		9 455 999,00	880 400,00	10 336 399,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Szczegółowe opisy realizacji zadań, finansowanych zarówno ze środków PFRON jak i środków z budżetu województwa, zostały ujęte w poszczególnych celach szczegółowych.

REALIZACJA SZCZEGÓŁOWYCH CELÓW PROGRAMU

CEL 1 Budowanie pozytywnych postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz pogłębianie wiedzy na temat ich potrzeb

DZIAŁANIE 1.1. Gromadzenie i analiza danych na temat potrzeb osób niepełnosprawnych

W 2018 r. Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych przygotował informację do **21 sprawozdań**, w tym:

- rzeczowo-finansowe z wykorzystania środków PFRON przez samorząd województwa,
- z wykonania budżetu za rok 2018,
- z przebiegu wykonania planu finansowego zadań budżetowych za I półrocze,
- z pomocy publicznej i informacji o nieudzieleniu takiej pomocy,
- z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- z realizacji RPDZ do WUP,
- z realizacji programu wojewódzkiego, pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”, które następnie jest przesyłane do Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,

- z realizacji uchwał Zarządu oraz Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- na temat działań podjętych na rzecz realizacji Strategii rozwoju województwa (SRW) kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+,
- z procedur związanych z zarządzaniem ryzykiem (na podstawie zarządzenia Marszałka Nr 7/2017 z dnia 14 marca 2017 roku),
- roczne sprawozdanie z kontroli w zakresie zadań samorządu województwa realizowanych na podstawie ustawy o rehabilitacji (...),
- dot. monitorowania stanu wdrażania programów wojewódzkich,
- z przyjmowania skarg, wniosków i petycji,
- o udzielonych zamówieniach publicznych,
- o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego,
- z realizacji działań określonych w Strategii Polityki Społecznej WK-P do roku 2020,
- z bieżących informacji realizowanych zadań dla Radnych WK-P,
- z informacji nt. umorzeń niepodatkowych należności budżetowych,
- z rozwoju ekonomii społecznej w województwie do GUS,
- z inwestycji ze środków publicznych,
- z kluczowych projektów zrealizowanych w latach 2014-2018.

Sprawozdanie z realizacji programu za miniony rok wraz z oceną realizacji zadań odbywa się poprzez gromadzenie i analizę danych opracowanych za pomocą własnych narzędzi, tj. ankiet, tabel i opisów.

Dane pozyskano od wszystkich powiatów województwa kujawsko-pomorskiego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu, Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu oraz z departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

Przygotowano również **18 opinii** dotyczących przedsięwzięć podejmowanych przez organizacje pozarządowe pod kątem objęcia ich honorowym patronatem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W 2018 r. opiniowano także akty prawne, m.in.: Konsultacje Wytycznych w zakresie zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn, projekt Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego, program Dostępność Plus, poselski projekt ustawy o pomocy osobom niesamodzielnym, danina solidarnościowa, projekt rozporządzenia

w sprawie środowiskowych domów samopomocy, stanowisko Kujawsko-Pomorskiej Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego z dnia 24 sierpnia 2018 r. w sprawie oceny rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnością w świetle warunków wykonywania zatrudnienia

i możliwości rynku pracy, projektu Informacji Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o działaniach podejmowanych na rzecz realizacji postanowień uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. – Karta Praw Osób Niepełnosprawnych. Ponadto pracownicy Wydziału w ramach realizacji porozumienia o współpracy zawartego pomiędzy Urzędem Marszałkowskim WK-P w Toruniu a Fundacją Stabilo z siedzibą w Toruniu na rzecz realizacji projektu pn. „Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim” opiniowali i weryfikowali raport z monitoringu działań Urzędu Marszałkowskiego WK-P przeprowadzonego w ramach powyższego projektu.

DZIAŁANIE 1.2 Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji

Jednym z 10 rodzajów zadań objętych otwartym konkursem ofert nr 15/2018 ogłoszonego przez Samorząd Województwa w 2018 r., finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Województwa Kujawsko-Pomorskiego było prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji. Celem tego zadania jest niwelowanie negatywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych, promowanie ich wizerunku jako pełnoprawnych obywateli a także włączanie osób z niepełnosprawnością do aktywnego życia społecznego.

W ramach tego zadania wpłynęła 1 oferta, z m. Bydgoszcz, która otrzymała dofinansowanie w pełnej, wnioskowanej wysokości tj. 12 060,00 zł, co ilustruje tabela nr 4.

Tabela nr 4: Zbiorne zestawienie ofert złożonych i dofinansowanych w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby organizacji – prowadzenie kampanii informacyjnych

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Bydgoszcz	1	4 600,00	1	2 000,00
RAZEM	1	4 600,00	1	2 000,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Celem zadania było kształtowanie wśród uczniów Województwa Kujawsko-Pomorskiego postaw społecznych opartych na otwartości, tolerancji i empatii wobec osób niepełnosprawnych wzrokowo, przygotowanie społeczeństwa do udzielania właściwej

pomocy z dysfunkcją wzroku i zapobieganie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnością wzrokową.

W ramach kampanii „**Ja nie widzę, ty zobacz mnie**” wzięli udział uczniowie z 82 szkół i placówek, 164 przedszkoli z Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz jego mieszkańcy. Kampania trafiła również do województwa pomorskiego, zachodniopomorskiego, wielkopolskiego, warmińsko-mazurskiego, śląskiego, mazowieckiego, łódzkiego i małopolskiego, a nawet do uczniów i nauczycieli jednej ze szkół w Grecji, natomiast bezpośrednimi beneficjentami tego zadania było **30 osób** niepełnosprawnych wzrokowo, które również przygotowywały tę kampanię. Kampania dotarła łącznie do około **31 tysięcy osób** co przedstawia tabela nr 5.

Tabela nr 5: Zbiorcze zestawienie osób niepełnosprawnych będących beneficjentami zadania w ramach konkursu 15/2018 – prowadzenie kampanii informacyjnych

Lp	Powiat / Niepełnosprawność	Beneficjenci końcowi				Razem 3÷6
		Kobiety	Mężczyźni	Dziewczynki	Chłopcy	
1	2	3	4	5	6	7
1	aleksandrowski					-
2	bydgoski	6	7	1	7	21
3	chełmiński					-
4	nakielski		1	1		2
5	świecki					-
6	toruński	1	3			4
7	włocławski					-
8	żniński			3		3
9	Inni odbiorcy zadania – szacunkowo					31 000
1	Wieś					-
2	Miasto	7	11	5	7	30
1	Niepełnosprawność ruchowa					-
2	Autyzm/Asperger					-
3	Niepełnosprawność intelektualna					-
4	Niepełnosprawność psychiczna					-
5	Niepełnosprawność wzrokowa	7	11	5	7	30
6	Inni odbiorcy z niepełnosprawnością wzrokową					31 000
7	Niepełnosprawność słuchowa					-
8	Niepełnosprawność inna					-

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Samorząd Województwa podczas I Wojewódzkiego Edukacyjnego Pikniku Osób Niepełnosprawnych promował kampanię **społeczno-informacyjną pn. „Rodzicielstwo bez barier”**, która została przygotowana i zrealizowana w 2016 r. Uczestnicy pikniku zapoznali się z ekspozycją zdjęć ilustrujących uczestniczące w kampanii rodziny. Więcej o samym Pikniku na str. 26.

Kampania pn. „Rodzicielstwo bez barier” promowana była również podczas konferencji z okazji 20-lecia samorządu powiatowego pt. „Pomoc społeczna – kierunki rozwoju, szanse i zagrożenia dla samorządu regionalnego” w Nakle nad Notecią. Samorząd Województwa reprezentowała Pełnomocnik Zarządu WK-P ds. Osób Niepełnosprawnych, która przedstawiła działania województwa kujawsko-pomorskiego na rzecz osób

z niepełnosprawnością. W trakcie konferencji była możliwość zwiedzania wystawy zdjęć z kampanii. Wystawa była dostępna również w siedzibie Starostwa Powiatowego w Nakle nad Notecią w okresie od 9 do 23 kwietnia 2018 r.

DZIAŁANIE 1.3 Opracowanie lub wydanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych

Finansowane ze środków PFRON

Zadanie związane z opracowywaniem lub wydaniem publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych zostało ogłoszone w ramach otwartego konkursu ofert nr 15/2018. Na realizację tego zadania nie wpłynęła żadna oferta.

Finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Ze środków budżetu województwa współfinansowano w kwocie 3 000,00 zł publikację **pt. „Po Twoich śladach” pod red. Andrzeja Wojciechowskiego**. Zdaniem wnioskodawcy wydanie publikacji było następstwem wystawy „Po Twoich śladach” poświęconej 1050 rocznicy Chrztu Polski objętej Honorowym Patronatem Biskupa Toruńskiego Andrzeja Suskiego, zorganizowanej przez Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Diecezji Toruńskiej im. Wandy Szuman i Bibliotekę Główną Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W książce znajdują się zdjęcia prac oraz ikony wykonane przez osób z niepełnosprawnościami. Wcześniej promowane podczas wystawy pn. „Obraz Osobliwy” w 2010 roku.

DZIAŁANIE 1.4 Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie prawidłowego przygotowania projektów dotyczących zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach otwartych konkursów ofert

W 2018 r. organizacje pozarządowe miały możliwość skorzystania z usług dotyczących wspierania organizacji zarówno w zakresie finansowym jak i niefinansowym.

W ramach pomocy niefinansowej w Wydziale Integracji Osób Niepełnosprawnych prowadzono szeroko rozumiany mentoring w zakresie pomocy merytorycznej dotyczącej rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami. Pracownicy udzielali porad osobiście, telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty tradycyjnej i elektronicznej w zakresie przygotowania ofert, rozliczania projektów związanych z realizacją zadań publicznych, doradztwa z zakresu prawa i rachunkowości niezbędnych do realizacji umów, przygotowania korekt harmonogramu rzeczowego i finansowego zadań oraz przygotowywania wszelkich niezbędnych dokumentów.

W priorytety i cele programu wojewódzkiego pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r.” wpisuje się roczny oraz wieloletni „Program współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018”, którego założenia były realizowane m.in. w oparciu o art. 35 ust. 1 pkt. 8 ustawy o rehabilitacji (...).

W zakresie finansowym, w roku 2018, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego zlecił realizację zadań związanych z rehabilitacją zawodową i społeczną organizacjom pozarządowym w trybie pozakonkursowym oraz w ramach **trzech** konkursów ofert. Konkursy nr **15/2018** i nr **27/2018** finansowane były ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a konkurs nr **17/2018** finansowany był ze środków budżetu województwa.

Finansowane ze środków PFRON

W ramach środków PFRON realizowane były zadania w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych: Nr 15/2018 przyjętej uchwałą Nr 49/2220/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 6 grudnia 2017 r. (podpisano 29 umów), otwartego konkursu ofert 27/2018 przyjętej uchwałą Nr 37/1807/18 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 września 2018 r. (podpisano 1 umowę). Realizowane były również zadania w ramach w trybu pozakonkursowego (podpisano 6 umów). Łączne zestawienie złożonych ofert i przyznanych środków na realizację zadań finansowanych z PFRON, z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby oferenta przedstawia tabela nr 6.

Tabela nr 6: Zestawienie złożonych ofert i przyznanych środków na realizację zadań finansowanych z PFRON, z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby oferenta przedstawia

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Bydgoszcz	18	472 781,07	11	175 790,00
m. Toruń	12	120 032,00	9	61 510,00
m. Włocławek	3	22 104,00	2	10 000,00
aleksandrowski	3	71 400,00	2	25 000,00
bydgoski	2	8 860,00	1	3 500,00
brodnicki	1	11 250,00	1	7 000,00
chełmiński	-	-	-	-
golubsko-dobrzyński	1	19 100,00	1	10 000,00
grudziądzki	-	-	-	-
inowrocławski	2	54 480,00	1	9 000,00
lipnowski	1	9 970,00	1	4 000,00
nakielski	2	65 255,00	2	50 485,00
mogileński	-	-	-	-
świecki	1	10 750,00	-	-
toruński	2	21 380,00	-	-
tucholski	-	-	-	-
radziejowski	2	24 800,00	-	-
rypiński	-	-	-	-
sępoleński	-	-	-	-
wąbrzeski	2	19 711,00	2	17 000,00
więcborski	-	-	-	-
włocławski	1	25 100,00	1	20 000,00
żniński	1	9 600,00	-	-
m.st. Warszawa	1	12 060,00	-	-
koniński	4	32 725,00	2	11 700,00
RAZEM	59	1 011 358,07	36	404 985,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W ramach konkursów finansowanych ze środków PFRON nie wpłynęły żadne oferty z powiatu chełmińskiego, grudziądzkiego, mogileńskiego, tucholskiego, rypińskiego, sępoleńskiego i więcborskiego. Organizacje z siedzibą w Mieście st. Warszawa i powiecie konińskim realizowały zadania na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Niewykorzystana przez realizatorów zadań kwota w wysokości **886,41 zł** została zwrócona do PFRON.

Finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Ze środków budżetu województwa realizowane były zadania w ramach otwartego konkursu ofert nr 17/2018 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2018 roku w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych pod nazwą: **„Zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnością do leczenia specjalistycznego, terapii i rehabilitacji”** przyjętego uchwałą Nr 8/274/18 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 258 lutego 2018r. Łączne zestawienie złożonych ofert i przyznanych środków na realizację zadań finansowanych z budżetu województwa, z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby oferenta przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7: Zestawienie złożonych ofert i przyznanych środków na realizację zadań finansowanych z budżetu województwa, z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby oferenta

Miasto / Powiat	Ilość złożonych ofert	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość dofinansowanych ofert	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Toruń	3	22 700,00	1	10 000,00
m. Włocławek	1	10 800,00	1	10 000,00
Powiat aleksandrowski	1	24 500,00	1	20 000,00
Powiat bydgoski	1	26 300,00	1	25 000,00
Powiat chełmiński	1	8 780,00	1	6 000,00
Powiat inowrocławski	2	23 305,00	1	11 480,00
Powiat nakielski	1	14 700,00	1	8 000,00
Powiat mogileński	1	10 476,80		-
Powiat toruński	1	50 700,00		-
Powiat sępoleński	1	4 240,00	1	3 000,00
Powiat włocławski	1	11 850,00	1	6 520,00
RAZEM	14	208 351,80	9	100 000,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W ramach konkursu finansowanego ze środków budżetu województwa nie wpłynęły żadne oferty z powiatu brodnickiego, golubsko-dobrzyńskiego, grudziądzkiego, lipnowskiego, świeckiego, tucholskiego, radziejowskiego, rypińskiego, wąbrzeskiego, wieńborskiego i znińskiego.

Niewykorzystana przez realizatorów zadań kwota w wysokości **0,25 zł** została zwrócona do budżetu województwa.

DZIAŁANIE 1.5 Zlecenie fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach trybu uproszczonego

Do 31 grudnia 2018 r. wpłynęło **12** ofert w ramach trybu z pominięciem otwartego konkursu ofert, tzw. trybie uproszczonym, zgodnie z art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, z późn. zm.), z czego **8** ofert rozpatrzył Zarząd WK-P przyjmując do realizacji **6** ofert, natomiast 2 zostały rozpatrzone negatywnie i 2 zostały odrzucone bez rozpatrzenia ze względu na niekompletny druk i brak środków oraz 2 oferentów zrezygnowało z realizacji zadania. Łączna kwota wydatkowana ze środków PFRON w ramach trybu uproszczonego to kwota **59 500,00 zł**.

Tabela nr 8: Zbiorcze zestawienie zadań realizowanych w ramach otwartych konkursów ofert i trybu pozakonkursowego.

Lp.	Numer i nazwa konkursu	Ilość złożonych ofert	Ilość ofert, na które przekazano dofinansowanie	Wysokość przyznanych środków (zł)		Wysokość wykorzystanych środków (zł)
				PFRON	Budżet woj.	
1	2	3	4	5	6	7
1	Konkurs ofert nr 15/2018 pn. „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych” (środki PFRON)	40	29	300 000,00	0,00	299 113,59
2	Tryb pozakonkursowy pn. „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych” (środki PFRON)	12	6	59 500,00	0,00	59 500,00
3	Konkurs ofert nr 27/2018 pn. „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych” (środki PFRON)	7	1	45 485,00	0,00	45 485,00
4	Konkurs ofert nr 17/2018 pn. „Zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnością do leczenia specjalistycznego, terapii i rehabilitacji (środki budżetu Województwa)	14	9	0,00	100 000,00	99 999,75
Łącznie		73	45	504 985,00		504 098,33

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 1.6. Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego

Finansowane ze środków PFRON

Zadanie związane z promowaniem aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego zostało ogłoszone w ramach otwartego konkursu ofert nr 15/2018. Na realizację tego zadania wpłynęła 1 oferta. Więcej informacji na str. 14.

W ramach trybu uproszczonego na powyższe zadanie wpłynęła 1 oferta, która nie uzyskała dofinansowania.

Tabela nr 9: Zbiorcze zestawienie ofert złożonych w ramach trybu uproszczonego, z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby oferenta – organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów (...)

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
koniński	1	10 000,00	-	-
RAZEM	1	10 000,00	-	-

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

W ramach tego zadania prowadzone były działania służące promowaniu osób z niepełnosprawnością jako osób aktywnych zarówno w życiu społecznym, jak i zawodowym. Realizacja zadania bezpośrednio przyczyniła się do przełamywania barier społecznych, mentalnych i stereotypów dotyczących osób niepełnosprawnych. Samorząd Województwa przekazał na ich realizację ze środków budżetu województwa kwotę w wysokości **161 240,09 zł**. Zrealizowano **11 projektów**.

1) Wspólnie z instytucjami kultury z regionu po raz ósmy zrealizowano w miesiącu maju projekt pn. „**Majówka z kulturą i sztuką**”. Projekt wiąże się z obchodzonym corocznie 5 maja Europejskim Dniem Godności Osób z Niepełnosprawnością intelektualną, a także obchodzonego również w tym dniu Dnia Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych. Akcja trwała przez cały maj. Przystąpiło do niej **25 placówek i instytucji kulturalnych** z województwa kujawsko-pomorskiego. Przygotowały one około **100 wydarzeń** w ramach, których odbyły się liczne wystawy i warsztaty. Głównym celem realizacji projektu było zapewnienie niepełnosprawnym mieszkańcom naszego regionu oraz ich opiekunom możliwości bezpłatnego skorzystania z większości ofert lokalnych instytucji kulturalnych. Placówki kultury miały możliwość zweryfikowania swoich obiektów i ekspozycji co do dostępności dla różnych niepełnosprawności.

„Majówka z kulturą i sztuką” odbyła się na terenie 8 powiatów województwa kujawsko-pomorskiego. W akcję włączyło się najwięcej placówek kulturalnych z powiatu sępoleńskiego (8), miasta Torunia (6) oraz Bydgoszczy (4). We Włocławku i Inowrocławiu włączyły się po dwie jednostki kulturalne. Natomiast w powiatach aleksandrowskim, bydgoskim i znińskim po jednej.

W ramach projektu rozesłano do instytucji ankiety przygotowane przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych dla osób z niepełnosprawnością odwiedzających placówki mające na celu zbadanie ich pod kątem dostępności do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Ankiety wypełniło 75 niepełnosprawnych uczestników projektu.

Tabela nr 10: Pytanie nr 1 Czy wymienione miejsca są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością?

	Tak	nie
miejsca parkingowe	33 głosy	42 głosy
dojście / wejście do budynku	39 głosów	36 głosów
część recepcyjna np. szatnie, kasy biletowe	17 głosów	58 głosów
przestrzeń ekspozycyjna	23 głosy	52 głosy
ekspozyty	18 głosów	57 głosów
toalety	44 głosy	31 głosów

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 11: Pytanie nr 2 Jakie zastosowano rozwiązania z myślą o osobach z niepełnosprawnością?

	Tak	nie
przeszkolona obsługa, dostępność przewodników ze znajomością języka migowego	22 głosy	53 głosy
odpowiednia wielkość czcionki i kontrast	19 głosów	56 głosów
część recepcyjna np. szatnie, kasy biletowe	6 głosów	69 głosów
informacje w wersji dźwiękowej	23 głosów	52 głosy
możliwość dotykania ekspozatów	27 głosy	48 głosów
dostępność publikacji i folderów dostosowanych do różnego rodzaju odbiorców	27 głosy	48 głosów

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Celem ankiety było uzyskanie informacji na temat stopnia dostosowania placówek kulturalnych i ich oferty do potrzeb osób z niepełnosprawnością, a wyniki ujęto w tabeli nr 10 i nr 11.

2) Wystawa rękodzieła artystycznego osób niepełnosprawnych pn. „**My też potrafimy**”. W 2018 roku zorganizowane zostały dwie edycje: jedna o tematyce Świąt Wielkanocnych (XXVI edycja - 15 marca) i druga o tematyce Bożego Narodzenia (XXVII edycja - 3 grudnia). W obu wydarzeniach łącznie wystawiło swoje produkty **325 osób** (145 – Wielkanoc, 180 – Boże Narodzenie) z 45 placówek podczas edycji wielkanocnej i 50 placówek podczas edycji bożonarodzeniowej z Dziennych Domów Pomocy Społecznej, Domów Pomocy Społecznej, Środowiskowych Domów Samopomocy, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładów Aktywności Zawodowej, Placówek Edukacyjnych oraz innych instytucji działających na terenie regionu na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Wystawy w tut. Urzędzie organizowane od 2003 roku są okazją do zakupu ręcznie wykonanych przedmiotów sztuki użytkowej m. in. koszyczków wielkanocnych, kartek świątecznych, świeczek, stroików, biżuterii, ozdób świątecznych i innych prac rękodzielniczych. Tym samym wspiera się instytucje i organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnością z województwa kujawsko-pomorskiego. Podobnie jak w przypadku

poprzednich edycji głównym celem wystaw było wspieranie aktywności osób z niepełnosprawnością poprzez promowanie ich twórczości i tym samym przybliżenie mieszkańcom województwa kujawsko-pomorskiego, środowiska osób niepełnosprawnych zamieszkujących nasz region. W ramach zadania ze środków budżetu województwa wydano **16 361,69 zł**.

Z bożonarodzeniową wystawą rękodzieła w Urzędzie Marszałkowskim odbywała się współorganizowana z Fundacją na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „ARKADIA” z siedzibą w Toruniu **konferencja pt. „Dzień osób z niepełnosprawnościami”**. Konferencja była realizowana w ramach zadań zleczanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

3) Podobnie jak w poprzednich latach ufundowane zostały **nagrody** dla laureatów regionalnych eliminacji do **Ogólnopolskiego Festiwalu Twórczości Teatralno-Muzycznej Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie „Albertiana”**. Nagrody o równowartości 760,00 zł brutto zostały przekazane dla:

- **solisty Ryszarda Kilarskiego** – karta upominkowa Decathlon
- **zespołu teatralnego „Bez kurtyny”** – Statyw fotograficzny Manfrotto MK290DUA3 -BH
- **zespołu teatralnego „Bratanki”** – Ledowa listwa oświetleniowa; Sterownik LED DMX; Przewód XLR, Instrument – chimesy

Nagrody zostały wybrane przez samych laureatów, a ich wręczenie odbyło się w dniu 15 marca 2018 r. w gmachu Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu podczas XXVI Wystawy rękodzieła artystycznego o tematyce Świąt Wielkanocnych **pn. „My też potrafimy”**. W trakcie uroczystości Pan Ryszard Kilarski zaprezentował utwór „Tolerancja” z repertuaru Stanisława Sojki. W ramach zadania ze środków budżetu województwa wydano **2 280,00 zł**.

4) Cykl 3 audycji telewizyjnych o różnorodnej tematyce dot. osób z niepełnosprawnościami **„Czas na interwencję”**. Cały cykl programu składał się z 7 odcinków o czasie trwania minimum 50 minut każdy, poruszających problemy społeczne tj.: niepełnosprawność, przeciwdziałanie przemocy czy wsparcie rodzin w zależności od nasilenia problemów opiekuńczo-wychowawczych. Emisja miała miejsce na antenie pasma regionalnego TVP Bydgoszcz.

Dnia 7.03.2018 r. odbyła się emisja odcinka pt. **„Samodzielne życie, integracja społeczna i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością m.in. intelektualną”** (dwie powtórki dn. 8.03.2018 r.). Podjęty temat miał być okazją do rozmowy

o funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnością w środowisku domowym, lokalnym i działaniach, które miałyby zapobiegać ich izolacji społecznej. Celem tego odcinka było wskazanie organizacji z naszego regionu które zajmują się udzielaniem wsparcia osobom z niepełnosprawnością, promowaniem dostępności usług, pokazywaniem nowoczesnych technologii i rozwiązań wykorzystywanych w procesie rehabilitacji.

Emisja drugiego odcinka miała miejsce 21.03.2018 r. (dwie powtórki dn. 22.03.2018 r.) , a jego tematem był **„Sport osób niepełnosprawnych”**. Celem tej audycji było zasygnalizowanie istotności dla wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością sportu i wszelkich form aktywności na czele z rehabilitacją. Poruszany w programie temat pokazał znaczenie aktywności ruchowej osób z niepełnosprawnością. W programie poruszono także sprawę umożliwienia dzieciom z niepełnosprawnością uczestnictwa w zabawach i zajęciach rekreacyjno-sportowych oraz dostęp do usług, w zakresie rekreacji, turystyki i innych form spędzania wolnego czasu.

Ostatni trzeci odcinek emitowany był dnia 26.09.2018 r. (dwie powtórki dn. 03.10.2018 r.) i dotyczył tematu **„Oczekiwania osoby z niepełnosprawnością, a potrzeby współczesnego rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim”**. Temat podjęty w audycji był okazją do odpowiedzi na szereg pytań związanych z potrzebami współczesnego rynku i czy są (na ile są) one spójne z oczekiwaniami osób z niepełnosprawnością min. czy edukacja osób z niepełnosprawnością nadaża za potrzebami rynku pracy, powodów dla których niepełnosprawni podejmują pracę, a co jest powodem dla którego nie są nią wcale zainteresowani i jakie są ich oczekiwania wobec pracodawców. Wszystkie proponowane tematy wpisują się w Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.

Według przeprowadzonych badań przez TVP wszystkie trzy odcinki cieszyły się zainteresowaniem widzów i przyczyniły się do nowego spojrzenia na poruszane sprawy, a tym samym poszerzyły wiedzę z zakresu życia i funkcjonowania w społeczeństwie osób z niepełnosprawnością. Dane dotyczące przeciętnej oglądalności wszystkich premierowych odcinków oparte były na badaniach Nielsena i wskazały liczbę oglądających średnio na 41 500 widzów. W ramach zadania ze środków budżetu województwa wydano **24 000,00 zł**.

Działania Samorządu dot. „Majówki z kulturą i sztuką” oraz dostępności obiektów były promowane również w programie pn. „Akcja Innowacja” w TVP Bydgoszcz.

5) **II Bal Osób Niepełnosprawnych** współorganizowany wspólnie z Fundacją Światło w Toruniu. Partnerami wydarzenia były również toruńskie organizacje pozarządowe: Fundacja „Daj Szansę” i Stowarzyszenie „Jestem”.

W wydarzeniu wzięło udział **157 osób** z różnego rodzaju niepełnosprawnościami wraz z opiekunami, którzy zgłosili się indywidualnie lub też zgłoszeni zostali przez organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Wśród uczestników balu były także osoby wybudzone ze śpiączki - podopieczni Fundacji "Światło".

Celem organizacji balu była chęć zmotywowania osób niepełnosprawnych do wyjścia z domu, poza swoje ograniczenia oraz aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym. W związku z sukcesem zeszłorocznej edycji, wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem. Oczekiwane rezultaty to przede wszystkim przełamywanie barier mentalnych i stereotypów dotyczących osób niepełnosprawnych. Środki Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego przeznaczone zostały na dofinansowanie cateringu dla uczestników balu, obsługi muzycznej, nagłośnienia i prowadzenia balu w wysokości **19 000,00 zł.**

6) Współfinansowanie obchodów **25-lecia**, w tym:

- **Centrum Niezależnego Życia w Ciechocinku** odbyło się przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W wydarzeniu wzięło udział blisko **350 osób**, w tym osoby z niepełnosprawnościami, przyjaciele oraz mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego. Stowarzyszenie od wielu lat wspiera osoby z niepełnosprawnością zamieszkujące województwo kujawsko-pomorskie, poprzez prowadzenie działań usprawniających ich funkcjonowanie na trzech podstawowych płaszczyznach: psychicznej, fizycznej i społecznej. Same obchody 25-lecia przyczyniły się do integracji osób z niepełnosprawnościami z mieszkańcami regionu, a także były okazją do beztrudnej zabawy. W ramach zadania ze środków budżetu województwa sfinansowano koncert oraz nagłośnienia i oświetlenie koncertu w wysokości **8 000,00 zł.**

- **Fundacji na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Arkadia”** w Toruniu odbyło się przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W obchodach wzięło udział **220** osób, w tym **100 osób z niepełnosprawnością**, będących przyjaciółmi, darczyńcami oraz uczestnikami WTZ prowadzonych przez Fundację. Celem organizacji tego wydarzenia była potrzeba uhonorowania osób działających na rzecz osób niepełnosprawnych i promowanie aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym osób z niepełnosprawnością oraz budowanie pozytywnych postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz pogłębianie wiedzy na temat ich potrzeb. W ramach zadania ze środków budżetu województwa sfinansowano oprawę muzyczną wydarzenia w wysokości **3 000,00 zł.**

7) Projekt pn. **„Zobaczyć góry, pokonać siebie”** 38 osobowa grupa uczniów z niepełnosprawnościami z zespołu Szkół nr 5 im. ks. J. Twardowskiego w Rypinie zapoznała się z zabytkami miast Polski tj. Nowa Ruda, Duszniki Zdrój, Kudowa Zdrój, Wambierzyce, Strzegom i Wrocław. Celem projektu było pogłębianie wiedzy przez niepełnosprawnych uczniów a także promowanie regionu kujawsko-pomorskiego wśród niepełnosprawnych uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Strzegomiu. W ramach zadania ze środków budżetu województwa sfinansowano transport w wysokości **5 000,00 zł**.

8) **I Wojewódzki Edukacyjny Pikniku Osób Niepełnosprawnych**. Piknik został zorganizowany wspólnie z Fundacją „Światło” przy wsparciu regionalnych organizacji pozarządowych. W trakcie pikniku Samorząd przygotował stoisko z materiałami informacyjnymi na tematy związane ze wsparciem osób niepełnosprawnych ze strony samorządu przy udziale środków z różnych źródeł, pracownicy prowadzili koło fortuny z pytaniami dotyczącymi samorządu i proponowanych rozwiązań na rzecz osób z niepełnosprawnością. Zwycięzcy otrzymywali nagrody ufundowane przez Samorząd WK-P.

9) **Współorganizowanie Wigilii w okresie Świąt Bożego Narodzenia**. W Wigilii wzięły udział osoby z niepełnosprawnością, szczególnie dzieci i młodzież będące podopiecznymi placówek w regionie kujawsko-pomorskim. Sfinansowanie zadania integrującego, polegającego na współorganizacji Świąt Bożego Narodzenia otrzymali:

- 3 Domy Pomocy Społecznej (w Chełmnie, Grabiu, Kamieniu Krajeńskim),
- Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim Dom Zakonny w Bydgoszczy,
- Szentszacki Instytut Sióstr Maryi w Bydgoszczy,
- Parafia Rzymskokatolicka pw. Miłosierdzia Bożego i św. Siostry Faustyny w Toruniu,
- Europejskie Centrum Współpracy Młodzieży w Toruniu,
- Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Diecezji Toruńskiej im. Wandy Szuman,
- Brodnickie Centrum Caritas w Brodnicy.

Łącznie w wydarzeniach świątecznych uczestniczyło **778** osób z niepełnosprawnościami. Celem tego zadania była aktywizacja społeczna i integracja mieszkańców i podopiecznych placówek, a także możliwość poznania rodzinnej świątecznej atmosfery z dala od zmartwień i kłopotów. Dzięki działaniom podejmowanym w ramach spotkań wigilijnych, wiele osób z niepełnosprawnością mogło wyjść poza swoje ograniczenia fizyczne i psychiczne oraz doświadczyć radości, zadowolenia płynącego z obcowania i wspólnego radosnego obchodzenia Świąt Bożego Narodzenia. Uczestnicy wszystkich świątecznych spotkań pochodzili z następujących powiatów: włocławskiego,

radziejowskiego, lipnowskiego, mogileńskiego, grudziądzkiego, bydgoskiego, aleksandrowskiego, toruńskiego, inowrocławskiego, brodnickiego, żnińskiego, nakielskiego.

W ramach zadania ze środków budżetu województwa wydano **83 000,00 zł.**

10) **Współpraca z uczelniami z regionu.**

- W ramach projektu Wsparcie psychoterapeutyczne dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w Katedrze Psychopedagogicznych Podstaw Rewalidacji Wydziału Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zorganizowane zostały **Toruńskie Międzynarodowe Seminarium Studiów nad Niepełnosprawnością**. Odbiorcami seminarium byli rodzice, opiekunowie osób z niepełnosprawnościami, nauczyciele szkolnictwa specjalnego, terapeuci oraz studenci UMK, online ośrodki akademickie w Polsce, Czechach, Ukrainie i we Włoszech. Celem projektu było wsparcie psychoterapeutyczne dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. Pełnomocnik Zarządu WK-P ds. Osób Niepełnosprawnych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu zaprezentowała działania realizowane przez samorząd na rzecz osób z niepełnosprawnością. Seminarium transmitowano przez TV UMK, które jest dostępne na stronie <https://www.youtube.com/watch?v=fFx0JOc5luA> (dn. 01.03.2019 r.). W ramach zadania ze środków budżetu województwa sfinansowano zakup materiałów biurowych, materiałów plastycznych przeznaczonych do wykonania przez uczniów SP nr 19 i podopiecznych Stowarzyszenia „Dziewiętnastka” prac plastycznych, które zostały wykorzystane do prezentacji realizowanych technik terapeutycznych z wykorzystaniem sztuki w wysokości **500,00 zł.**

- W Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy odbyła się VI Konferencja **„Osoba niepełnosprawna w zatrudnieniu”**. Samorząd Województwa reprezentował Pełnomocnik Zarządu WK-P ds. Osób Niepełnosprawnych, która w panelu dot. wsparcia finansowego i merytorycznego dla osób niepełnosprawnych i pracodawców przedstawiła prelekcję pt. „Oczekiwania osoby z niepełnosprawnością, a potrzeby współczesnego rynku pracy w województwie Kujawsko-Pomorskim”. Celem spotkania było wsparcie merytoryczne osób z niepełnosprawnościami oraz pracodawców w procesie organizowania stanowisk pracy.

11) **Przygotowanie ulotki** nt. działań Samorządu WK-P na rzecz osób z niepełnosprawnością, którą przekazano mieszkańcom regionu kujawsko-pomorskiego podczas I Wojewódzkiego Edukacyjnego Pikniku Osób Niepełnosprawnych.

12) **Sesje Sejmiku Osób Niepełnosprawnych** odbywają się corocznie, począwszy od 2007 roku. Do 2018 złożonych zostało łącznie **70** interpelacji.

Uczestnikami sesji są osoby z niepełnosprawnością, które zgłaszają interpelacje i sygnalizują bieżące problemy z jakimi się borykają w codziennym życiu.

W dniu 9 stycznia 2018 r. odbyła się uroczysta **IX Sesja Sejmiku Osób Niepełnosprawnych**, której inicjatorem i organizatorem, był samorząd województwa we współpracy z kujawsko-pomorskim oddziałem Ligi Kobiet Polskich i Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Toruniu.

W roku 2018 złożono 4 interpelacje, które zostały rozpatrzone w 2018 roku, co zostało szczegółowo opisane w tabeli nr 12.

Tabela nr 12: Interpelacje złożone w 2018 r. i rozpatrzone w 2018 r.

L.p.	Osoba zgłaszająca i przedmiot interpelacji	Sposób interwencji
1	Iwona Szefler – reprezentująca uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Brodnicy - w sprawie umożliwienia osobom z niepełnosprawnością uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych, do czasu osiągnięcia przez nich celów założonych w indywidualnych programach rehabilitacji.	Aktualnie w przygotowaniu są zmiany w zakresie warsztatów terapii zajęciowej do projektu ustawy o rehabilitacji (...). Propozycje zmian dotyczą rozdzielania dotychczas realizowanych funkcji WTZ tj. rehabilitacji społecznej i rehabilitacji zawodowej, wprowadzenie stażu rehabilitacyjnego, który oznacza nabywanie przez osobę niepełnosprawną umiejętności praktycznych przez wykonywanie zadań w miejscu pracy oraz nabywanie umiejętności społecznych do wykonywania czynności zawodowych, a także wzmocnienie znaczenia indywidualnego programu rehabilitacji poprzez wskazanie zakresu nauki umiejętności niezbędnych do niezależnego życia oraz w kierunku aktywizacji zawodowej i oceny poziomu ich opanowania. Planowane jest określenie zasad dotyczących kierowania, przyjmowania i powrotu osób do WTZ oraz tworzenie WTZ w powiatach na podstawie zdiagnozowanych potrzeb oraz liczby osób oczekujących. Przewidywane są również zmiany w zakresie działania WTZ.
2	Bartosz Pliszka – reprezentujący uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej przy Lidze Kobiet Polskich Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego - w sprawie opracowania ścieżki edukacyjnej dla osób niepełnosprawnych.	Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego istnieją różne placówki, które stanowią kontynuację ścieżki edukacyjnej i aktywizację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością. Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego działa 36 placówek WTZ oraz 9 ZAZ. Zatrudnienie w zakładzie oraz korzystanie z rehabilitacji zawodowej ma na celu przygotowanie osoby niepełnosprawnej do podjęcia zatrudnienia na otwartym bądź chronionym rynku pracy. Ponadto Powiatowe Urzędy Pracy kierują osoby niepełnosprawne bezrobotne oraz poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu a zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy na szkolenia, w celu zwiększenia ich szans na uzyskanie zatrudnienia, podwyższenia dotychczasowych

		<p>kwalifikacji zawodowych lub zwiększenia aktywności zawodowej.</p>
3	<p>Tomasz Przybicki – reprezentujący Towarzystwo Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Brodnicy oraz uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Brodnicy - w sprawie uwolnienia środków finansowych ze sprzedaży wytworów osób niepełnosprawnych oraz zagwarantowania uczestnikom Warsztatów Terapii Zajęciowych korzystania z ulgowych biletów miesięcznych na dojazdy do placówki.</p>	<p>Kwestia „uwolnienia środków finansowych ze sprzedaży wytworów osób niepełnosprawnych” była już przedmiotem interpelacji złożonej przez p. Tomasza Przybickiego podczas ubiegłorocznej Sesji Osób Niepełnosprawnych. Zgodnie z treścią otrzymanej odpowiedzi z Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, której kserokopia została przesłana do p. Przybickiego w piśmie z dnia 27 czerwca 2017 r., znak KS-P.0004.2.2017, działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej jest działalnością o charakterze niezarobkowym, a dochód ze sprzedaży produktów i usług wytworzonych przez uczestników w ramach realizowanego programu terapii, przeznacza się w porozumieniu z uczestnikami warsztatu, na pokrycie wydatków związanych z integracją społeczną uczestników. W omawianej odpowiedzi podkreślono, że celem działalności WTZ nie jest sprzedaż produktów i usług, ale stwarzanie osobom niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej, w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Odnosząc się do zagwarantowania uczestnikom WTZ korzystania z ulgowych biletów miesięcznych na dojazdy do placówki, pragnę zaznaczyć, że poruszana kwestia była przedmiotem pisma z 7 marca 2017 r. znak KS-P.0004.2.2017, wystosowanego przez Pana Przewodniczącego do Ministra Infrastruktury i Budownictwa. Zgodnie z otrzymaną odpowiedzią, właściwym do podjęcia inicjatywy w zakresie zmiany ustawy o ulgach w zakresie ulg dla osób niepełnosprawnych jest minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym ds. finansów publicznych.</p>
4	<p>Julia Jaranowska – reprezentująca Kujawsko-Pomorski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Toruniu – w sprawie bezpiecznego wjazdu z ulicy Żwirki i Wigury do Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Janusza Korczaka w Toruniu.</p>	<p>Przedmiotowa sprawa wykracza poza kompetencje Samorządu WK-P. Sprawa została przekazana wg właściwości do Miejskiego Zarządu Dróg w Toruniu i jest w trakcie rozpoznawania.</p>

DZIAŁANIE 1.7. Współpraca z Zespołami Opiniodawczo-Doradczymi oraz Wojewódzką Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych

W 2018 r. obsługą Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych zajmował się Wydział Polityki Społecznej.

Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych działa w oparciu o ustawę o rehabilitacji oraz § 9 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad ds. osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 560).

Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych jest organem opiniodawczo-doradczym, działającym przy Marszałku Województwa Kujawsko-Pomorskiego na mocy art. 44a ww. ustawy oraz Decyzji Marszałka nr 140/2016 z dnia 25 września 2015 roku.

Do zadań Rady należy w szczególności:

1. inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
  - integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
  - realizacji praw osób niepełnosprawnych.
2. opiniowanie projektów wojewódzkich programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
3. ocena realizacji programów,
4. opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez sejmik województwa pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

W okresie sprawozdawczym rada zaopiniowała przedstawione przez WION **2 projekty uchwał**: Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2019 roku – druk nr 118/18; Projekt uchwały Zarządu WK-P dotyczący uchwały Sejmiku Województwa zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umów na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy na dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów – druk nr 120/18. Radzie zostało także przedstawione sprawozdanie z realizacji programu pn. „Równe szanse (...)” za rok 2017. Członkowie Rady nie zgłosili uwag do zapisów w sprawozdaniu i wyrazili pozytywną opinię.

DZIAŁANIE 1.8. Wymiana doświadczeń w ramach organizowanych spotkań integracyjnych sektora pozarządowego

Pracownicy WION w dniu 30.08.2018 r. uczestniczyli w seminarium regionalnym: „Jak zaktywizować ukryty kapitał rynku pracy czyli model rehabilitacji społecznej - konsultacje społeczne wstępnej wersji modelu rehabilitacji kompleksowej”. Zadaniem uczestników seminarium było wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrót do pracy. W seminarium uczestniczyli m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych, pracownicy samorządowi, lekarze. Projekt miał na celu przygotowanie i przetestowanie modelu rehabilitacji kompleksowej, w ramach którego osoby po przebytym leczeniu będą mogły skorzystać z zestawu świadczeń o charakterze medycznym, psychologiczno-społecznym oraz zawodowym, co miałyby znacznie skrócić okres rekonwalescencji i ułatwiłyby im podjęcie lub powrót do aktywności społecznej i zawodowej. Dyskusje skupione były wokół podniesienia jakości i skuteczności rehabilitacji osób zagrożonych niepełnosprawnością lub już nią dotkniętych, tak aby mogły aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym. Materiały zostały przekazane dyr. departamentu do konsultacji.

CEL 2 Poprawa dostępu osób niepełnosprawnych i ich otoczenia do informacji

DZIAŁANIE 2.1 Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych

Działanie 2.1 zostało zrealizowane w ramach konkursu ofert nr 15/2018, którego celem była poprawa dostępu osób niepełnosprawnych i ich otoczenia do informacji. Na realizację tego zadania wpłynęła 1 oferta, która nie uzyskała dofinansowania. Wnioskowaną wysokość dofinansowania z informacją dotyczącą powiatu ilustruje tabela nr 13.

Tabela nr 13: Zbiorcze zestawienie ofert złożonych i dofinansowanych w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby organizacji – organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia (...)

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Toruń	1	23 090,00	0	0,00
RAZEM	1	23 090,00	0	0,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W ramach trybu uproszczonego na powyższe zadanie wpłynęło 6 ofert, z czego 2 zostały wycofane przez oferenta, 2 pozostały bez rozpatrzenia z powodu braku środków, a pozostałe 2 oferty uzyskały dofinansowanie, co ilustruje tabela nr 14.

Tabela nr 14: Zbiorcze zestawienie ofert złożonych w ramach trybu uproszczonego, z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby oferenta – organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów (...)

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Bydgoszcz	5	49 500,00	2	19 500,00
toruński	1	10 000,00		
RAZEM	6	45 500,00	2	19 500,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Bezpośrednimi beneficjentami tego zadania było **285 osób** niepełnosprawnych. Zestawienie beneficjentów projektów, realizowanych w ramach trybu uproszczonego, z podziałem na powiaty wg miejsca zamieszkania przedstawia tabela nr 15.

Tabela nr 15: Zbiorcze zestawienie osób niepełnosprawnych będących beneficjentami projektów realizowanych w ramach trybu uproszczonego z podziałem na powiaty wg ich miejsca zamieszkania – organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów (...)

Lp.	Powiaty	Beneficjenci końcowi				Razem 3÷6
		Kobiety	Mężczyźni	Dziewczynki	Chłopcy	
1	2	3	4	5	6	7
1	bydgoski	67	68	50	52	237
2	inowrocławski	-	4	-	3	7
3	nakielski	1	5	4	6	16
4	świecki	-	2	1	7	10
5	toruński	-	1	2	1	4
6	tucholski	-	-	1	1	2
7	żniński	1	1	4	3	9
1	Wieś	7	14	17	22	60
2	Miasto	63	68	43	51	225
1	Niepełnosprawność ruchowa	-	-	-	-	-
2	Autyzm/Asperger	-	-	-	-	-
3	Niepełnosprawność intelektualna	-	-	-	-	-
4	Niepełnosprawność psychiczna	-	-	-	-	-
5	Niepełnosprawność wzrokowa	42	65	60	73	240
6	Niepełnosprawność słuchowa	28	17	-	-	45
7	Niepełnosprawność inna	-	-	-	-	-

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 2.2 Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych

Działanie 2.2 zrealizowano w ramach konkursu ofert nr 15/2018 oraz trybu uproszczonego, którego celem było m.in. zorganizowanie warsztatów, szkoleń i kursów zmierzających do nabycia przez adresatów zadania umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi. Na to zadanie wpłynęła 1 oferta, która otrzymała dofinansowanie. Wnioskowaną i otrzymaną wysokość dofinansowania w podziale na powiaty ilustruje tabela nr 16.

Tabela nr 16: Zbiorcze zestawienie ofert złożonych i dofinansowanych w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby organizacji – organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów (...)

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Toruń	1	4 600,00	1	2 000,00
RAZEM	1	4 600,00	1	2 000,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Beneficjentami tego zadania było **15 osób**. Podział ze względu na zamieszkanie i rodzaj niepełnosprawności ilustruje tabela nr 17.

Tabela nr 17: Zbiorcze zestawienie osób niepełnosprawnych będących beneficjentami w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby organizacji – organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów (...)

Lp.	Powiat / Niepełnosprawność	Beneficjenci końcowi				Razem 3÷6
		Kobiety	Mężczyźni	Dziewczynki	Chłopcy	
1	2	3	4	5	6	7
1	chelmiński	1	-	-	-	1
2	golubsko-dobrzyński	2	2	3	3	10
3	toruński	-	2	-	-	2
4	włocławski	2	-	-	-	2
1	Wieś	3	2	-	-	5
2	Miasto	2	2	3	3	10
1	Niepełnosprawność ruchowa	-	-	-	-	-
2	Niepełnosprawność intelektualna	-	-	-	-	-
3	Niepełnosprawność psychiczna	-	-	-	-	-
4	Niepełnosprawność wzrokowa	-	1	1	-	2
5	Niepełnosprawność słuchowa	-	-	1	-	1
6	Niepełnosprawność inna	5	3	1	3	12

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W ramach trybu uproszczonego na powyższe zadanie wpłynęła 1 oferta, która otrzymała dofinansowanie, co ilustruje tabela nr 18. Celem tego zadania był wzrost wiedzy i umiejętności członków rodzin osób niepełnosprawnych oraz opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio współpracujących z takimi osobami, w zakresie sposobów przezwycięzania ograniczeń wynikających z niepełnosprawności.

Tabela nr 18: Zbiorcze zestawienie ofert złożonych w ramach trybu uproszczonego, z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby oferenta – organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów (...)

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Toruń	1	10 000,00	1	10 000,00
RAZEM	1	10 000,00	1	10 000,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Bezpośrednimi beneficjentami tego zadania było około **50 osób** będących członkami rodzin osób niepełnosprawnych oraz opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio współpracujących z takimi osobami.

DZIAŁANIE 2.3. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych

Działanie 2.3 zrealizowano w ramach ogłoszonego konkursu ofert nr 15/2018, którego celem było uzyskanie wiedzy z zakresu przysługujących uprawnień dla osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów od osób z odpowiednimi kwalifikacjami. Na to zadanie wpłynęły 3 oferty, z czego 2 otrzymały dofinansowanie. Wnioskowaną i otrzymaną wysokość dofinansowania w podziale na powiaty ilustruje tabela nr 19.

Tabela nr 19: Zbiorcze zestawienie ofert złożonych i dofinansowanych w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby organizacji – prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego (...)

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Bydgoszcz	3	77 004,41	2	20 000,00
RAZEM	3	77 004,41	2	20 000,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Beneficjentami tego zadania było 76 osób. Podział ze względu na miejsce zamieszkania i rodzaj niepełnosprawności ilustruje tabela nr 20.

Tabela nr 20: Zbiorcze zestawienie osób niepełnosprawnych będących beneficjentami w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby organizacji – prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego (...)

Lp.	Powiat / Niepełnosprawność	Beneficjenci końcowi				Razem 3÷6
		Kobiety	Mężczyźni	Dziewczynki	Chłopcy	
1	2	3	4	5	6	7
1	aleksandrowski	-	-	1	-	1
2	bydgoski	7	11	2	2	22
3	chełmiński	15	2	-	-	17
4	nakielski	1	-	-	-	1
5	świecki	9	2	-	-	11
6	toruński	17	5	1	-	23
7	żniński	1	-	-	-	1
1	Wieś	11	1	2	1	15
2	Miasto	39	19	2	1	61
1	Niepełnosprawność ruchowa	2	-	-	-	2
2	Niepełnosprawność intelektualna	-	1	-	-	1
3	Niepełnosprawność psychiczna	1	4	-	-	5
4	Niepełnosprawność wzrokowa	47	13	4	2	66
5	Niepełnosprawność inna	-	2	-	-	2

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Sprawy indywidualne

W 2018 roku wpłynęło **14** spraw indywidualnych. Dotyczyły one:

1. Wsparcia finansowego kosztów rehabilitacji niepełnosprawnego dziecka – sprawa przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Toruniu pismem nr SE-II.1610.9.1.2018 z dnia 15 maja 2018 r.
2. Prośba o sfinansowanie wyjazdu w góry osoby niepełnosprawnej – pismem nr SE-II.1610.9.2.1028 z 5 czerwca 2018 r. poinformowano o możliwości ubiegania się o dofinansowanie w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
3. Zapytanie do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dot. dofinansowania kursów i szkoleń w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych dla pracujących osób z niepełnosprawnościami.
4. Wniosek indywidualny o pomoc i wsparcie finansowe – sprawa została według właściwości przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Toruniu.
5. Wsparcie finansowe dla osoby z rodziny jednego z pracowników Urzędu – mail z prośbą o wsparcie wysłany do pracowników tut. Urzędu.
6. Zapytanie dot. kursów językowych dla osób z niepełnosprawnych – w piśmie nr SE-1610.9.7.2018 wskazano jakie podmioty realizują zadania związane z organizacją szkoleń.
7. Pismo w sprawie zakupu karabinka laserowego dla osoby niewidomej – sprawa zrealizowana przez Departamentu Sportu.
8. Wniosek emerytowanego pracownika tut. Urzędu dot. dofinansowania remontu ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych – sprawa zrealizowana przez Departament Organizacyjny.
9. Prośba o przygotowanie dla Prezesa TRDST w Brodnicy rekomendacji do wniosku o nadanie tytułu „Człowiek bez barier 2018”.
10. Pismo w sprawie dofinansowania Przeglądu Twórczości Poetyckiej Osób Niepełnosprawnych „Na skrzydłach Aleksandrowa”. - w piśmie nr SE-II.1610.9.11.2108 z dnia 14.11.2018 roku poinformowano o możliwości uzyskania wsparcia jedynie podmioty wskazane w ustawie o pożytku publicznym.
11. Prośba o dofinansowanie festynu charytatywnego – sprawa przekazana do Biura Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

12. Sprawa dopisania „innych kwestii prawnych” do wniosku – sprawa pismem nr SE-II.1610.9.13.2018 została przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy.
13. Prośba o gadzety promocyjne Urzędu – sprawa zrealizowana przez Departament Promocji.
14. Pytanie o możliwość dalszej edukacji przez osobę z niepełnosprawnością po ukończeniu 24 roku życia – sprawa przekazana do Dyrektora Departamentu Edukacji i Kształcenia Ustawicznego.

DZIAŁANIE 2.4. Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumacza języka migowego oraz tłumaczy-przewodników

W 2018 r. w otwartych konkursach ofert nie ogłaszano powyższego zadania. Również w ramach realizacji zadań w trybie uproszczonym nie wpłynęła żadna oferta z wnioskiem o dofinansowanie w zakresie organizowania i prowadzenia szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy-przewodników.

DZIAŁANIE 2.5. Dostosowanie stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych

W 2018 r. prowadzona była strona internetowa **niepełnosprawni.kujawsko-pomorskie.pl**. Aktualizowano informację związaną z działaniami podejmowanym przez Wydział (roboty budowlane, konkursami ofert w trybie konkursowym oraz uproszczonym dla organizacji pozarządowych, opiniowanie wniosków, ZAZ), podawano informację o wydarzeniach/akcjach prowadzonych na rzecz osób z niepełnosprawnością na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. W 2018 prowadzone były również dalsze prace mające na celu poprawę dostępności treści do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Wiązało się to w głównej mierze z dostosowaniem do WCAG 2.0 archiwalnych informacji, o które udało się uzupełnić stronę (głównie sprawozdania i konkursy ofert z ubiegłych lat). Poprawiono również nawigację po stronie dzięki jej spłaszczeniu oraz reorganizacji kategorii oraz dodaniu nowych pozycji na przykład nowe menu „Dostępność” zawierające publikacje i opracowania związane z szeroko rozumianą dostępnością. Do końca 2018 roku odnotowano **23 077** wejść na stronę co jest wynikiem o 11,5 tysiąca wyższym niż w poprzednim okresie sprawozdawczym tj. 2017 r.

CEL 3 Wyrównywanie szans w zakresie dostępności do kształcenia i zdobywania zawodu przez osoby niepełnosprawne

DZIAŁANIE 3.1. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych z uwzględnieniem zaplecza socjalno-bytowego

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono 1 wniosek z zakresu likwidacji barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych z uwzględnieniem zaplecza socjalno-bytowego, w ramach prowadzonego przez województwo zadania pod nazwą „Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów”.

Wniosek, złożony przez Powiat Aleksandrowski, dotyczył rozbudowy budynku Szkoły Specjalnej Nr 4 im. Jana Pawła II w Aleksandrowie Kujawskim o platformę zewnętrzną dla osób niepełnosprawnych z robotami towarzyszącymi. Przyznano dofinansowanie w kwocie **60.000,00 zł**.

Szczegółowe informacje na temat realizacji dofinansowania robót budowlanych znajdują się w opisie celu 5, działanie 5.2. str. 74.

CEL 4 Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych

Działanie 4.1. Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poprzez tworzenie i wspieranie działalności zakładów aktywności zawodowej

Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej

Rys. 1 Zakłady Aktywności Zawodowej działające w 2018 r. w województwie kujawsko-pomorskim

l.p.	powiat	adres	kod_miasto
1	miasto Bydgoszcz	ul. Ludwikowo 3	85-502 Bydgoszcz
2	bydgoski	ul. Centralna 27a	86-005 Białe Błota
3	brodnicki	ul. Kamionka 24	87-300 Brodnica
4	wąbrzeski	ul. Sportowa 10	87-200 Wąbrzeźno
5	chełmiński	Drzonowo 42	86-230 Lisewo
6	radziejowski	ul. Kościuszki 58	88-200 Radziejów
7	tucholski	ul. Świecka 89a	89-500 Tuchola
8	mogileński	ul. Świerkowa 13/1	88-320 Jeziora Wielkie
9	miasto Włocławek	ul. Łęgska 20	87-800 Włocławek

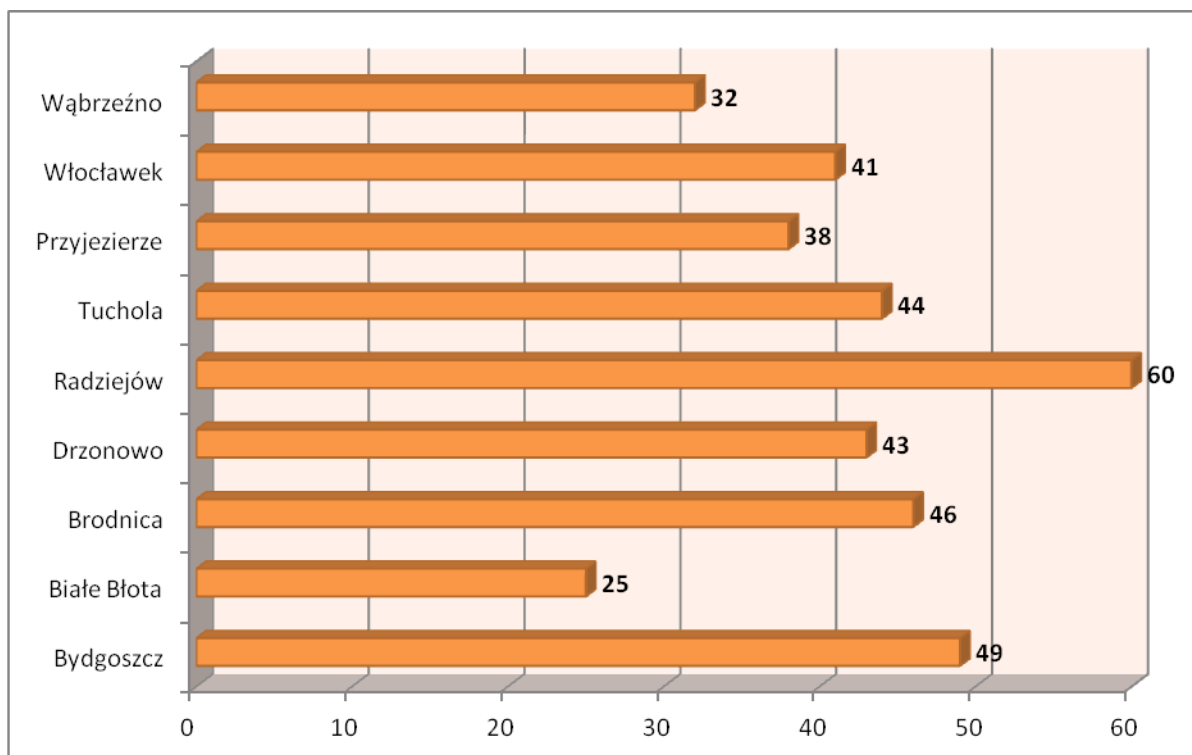
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych przy współpracy Kujawsko-Pomorskiego Biura Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Do dnia 31 grudnia 2018 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowało **9** Zakładów Aktywności Zawodowej: w Bydgoszczy (organizator – miasto Bydgoszcz), Białych Błotach (organizator – gmina Białe Błota), Brodnicy (organizator – powiat brodnicki), Wąbrzeźnie (organizator – Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski), Drzonowie (organizator – gmina Lisewo), Radziejowie (organizator – powiat radziejowski), Tucholi (organizator – powiat tucholski), Przyjezierzu (organizator – gmina Strzelno) i Włocławku (organizator – gmina miasto Włocławek), w których zatrudnionych było łącznie **491** osób, w tym **378** osób z niepełnosprawnością.

W porównaniu z rokiem poprzednim, ogólny stan zatrudnienia osób z niepełnosprawnością w ZAZ zwiększył się o **22** osoby. W ogólnej liczbie zatrudnionych osób z niepełnosprawnością były **223** osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, **154** osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, **173** kobiety oraz **155** mieszkańców wsi. Najwięcej osób z niepełnosprawnością jest w przedziale wiekowym 30-50 lat – **222** osoby, **84** osoby powyżej 50 lat, **72** osoby poniżej 30 lat. W 2018 r. Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „TO-MY” złożyło wniosek o dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej ze środków PFRON. Jednak ze względu na brak uzupełnienia braków formalnych wniosek pozostał bez rozpatrzenia.

Wykres nr 3: Zatrudnienie osób z niepełnosprawnością w zaz woj. kuj.-pom. wg stanu na 31.12.2018 r.

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Zakłady aktywności zawodowej zapewniają niezbędną rehabilitację zawodową i społeczną dla osób niepełnosprawnych.

Do końca 2018 r. na koszty działania ZAZ przekazano dofinansowanie w wysokości **7.258.903,00 zł**. Zakłady wykorzystały **7.236.217,75 zł**, tj. 99,69 %. Zakład Aktywności Zawodowej we Włocławku w dniu 31 grudnia 2018 r. zwrócił środki w kwocie 22 685,25 zł. Dodatkowo na realizację zadania budżetowego „dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej” zaplanowano w budżecie województwa w 2018 r. dotację celową na zadania bieżące w wys. **279.089,00 zł**, która wydatkowana została w 100% na podstawie art. 29 ust. 3 pkt 2 ustawy o rehabilitacji (...), stanowiącego, iż koszty działania zakładów aktywności zawodowej są współfinansowane m.in. ze środków samorządu województwa w wysokości co najmniej 10%, z tym że procentowy udział samorządu województwa w kosztach może być zmniejszany, pod warunkiem pozyskania innych źródeł finansowania działania zakładu aktywności zawodowej. Omawiane wsparcie z budżetu województwa otrzymały ZAZ, których organizatorem jest Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski (**69.322,00 zł**), Gmina Lisewo (**70.000,00 zł**), Powiat Tucholski (**70.000,00 zł**), Powiat Radziejowski (**4.100,00 zł**) oraz Miasto Bydgoszcz (**65.667,00 zł**). Środki finansowe przekazane w roku 2018 r. na działanie poszczególnych zaz przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 21: Zestawienie przyznanych dotacji na koszty działania zakładów aktywności zawodowej w 2018 roku

Lp.	Organizator ZAZ	Kwota przyznana PFRON (zł)	Kwota przyznana budżet województwa (zł)	Łączna kwota przyznana (zł)
1	Miasto Bydgoszcz ul. Jezuicka 1 85-102 Bydgoszcz	980 000,00	65 667,00	1 045 667,00
2	Gmina Białe Błota ul. Szubińska 7 86-005 Białe Błota	455 000,00	0,00	455 000,00
3	Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski ul. Matejki 18 87-200 Wąbrzeźno	623 903,00	69 322,00	693 225,00
4	Powiat Brodnicki ul. Kamionka 18 87-300 Brodnica	920 000,00	0,00	920 000,00
5	Gmina Lisewo ul. Chełmińska 2 86-230 Lisewo	880 000,00	70 000,00	950 000,00
6	Powiat Radziejowski ul. Kościuszki 17 87-200 Radziejów	1 200 000,00	4 100,00	1 204 100,00
7	Powiat Tucholski ul. Poczтовая 7 89-500 Tuchola	820 000,00	70 000,00	890 000,00
8	Gmina Strzelno ul. J. Cieślęwicz 2 88-320 Strzelno	560 00,00	0,00	560 00,00
9	Gmina Miasto Włocławek Zielony Rynek 11/13 87-800 Włocławek	820 000,00	0,00	820 000,00
OGÓLEM:		7 258 903,00	279 089,00	7 537 992,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Zakłady aktywności zawodowej poprzez rehabilitację zawodową mają za zadanie przygotować osoby z niepełnosprawnością do wyjścia na otwarty bądź chroniony rynek pracy. W miejsce osoby, która podejmie pracę na otwartym rynku zatrudniona jest kolejna osoba z niepełnosprawnością. Wszystkie formy tej aktywności mają na celu doprowadzenie do zaktywizowania osób niepełnosprawnych, m.in. nauczania poruszania się po rynku pracy, zwiększenia kompetencji zawodowych poprzez udział w szkoleniach, kursach zawodowych, przyuczeniu do zawodu.

W 2018 r. zakłady aktywności zawodowej łącznie opuściło **60** byłych niepełnosprawnych pracowników, z czego **16** osób niepełnosprawnych podjęło zatrudnienie na otwartym rynku pracy (narastająco od 2005 r. **165** byłych pracowników zaz).

W roku sprawozdawczym zorganizowano **szkolenie dla dyrektorów, księgowych ZAZ-ów** z zakresu funkcjonowania zakładów aktywności zawodowej, kosztów działania i korzyści z zatrudnienia osób niepełnosprawnych, którego organizatorem był WION.

Działanie 4.2. Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączenia osób niepełnosprawnych w rynek pracy

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej w oparciu o przepisy ustawy o rehabilitacji (...) realizowana jest przez samorządy powiatowe, samorząd województwa, oraz PFRON.

W województwie kujawsko-pomorskim według stanu na dzień 31.12.2018 r. funkcjonowało łącznie **71 zakładów pracy chronionej i spółdzielni inwalidów**³. W stosunku do roku ubiegłego jest o 10 mniej zakładów.

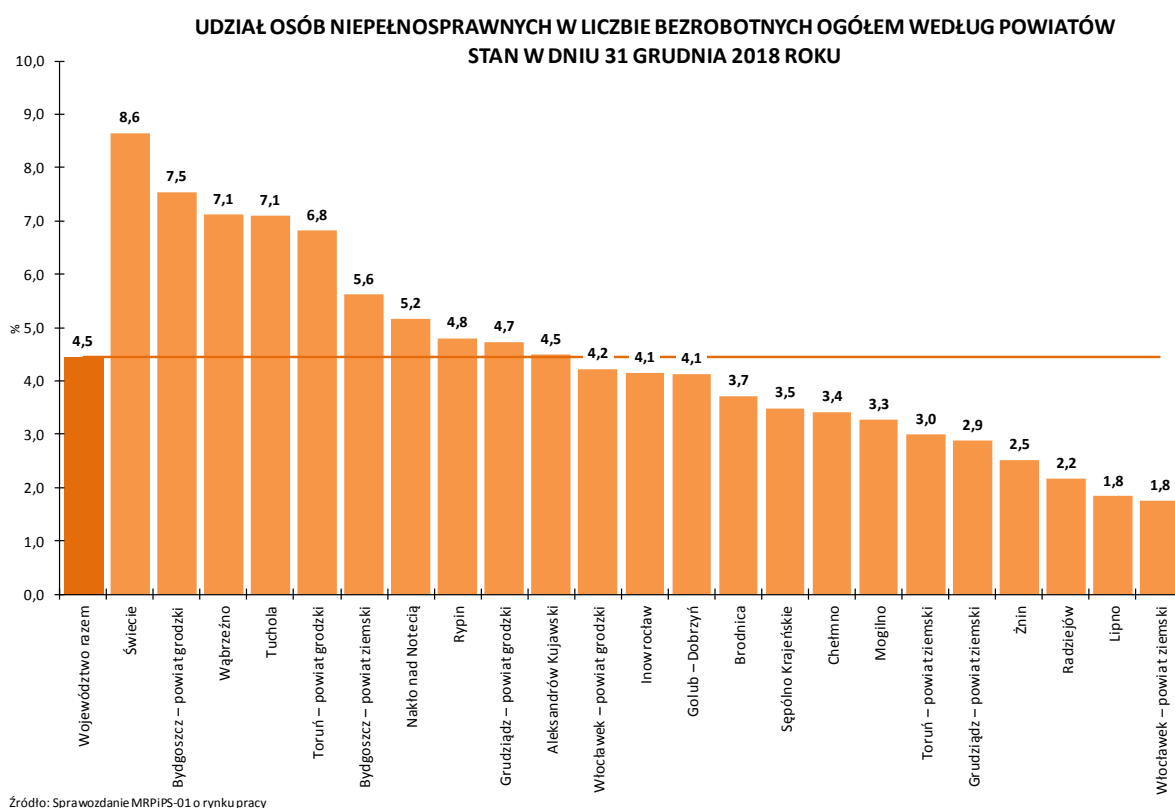
Według stanu w dniu 31 grudnia 2018 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało **3236** bezrobotnych niepełnosprawnych. Stanowili oni 4,5% ogółu bezrobotnych w województwie (o 0,1 punktu procentowego więcej jak przed rokiem)⁴. Rezultatem do którego Samorząd Województwa dąży jest podjęcie pracy na otwartym bądź chronionym rynku pracy przez osoby z niepełnosprawnością.

---

³ Informacja z Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy (27.02.2019 r.)

⁴ Wskaźnik ten dla całej Polski wyniósł 6,3%, o 0,1 pkt. proc. więcej niż przed rokiem. Dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Wykres nr 4

Opracowanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu

W odniesieniu do końca 2017 roku w województwie wystąpił spadek liczby bezrobotnych niepełnosprawnych o 359 osób (10,0%, podczas gdy liczba bezrobotnych ogółem zmniejszyła się o 10,9%). W 2018 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowało się 5528⁵ bezrobotnych niepełnosprawnych (o 12,7% mniej niż w roku poprzednim)⁶.

Powiatowe urzędy pracy pozyskały w 2018 roku dla osób z niepełnosprawnością **3660 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej** (o 6,6% mniej niż w roku poprzednim).

Z ewidencji bezrobotnych niepełnosprawnych wyłączono **5885** osób, główną przyczyną wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w tej grupie – podobnie jak w latach ubiegłych – było podjęcie pracy. W 2018 roku pracę podjęło **2478** niepełnosprawnych bezrobotnych (o 18,7% mniej niż w roku poprzednim).

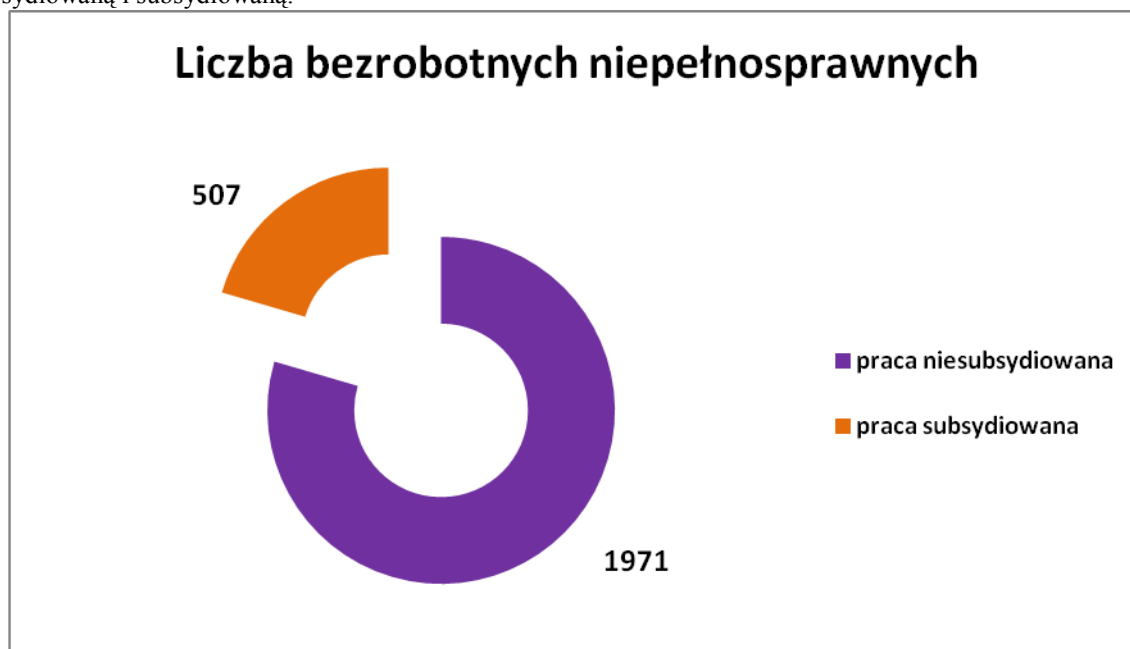
⁵W sprawozdaniu MRPiPS-01 wykazano 5520 osób, ponieważ nie uwzględnia się w nim osób, które nie posiadały lub nie okazały orzeczenia o niepełnosprawności w momencie rejestracji w PUP.

⁶ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Podjęcia pracy stanowiły 42,1% ogółu odpływu z bezrobocia osób niepełnosprawnych (w poprzednim roku – 41,6%), dla ogółu bezrobotnych udział ten wyniósł 52,3%. Przede wszystkim było to **zatrudnienie niesubsydiowane (1971 osób, czyli 79,5%)**. W odniesieniu do 2017 roku liczba bezrobotnych niepełnosprawnych podejmujących zatrudnienie niesubsydiowane zmniejszyła się o 17,9% (430 osób), ale w tej grupie nastąpił wzrost podjęć działalności gospodarczej (o 23 osoby, 57,5%).

Pracę subsydiowaną podjęło w 2018 roku **507** bezrobotnych niepełnosprawnych. Stanowiło to 20,5% wszystkich podjęć pracy w tej grupie bezrobotnych (wobec 646 osób i 21,2% w roku poprzednim) oraz 3,7% całego zatrudnienia subsydiowanego bezrobotnych ogółem (przed rokiem – 3,5%). W porównaniu z rokiem 2017 liczba bezrobotnych niepełnosprawnych podejmujących zatrudnienie subsydiowane zmniejszyła się o 139 osób. Wzrost liczby odnotowano tylko wśród podjęć na miejscach refundowanych ze środków Funduszu Pracy (o 2 osoby, 1,8%) oraz w zakładach pracy chronionej na miejscach pracy refundowanych z PFRON (o 2 osoby, 100,0%). W pozostałych formach zatrudnienia subsydiowanego wystąpiły spadki liczby podjęć, największy dotyczył robót publicznych (o 42 osoby, 16,3%), prac interwencyjnych (o 34 osoby, 30,6%) oraz podjęć pracy na miejscach pracy refundowanych ze środków PFRON (o 14 osób, 32,6%)⁷.

Wykres nr 5: Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych, która podjęła pracę w 2018 r. z podziałem na pracę niesubsydiowaną i subsydiowaną.

Źródło: WUP w Toruniu

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

⁷ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Szkolenia rozpoczęło w 2018 roku **117** bezrobotnych niepełnosprawnych (114 osoby w poprzednim roku), w tym 1 osoba w ramach bonu szkoleniowego. W grupie tej było 56 kobiet i 42 mieszkańców wsi.

W 2018 roku **staże** podjęło **292** bezrobotnych niepełnosprawnych (o 32,1% mniej niż w roku poprzednim). Wśród tych osób było 186 kobiet i 124 mieszkańców wsi (w roku poprzednim odpowiednio: 256 kobiet i 196 zamieszkałych na wsi).

W 2018 roku ani jeden bezrobotny niepełnosprawny (tak samo jak w roku poprzednim) nie rozpoczął **przygotowania zawodowego dorosłych**.

Prace społecznie użyteczne podjęło w 2018 roku **150** bezrobotnych niepełnosprawnych (o 12,3% mniej niż w roku poprzednim). W grupie tej było 68 kobiet i 72 osoby zamieszkałe na wsi (w roku poprzednim: 71 kobiet i 82 osoby zamieszkałe na wsi).

Z analizy struktury aktywizacji bezrobotnych niepełnosprawnych według form aktywizacji wynika, że częściej niż bezrobotni ogółem korzystali oni z prac społecznie użytecznych, a rzadziej brali udział w pozostałych formach⁸.

---

⁸ Dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Tabela nr 22: Aktywizacja niepełnosprawnych bezrobotnych w latach 2017-2018.

AKTYWIZACJA NIEPEŁNOSPRAWNYCH BEZROBOTNYCH W LATACH 2017-2018

Wyszczególnienie		2017r.	2018r.			
			zmiana		w %	
			osoby			
Podjęcie pracy	1	3 047	2 478	-569	-18,7	
z wiersza 1	praca subsydiowana	2	646	507	-139	-21,5
	na miejscach pracy refundowanych ze środków Funduszu Pracy	3	112	114	2	1,8
		4	0	0	0	.
	na miejscach pracy refundowanych ze środków PFRON	5	43	29	-14	-32,6
		6	2	4	2	100,0
	podjęcie działalności gospodarczej	7	47	35	-12	-25,5
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	8	0	0	0	.
	prace interwencyjne	9	111	77	-34	-30,6
	roboty publiczne	10	257	215	-42	-16,3
	praca poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	11	9	3	-6	-66,7
	praca w ramach bonu zatrudnieniowego	12	0	0	0	.
	praca w ramach świadczenia aktywizacyjnego	13	0	0	0	.
	praca w ramach grantu na telepracę	14	0	0	0	.
	praca w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	15	0	0	0	.
	praca w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 r. ż.	16	10	7	-3	-30,0
	rozpoczęcie realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego	17	24	13	-11	-45,8
	praca niesubsydiowana	18	2 401	1 971	-430	-17,9
	z wiersza 18	praca sezonowa	19	47	44	-3
pozostałe zatrudnienie		20	2 324	1 872	-452	-19,4
podjęcie działalności gospodarczej		21	40	63	23	57,5
Rozpoczęcie szkolenia	22	114	117	3	2,6	
w tym w ramach bonu szkoleniowego	23	3	1	-2	-66,7	
Rozpoczęcie stażu	24	430	292	-138	-32,1	
w tym w ramach bonu stażowego	25	1	0	-1	-100,0	
Rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych	26	0	0	0	.	
Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	27	171	150	-21	-12,3	
w tym w ramach PAI (Program Aktywizacja i Integracja)	28	16	12	-4	-25,0	
Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	29	0	0	0	.	

Źródło: Sprawozdanie MRPIPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu

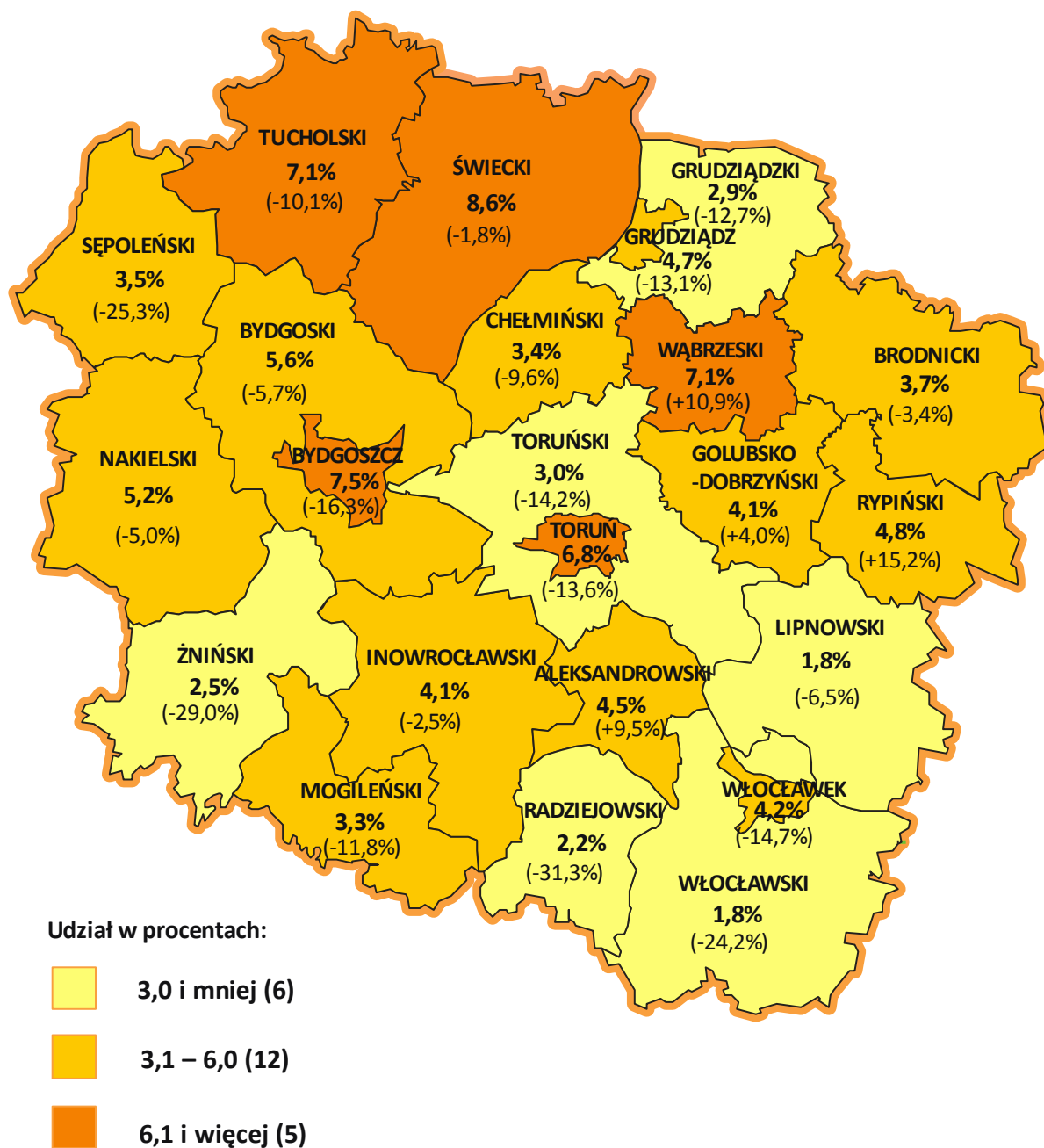
. - obliczenie wskaźnika nie jest możliwe

Opracowanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu

Łącznie w 2018 roku różne formy aktywizacji (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staż, prace społecznie użyteczne, skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych) rozpoczęło **1066 bezrobotnych niepełnosprawnych**, co stanowiło 3,6% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tych formach (w roku poprzednim było to odpowiednio: 1361 osób i 3,5%).

Rys. 2 Udział bezrobotnych niepełnosprawnych według powiatów województwa kujawsko-pomorskiego. Stan w końcu grudnia 2018 roku.

Polska: 6,3% (-8,5%)

Województwo

Kujawsko-Pomorskie: 4,5% (-10,0%)

(ZMIANA LICZBY BEZROBOTNYCH NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO STANU W KOŃCU GRUDNIA 2017 ROKU)

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych ze sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy.

Opracowanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu

Poza osobami niepełnosprawnymi bezrobotnymi w rejestrach PUP, znajdują się również osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu. Zgodnie z zapisami ustawy o rehabilitacji (...), osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z usług lub instrumentów określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o Promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.). Wydatki na formy aktywizacji wymienione w ustawie o rehabilitacji (...), w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu, są finansowane ze środków PFRON.

1) W tabeli nr 23 przedstawiono zbiorcze zestawienie zadań na rzecz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowane przez powiaty. Samorządy powiatowe poprzez prowadzone działania podnoszą kwalifikacje zawodowe, zwiększają szanse na podjęcie zatrudnienia, zwiększają kompetencje zawodowe, umożliwiają zdobycie doświadczenia. Pośrednictwo pracy i pośrednictwo zawodowe w powiatowych urzędach pracy przyczyniają się do uzyskania zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnościami.

Tabela nr 23: Zbiorcze zestawienie zadań na **rzecz rehabilitacja zawodowej oraz zatrudniania** osób niepełnosprawnych realizowane przez **powiaty** w 2018 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

L.p.	Nazwa zadania ustawowego lub nazwa programu lub nr działania	Podstawa prawna zadania <i>Ustawa o rehabilitacji zawodowej (...)</i>	Inna podstawa prawna <i>Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20.04.2004 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.)</i>	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba podjętych działań w ramach zadania	Liczba osób z niepełnosprawnością w realizowanych zadaniach, w tym:				Kwota dofinansowania (w zł)	
							ogółem	z lekkim stopniem	z umiarkowanym stopniem	ze znacznym stopniem	PFRON	Inne źródła
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Usługi i instrumenty rynku pracy	art. 11	art. 40, art. 46 ust. 1 i 2, art. 51, art. 53, art. 57, art. 59, art. 60d, art. 73a, art. 150f	479	459	517	601	372	214	15	414 533,67	2 960 726,07
2	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przyznane na podstawie zawartej umowy ze starostą	art. 12a	art. 46	31	26	25	25	9	15	1	789 501,00	165 093,00
3	Jednorazowe środki na podjęcie działalności rolniczej przyznane na podstawie zawartej umowy ze starostą	art. 12a		0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
4	Jednorazowe środki na podjęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej przyznane na podstawie zawartej umowy ze starostą	art. 12a		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00

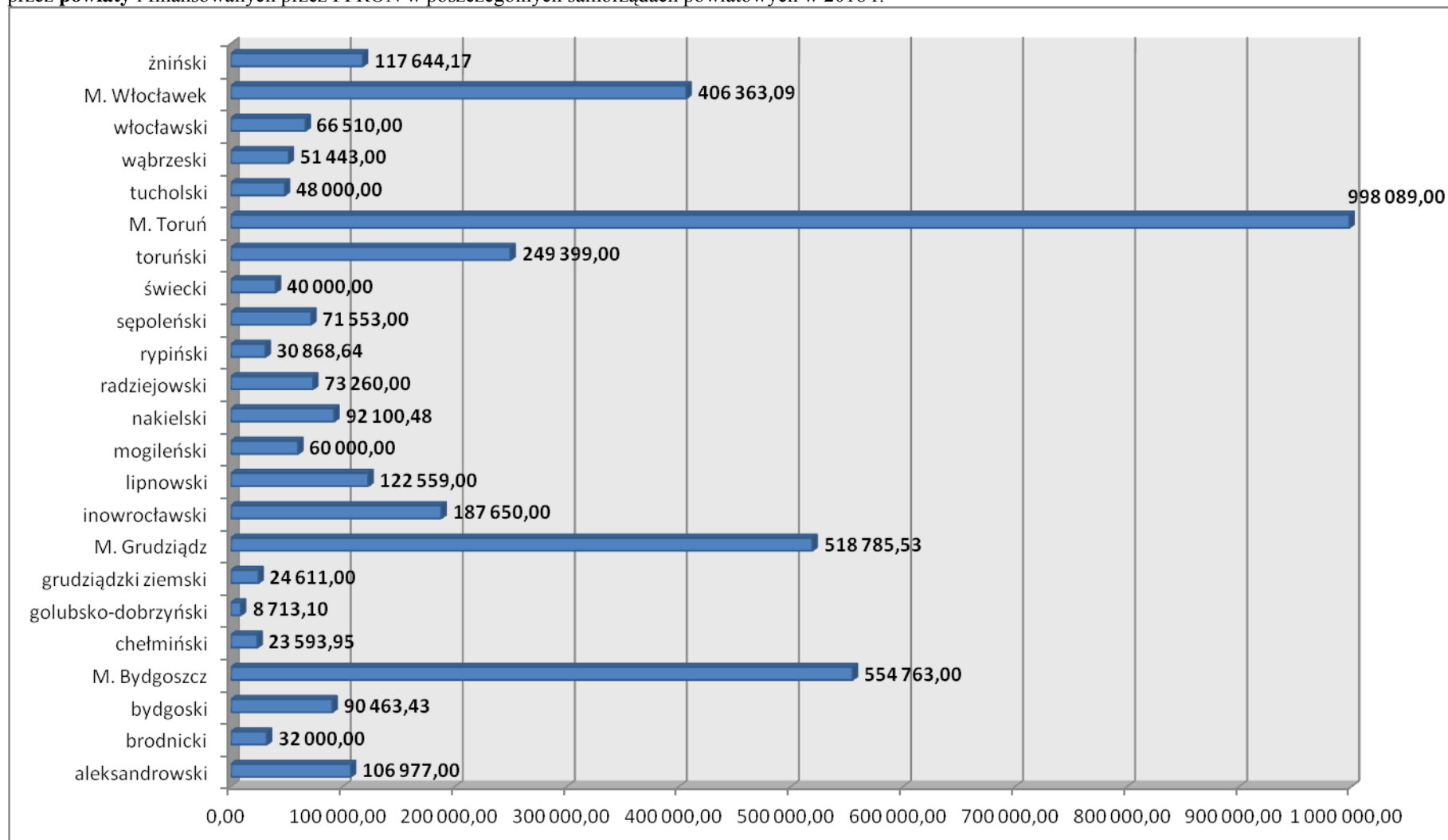
10	Zwrot kosztów rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb, o których mowa w pkt. 1-1c	art. 26, ust. 1, pkt. 2		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
11	Zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu	art. 26d, ust. 1, pkt 1		3	3	3	5	3	2	0	10 155,00	0,00
12	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy	art. 26e	art. 46 ust. 1 pkt. 1	72	60	63	64	24	28	11	1 836 844,43	227 845,00
13	Pośrednictwo pracy	art. 35a, ust. 1, pkt 9	art. 36	631	8	3 805	2 262	1 383	782	52	274 755,00	95 914,00
	Poradnictwo zawodowe	art. 35a, ust. 1, pkt 9	art. 38	621	0	1 285	1 308	927	327	25	0	0
14	Szkolenia oraz przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych	art. 35a, ust. 1, pkt 9	art. 40 i 41	30	26	343	343	20	5	1	18 177,00	39 857,49
15	Kierowanie osób niepełnosprawnych, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej, do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego	art. 35a, ust. 1, pkt 10		0	0	109	109	89	20	0	0,00	0,00
16	Doradztwo organizacyjno prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne	art. 35a, ust. 1, pkt 12		10	6	8	8	6	2	0	1 908,38	10 733,61

17	Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej zlecone przez powiaty fundacjom i organizacjom pozarządowym	art. 36		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
18	Zwrot kosztów szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych poniesionych przez pracodawcę	art. 41		0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
19	INNE zadania, programy (wymienić jakie?) np. PWRMR III, Aktywny samorząd, podać źródło finansowania, np. budżet gminy, powiatu, środki unijne	Regionalny Program Operacyjny WK-P na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9: Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.2 Włączenie społeczne		b/d	b/d	b/d	46	b/d	b/d	b/d	33 848,00	671 002,74
		Aktywny Samorząd		238	225	199	187	3	133	49	501 503,00	0,00
		PWRMR III obszar G		2	2	2	2	1	1	0	85 407,81	13 592,19
suma				2 118	816	6 359	4 961	2 837	1 529	155	3 975 346,39	4 184 764,10
Razem:											8 160 110,49	

Źródło: dane z 23 powiatów WK-P

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Wykres nr 6: Zbiorcze zestawienie podziału środków finansowych na działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowanych przez powiaty i finansowanych przez PFRON w poszczególnych samorządach powiatowych w 2018 r.

Źródło: dane z 23 powiatów WK-P

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Najwięcej środków na działania na rzecz rehabilitacji zawodowej przeznaczyły samorządy powiatowe, tj. m. Toruń, m. Bydgoszcz, m. Grudziądz, m. Włocławek.

2) Działania włączające osoby z niepełnosprawnością w otwarty rynek pracy realizował WION w ramach otwartych konkursów ofert Nr 15/2018 zabezpieczając środki PFRON na zadanie pn. **„Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączenia osób niepełnosprawnych w rynek pracy”**. W okresie sprawozdawczym organizacje pozarządowe nie złożyły żadnej oferty.

Kontynuowane było monitorowanie umowy **o udzielenie jednorazowej pożyczki dla zakładów pracy chronionej (ZPCH)**. Postępowanie egzekucyjne jest w toku. Egzekucja została wszczęta ponownie w 2016 r. i w dalszym ciągu trwa poszukiwanie majątku, z którego będzie można przeprowadzić egzekucję.

Dodatkowo dane z podejmowanych działań przez WION na rzecz rehabilitacji zawodowej zatrudniania osób niepełnosprawnych przekazywane są do RPDZ. W tabeli nr 59 str. 121 ujęto zbiorcze zestawienie wszystkich realizatorów działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami z podziałem na źródło finansowania.

3) Kolejną instytucją realizującą działania związane z rehabilitacją zawodową oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych był PFRON. Szczegółowe zestawienie działań na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych realizowanych przez PFRON jako instytucję prezentują tabele od nr 24 do nr 37.

Tabela nr 24: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w **2018 r.** na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba zakładów objętych wsparciem**	Liczba osób z niepełnosprawnością uwzględniając stopień niepełnosprawności			Kwota wydatków (w zł)
				znaczny	umiarkowany	lekki	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Refundacja obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dla osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą (art. 25a, ust. 1, pkt.1)	Aleksandrowski	43	5	23	21	142 152,39
		Brodnicki	80	2	40	41	221 345,41
		bydgoski ziemski	85	7	41	39	282 922,87
		bydgoski grodzki	267	22	121	134	792 054,11
		Chełmiński	27	2	21	5	118 957,26
		golubsko-dobrzyński	42	2	23	18	128 911,80
		grudziądzki ziemski	52	2	29	22	165 408,73
		grudziądzki grodzki	27	2	7	18	71 319,55
		Inowrocławski	93	9	48	38	308 339,21
		Lipnowski	59	6	39	16	172 895,10
		Mogileński	22	2	13	11	69 420,00
		Nakielski	48	8	22	20	171 425,91
		Radziejowski	33	6	19	9	105 642,84
		Rypiński	17	2	6	9	50 569,48
		Sępoleński	29	1	16	13	89 270,65
		Świecki	84	3	64	21	278 805,27
		toruński ziemski	76	2	17	58	188 339,33
		toruński grodzki	251	10	91	157	664 923,35
		Tucholski	73	2	52	19	241 196,48
		Wąbrzeski	53	1	34	18	171 197,05
włocławski ziemski	115	5	39	72	310 764,95		
włocławski grodzki	93	4	27	66	215 568,89		
Żniński	40	2	16	23	109 397,99		
suma			1709	107	808	848	5 070 828,62

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 25: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w **2018 r.** na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba zakładów objętych wsparciem**	Liczba osób z niepełnosprawnością uwzględniając stopień niepełnosprawności			Kwota wydatków (w zł)
				znaczny	umiarkowany	lekki	
1	2	3	4	5	6	7	8
2	Refundacja składki na ubezpieczenia społeczne rolników (wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie oraz emerytalno- rentowe) dla niepełnosprawnego rolnika lub rolnika zobowiązanego do opłacenia składek za niepełnosprawnego domownika (art. 25a, ust.1, pkt 2)	Aleksandrowski	3	0	2	1	3 543,00
		Brodnicki	3	0	2	1	4 163,00
		bydgoski ziemski	1	0	1	0	1 191,00
		bydgoski grodzki	1	0	1	0	1 962,00
		Chełmiński	2	0	2	0	1 584,00
		golubsko-dobrzyński	5	0	2	3	6 354,00
		grudziądzki ziemski	1	0	1	0	1 998,00
		grudziądzki grodzki	0	0	0	0	0,00
		Inowrocławski	2	0	1	1	1 584,00
		Lipnowski	8	0	4	4	6 967,00
		Mogileński	2	0	1	1	1 584,00
		Nakielski	2	0	0	2	2 750,00
		Radziejowski	2	0	1	1	1 962,00
		Rypiński	1	0	0	1	1 191,00
		Sępoleński	11	0	6	5	11 484,00
		Świecki	59	1	49	10	64 176,00
		toruński ziemski	5	0	1	4	5 304,00
		toruński grodzki	3	0	1	3	4 887,00
		Tucholski	20	0	11	9	21 142,00
		Wąbrzeski	9	0	6	4	13 548,00
włocławski ziemski	6	0	0	6	7 533,00		
włocławski grodzki	0	0	0	0	0,00		
Żniński	8	0	0	8	10 272,00		
suma			154	1	92	64	175 179,00

**"Liczba zakładów objętych wsparciem" unikalna liczba osób na które wypłacono refundację składek, bez względu na posiadany stopień niepełnosprawności

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 26: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w **2018 r.** na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba ZPCH objętych wsparciem	Kwota wydatków (w zł)
1	2	3	4	5
3	Dofinansowanie w wysokości 50% oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych przeznaczonych na cele związane z rehabilitacją zawodową dla pracodawców prowadzących zakłady pracy chronionej (art. 32)	Aleksandrowski	0	0,00
		Brodnicki	0	0,00
		bydgoski ziemski	0	0,00
		bydgoski grodzki	1	18 376,88
		Chełmiński	0	0,00
		golubsko-dobrzyński	0	0,00
		grudziądzki ziemski	0	0,00
		grudziądzki grodzki	0	0,00
		Inowrocławski	0	0,00
		Lipnowski	0	0,00
		Mogileński	0	0,00
		Nakielski	0	0,00
		Radziejowski	0	0,00
		Rypiński	0	0,00
		Sępoleński	0	0,00
		Świecki	0	0,00
		toruński ziemski	0	0,00
		toruński grodzki	1	13 719,34
		Tucholski	0	0,00
		Wąbrzeski	0	0,00
włocławski ziemski	0	0,00		
włocławski grodzki	0	0,00		
Żniński	0	0,00		
		suma	2	32 096,22

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 27: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w **2018 r.** na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	ZPCH			Otwarty rynek		
			Liczba ZPCH objętych wsparciem	Liczba osób z niepełnosprawnością	Kwota wydatków (w zł)	Liczba zakładów na otwartym rynku objętych wsparciem	Liczba osób z niepełnospraw- nością	Kwota wydatków (w zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego zaliczonego do znacznego stopnia niepełnosprawności (art.26a, ust.1)	<i>aleksandrowski</i>	0	0	0,00	11	18	219 192,07
		<i>brodnicki</i>	1	2	21 721,55	11	40	356 569,14
		<i>bydgoski ziemski</i>	5	12	186 081,49	18	49	639 901,39
		<i>bydgoski grodzki</i>	23	433	6 361 489,40	116	285	4 743 865,12
		<i>chełmiński</i>	0	0	0,00	4	30	238 700,79
		<i>golubsko-dobrzyński</i>	0	0	0,00	3	4	88 293,79
		<i>grudziądzki ziemski</i>	0	0	0,00	7	7	149 667,85
		<i>grudziądzki grodzki</i>	1	2	37 918,86	4	4	59 242,59
		<i>inowrocławski</i>	2	5	108 798,60	19	20	249 721,06
		<i>lipnowski</i>	1	5	85 982,18	12	14	209 238,59
		<i>mogileński</i>	1	1	20 997,54	5	30	251 575,15
		<i>nakielski</i>	2	4	53 754,00	6	14	220 377,12
		<i>radziejowski</i>	1	6	113 472,75	13	47	286 706,05
		<i>rypiński</i>	0	0	0,00	2	2	43 200,00
		<i>sępoleński</i>	0	0	0,00	7	7	80 987,34
		<i>świecki</i>	1	1	20 755,06	12	18	282 003,97
		<i>toruński ziemski</i>	0	0	0,00	13	15	228 986,13
		<i>toruński grodzki</i>	8	42	741 984,57	52	71	1 024 322,89
		<i>tucholski</i>	2	8	142 018,84	7	29	347 139,98
		<i>wąbrzeski</i>	1	1	11 669,40	9	10	133 380,32
		<i>włocławski ziemski</i>	3	18	255 918,97	14	45	471 658,78
<i>włocławski grodzki</i>	6	57	593 639,62	14	56	639 936,46		
<i>żniński</i>	0	0	0,00	3	5	53 886,97		
		suma	58	597	8 756 202,83	362	820	11 018 553,55

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 28: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w **2018 r.** na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	ZPCH			Otwarty rynek		
			Liczba ZPCH objętych wsparciem	Liczba osób z niepełnosprawnością	Kwota wydatków (w zł)	Liczba zakładów na otwartym rynku objętych wsparciem	Liczba osób z niepełno- sprawnością	Kwota wydatków (w zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego zaliczonego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (art. 26a, ust 1)	<i>aleksandrowski</i>	0	0	0,00	43	159	1 756 233,20
		<i>brodnicki</i>	1	20	267 781,13	47	110	1 027 723,16
		<i>bydgoski ziemski</i>	6	128	1 096 986,33	94	264	2 645 973,58
		<i>bydgoski grodzki</i>	33	3 772	41 028 442,12	380	2 361	23 612 171,75
		<i>chełmiński</i>	0	0	0,00	42	96	1 034 316,54
		<i>golubsko-dobrzyński</i>	1	7	88 875,00	19	45	506 843,19
		<i>grudziądzki ziemski</i>	2	30	411 520,05	46	128	1 275 984,71
		<i>grudziądzki grodzki</i>	3	81	857 690,11	24	84	725 397,08
		<i>inowrocławski</i>	2	17	169 778,03	105	217	2 114 584,69
		<i>lipnowski</i>	1	24	390 915,89	54	120	1 295 647,63
		<i>mogileński</i>	1	9	124 000,79	18	61	536 020,43
		<i>nakielski</i>	3	68	739 994,76	40	98	1 025 725,28
		<i>radziejowski</i>	1	27	319 162,50	39	131	1 221 057,09
		<i>rypiński</i>	0	0	0,00	18	47	420 824,43
		<i>sępoleński</i>	0	0	0,00	24	87	884 798,16
		<i>świecki</i>	1	38	610 581,36	126	621	6 530 031,88
		<i>toruński ziemski</i>	0	0	0,00	40	76	712 283,32
		<i>toruński grodzki</i>	10	392	4 721 000,34	182	548	5 605 043,10
		<i>tucholski</i>	4	271	3 871 618,53	57	248	2 593 442,14
		<i>wąbrzeski</i>	2	83	1 141 968,86	57	170	2 012 324,89
<i>włocławski ziemski</i>	3	143	1 529 226,35	53	188	1 860 884,58		
<i>włocławski grodzki</i>	6	736	6 288 340,72	56	535	4 628 901,16		
<i>żniński</i>	1	17	221 049,58	18	39	405 372,33		
suma			81	5 863	63 878 932,45	1 582	6 433	64 431 584,32

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 29: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez **PFRON** w **2018 r.** na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	ZPCH			Otwarty rynek		
			Liczba ZPCH objętych wsparciem	Liczba osób z niepełnosprawnością	Kwota wydatków (w zł)	Liczba zakładów na otwartym ryнку objętych wsparciem	Liczba osób z niepełnosprawno- ścią	Kwota wydatków (w zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6	Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego zaliczonego do lekkiego stopnia niepełnosprawności (art.26a, ust.1)	<i>aleksandrowski</i>	0	0	0,00	37	116	500 541,30
		<i>brodnicki</i>	1	9	27 610,80	27	103	426 724,31
		<i>bydgoski ziemski</i>	6	155	604 725,86	75	288	1 280 020,67
		<i>bydgoski grodzki</i>	33	805	3 506 517,42	269	1 571	7 280 627,81
		<i>chełmiński</i>	0	0	0,00	13	15	64 260,15
		<i>golubsko-dobrzyński</i>	1	12	49 804,79	19	45	206 431,89
		<i>grudziądzki ziemski</i>	2	28	138 386,66	34	109	394 762,48
		<i>grudziądzki grodzki</i>	3	33	170 580,89	19	62	208 086,19
		<i>inowrocławski</i>	2	13	52 648,65	55	103	432 034,63
		<i>lipnowski</i>	1	6	21 225,00	20	65	254 907,84
		<i>mogileński</i>	1	3	21 000,00	17	44	150 968,16
		<i>nakielski</i>	3	92	587 043,04	35	64	306 770,20
		<i>radziejowski</i>	1	7	31 050,00	18	42	128 303,07
		<i>rypiński</i>	0	0	0,00	20	127	513 823,19
		<i>sępoleński</i>	0	0	0,00	16	67	293 743,96
		<i>świecki</i>	1	5	22 561,65	59	240	1 051 489,73
		<i>toruński ziemski</i>	0	0	0,00	39	117	556 551,98
		<i>toruński grodzki</i>	10	232	1 415 437,97	165	585	2 915 707,70
		<i>tucholski</i>	4	62	319 834,60	34	87	271 138,10
		<i>wąbrzeski</i>	2	52	259 908,32	38	96	406 910,79
<i>włocławski ziemski</i>	3	53	235 441,78	51	154	734 509,70		
<i>włocławski grodzki</i>	6	273	810 858,78	53	361	1 306 777,39		
<i>żniński</i>	1	7	46 625,84	11	44	191 258,71		
		suma	81	1 847	8 321 262,05	1 124	4 505	19 876 349,95

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 30: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez PFRON w 2018 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota wydatków (w zł)
1	2	3	4	5
7	"Program wyrównywania różnic między regionami III" obszar G - skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych	<i>Aleksandrowski</i>	1	35 588,49
		<i>Brodnicki</i>	0	0,00
		<i>bydgoski ziemski</i>	0	0,00
		<i>bydgoski grodzki</i>	0	0,00
		<i>Chełmiński</i>	0	0,00
		<i>golubsko-dobrzyński</i>	0	0,00
		<i>grudziądzki ziemski</i>	0	0,00
		<i>grudziądzki grodzki</i>	3	87 273,00
		<i>Inowrocławski</i>	0	0,00
		<i>Lipnowski</i>	0	0,00
		<i>Mogileński</i>	0	0,00
		<i>Nakielski</i>	0	0,00
		<i>Radziejowski</i>	2	49 988,75
		<i>Rypiński</i>	0	0,00
		<i>Sępoleński</i>	0	0,00
		<i>Świecki</i>	0	0,00
		<i>toruński ziemski</i>	0	0,00
		<i>toruński grodzki</i>	0	0,00
		<i>Tucholski</i>	0	0,00
		<i>Wąbrzeski</i>	0	0,00
<i>włocławski ziemski</i>	0	0,00		
<i>włocławski grodzki</i>	4	120 000,00		
<i>Żniński</i>	0	0,00		
suma			10	292 850,24

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 31: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez PFRON w 2018 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota wydatków (w zł)
1	2	3	4	5
8	"Program wyrównywania różnic między regionami III" obszar E - dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych (art.. 47 ust. 1 pkt 1)	<i>Aleksandrowski</i>	0	0,00
		<i>Brodnicki</i>	0	0,00
		<i>bydgoski ziemski</i>	0	0,00
		<i>bydgoski grodzki</i>	0	0,00
		<i>Chełmiński</i>	0	0,00
		<i>golubsko-dobrzyński</i>	0	0,00
		<i>grudziądzki ziemski</i>	0	0,00
		<i>grudziądzki grodzki</i>	0	0,00
		<i>Inowrocławski</i>	0	0,00
		<i>Lipnowski</i>	0	0,00
		<i>Mogileński</i>	0	0,00
		<i>Nakielski</i>	0	0,00
		<i>Radziejowski</i>	0	0,00
		<i>Rypiński</i>	0	0,00
		<i>Sępoleński</i>	0	0,00
		<i>Świecki</i>	0	0,00
		<i>toruński ziemski</i>	0	0,00
		<i>toruński grodzki</i>	36	74 590,00
		<i>Tucholski</i>	0	0,00
		<i>Wąbrzeski</i>	0	0,00
<i>włocławski ziemski</i>	0	0,00		
<i>włocławski grodzki</i>	0	0,00		
<i>Żniński</i>	0	0,00		
suma			36	74 590,00

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 32: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez PFRON w 2018 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota wydatków (w zł)
1	2	3	4	5
9	Zajęcia klubowe w WTZ (art.. 47 ust 1 pkt 4a)	<i>Aleksandrowski</i>	0	0,00
		<i>Brodnicki</i>	0	0,00
		<i>bydgoski ziemski</i>	0	0,00
		<i>bydgoski grodzki</i>	0	0,00
		<i>Chełmiński</i>	0	0,00
		<i>golubsko-dobrzyński</i>	0	0,00
		<i>grudziądzki ziemski</i>	0	0,00
		<i>grudziądzki grodzki</i>	0	0,00
		<i>Inowrocławski</i>	0	0,00
		<i>Lipnowski</i>	0	0,00
		<i>Mogileński</i>	0	0,00
		<i>Nakielski</i>	0	0,00
		<i>Radziejowski</i>	0	0,00
		<i>Rypiński</i>	0	0,00
		<i>Sępoleński</i>	12	14 760,00
		<i>Świecki</i>	0	0,00
		<i>toruński ziemski</i>	0	0,00
		<i>toruński grodzki</i>	15	18 450,00
		<i>Tucholski</i>	0	0,00
		<i>Wąbrzeski</i>	0	0,00
<i>włocławski ziemski</i>	0	0,00		
<i>włocławski grodzki</i>	0	0,00		
<i>Żniński</i>	0	0,00		
suma			27	33 210,00

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 33: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez PFRON w 2018 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba zakładów objętych wsparciem	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota wydatków (w zł)
1	2	3	4	5	6
10	Absolwent (art. 47 ust. 1 pkt 4 lit a) ustawy)	<i>aleksandrowski</i>	0	0	0,00
		<i>brodnicki</i>	0	0	0,00
		<i>bydgoski ziemski</i>	0	0	0,00
		<i>bydgoski grodzki</i>	0	0	0,00
		<i>chełmiński</i>	0	0	0,00
		<i>golubsko-dobrzyński</i>	0	0	0,00
		<i>grudziądzki ziemski</i>	0	0	0,00
		<i>grudziądzki grodzki</i>	0	0	0,00
		<i>inowrocławski</i>	0	0	0,00
		<i>lipnowski</i>	0	0	0,00
		<i>mogileński</i>	0	0	0,00
		<i>nakielski</i>	0	0	0,00
		<i>radziejowski</i>	0	0	0,00
		<i>rypiński</i>	0	0	0,00
		<i>sępoleński</i>	0	0	0,00
		<i>świecki</i>	0	0	0,00
		<i>toruński ziemski</i>	0	0	0,00
		<i>toruński grodzki</i>	1	20	202 426,77
		<i>tucholski</i>	0	0	0,00
		<i>wąbrzeski</i>	0	0	0,00
		<i>włocławski ziemski</i>	0	0	0,00
<i>włocławski grodzki</i>	0	0	0,00		
<i>żniński</i>	0	0	0,00		
suma			1	20	202 426,77

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 34: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez PFRON w 2018 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba zakładów objętych wsparciem	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota wydatków (w zł)
1	2	3	4	5	6
11	Stabilne zatrudnienie (art. 47 ust. 1 pkt 4 lit a) ustawy)	<i>aleksandrowski</i>	0	0	0,00
		<i>brodnicki</i>	0	0	0,00
		<i>bydgoski ziemski</i>	0	0	0,00
		<i>bydgoski grodzki</i>	1	1	7 880,22
		<i>chełmiński</i>	0	0	0,00
		<i>golubsko-dobrzyński</i>	0	0	0,00
		<i>grudziądzki ziemski</i>	0	0	0,00
		<i>grudziądzki grodzki</i>	0	0	0,00
		<i>inowrocławski</i>	0	0	0,00
		<i>lipnowski</i>	0	0	0,00
		<i>mogileński</i>	0	0	0,00
		<i>nakielski</i>	0	0	0,00
		<i>radziejowski</i>	0	0	0,00
		<i>rypiński</i>	0	0	0,00
		<i>sępoleński</i>	0	0	0,00
		<i>świecki</i>	0	0	0,00
		<i>toruński ziemski</i>	0	0	0,00
		<i>toruński grodzki</i>	0	0	0,00
		<i>tucholski</i>	0	0	0,00
		<i>wąbrzeski</i>	0	0	0,00
		<i>włocławski ziemski</i>	0	0	0,00
<i>włocławski grodzki</i>	0	0	0,00		
<i>żniński</i>	0	0	0,00		
suma			1	1	7 880,22

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 35: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez PFRON w 2018 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba zakładów pracy chronionej	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota wydatków (w zł)
1	2	3	4	5	6
12	refundacja dodatkowych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych (art. 32 ustawy)	<i>aleksandrowski</i>	0	0	0,00
		<i>brodnicki</i>	0	0	0,00
		<i>bydgoski ziemski</i>	1	76	28 579,56
		<i>bydgoski grodzki</i>	2	62	77 411,94
		<i>chełmiński</i>	0	0	0,00
		<i>golubsko-dobrzyński</i>	0	0	0,00
		<i>grudziądzki ziemski</i>	0	0	0,00
		<i>grudziądzki grodzki</i>	1	20	49 891,77
		<i>inowrocławski</i>	0	0	0,00
		<i>lipnowski</i>	0	0	0,00
		<i>mogileński</i>	0	0	0,00
		<i>nakielski</i>	0	0	0,00
		<i>radziejowski</i>	0	0	0,00
		<i>rypiński</i>	0	0	0,00
		<i>sępoleński</i>	0	0	0,00
		<i>świecki</i>	0	0	0,00
		<i>toruński ziemski</i>	0	0	0,00
		<i>toruński grodzki</i>	0	0	0,00
		<i>tucholski</i>	1	64	19 275,29
		<i>wąbrzeski</i>	0	0	0,00
<i>włocławski ziemski</i>	0	0	0,00		
<i>włocławski grodzki</i>	0	0	0,00		
<i>żniński</i>	0	0	0,00		
suma			5	222	175 158,56

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 36: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez PFRON w 2018 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota wydatków (w zł)
1	2	3	4	5
13	Programy własne oraz zatwierdzone przez organy zwierzchnie w zakresie rehabilitacji zawodowej, społecznej i zdrowotnej osób niepełnosprawnych TP konkursu 1/2016 "Gotowi do pracy - włączenie osób niepełnosprawnych w rynek pracy" w ramach art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	<i>aleksandrowski</i>	0	0,00
		<i>brodnicki</i>	0	0,00
		<i>bydgoski ziemski</i>	0	0,00
		<i>bydgoski grodzki</i>	0	0,00
		<i>chełmiński</i>	0	0,00
		<i>golubsko-dobrzyński</i>	0	0,00
		<i>grudziądzki ziemski</i>	0	0,00
		<i>grudziądzki grodzki</i>	0	0,00
		<i>inowrocławski</i>	0	0,00
		<i>lipnowski</i>	0	0,00
		<i>mogileński</i>	0	0,00
		<i>nakielski</i>	0	0,00
		<i>radziejowski</i>	0	0,00
		<i>rypiński</i>	0	0,00
		<i>sępoleński</i>	0	0,00
		<i>świecki</i>	0	0,00
		<i>toruński ziemski</i>	0	0,00
		<i>toruński grodzki</i>	6	45 578,88
		<i>tucholski</i>	0	0,00
		<i>wąbrzeski</i>	0	0,00
<i>włocławski ziemski</i>	0	0,00		
<i>włocławski grodzki</i>	0	0,00		
<i>żniński</i>	0	0,00		
	suma	6	45 578,88	

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 37: Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez PFRON w 2018 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

Lp.	Nazwa zadania ustawowego / podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota wydatków (w zł)
1	2	3	4	5
14	Pilotażowy program "Aktywny samorząd"	<i>aleksandrowski</i>	58	205 012,83
		<i>brodnicki</i>	54	206 733,33
		<i>bydgoski ziemski</i>	53	174 153,81
		<i>bydgoski grodzki</i>	377	1 309 334,26
		<i>chełmiński</i>	40	173 966,34
		<i>golubsko-dobrzyński</i>	31	154 346,94
		<i>grudziądzki ziemski</i>	16	74 368,63
		<i>grudziądzki grodzki</i>	85	241 198,84
		<i>inowrocławski</i>	122	438 190,47
		<i>lipnowski</i>	38	196 011,11
		<i>mogileński</i>	36	121 248,33
		<i>nakielski</i>	38	170 596,97
		<i>radziejowski</i>	73	202 392,24
		<i>rypiński</i>	32	183 395,41
		<i>sępoleński</i>	48	148 083,64
		<i>świecki</i>	94	490 582,52
		<i>toruński ziemski</i>	60	261 212,21
		<i>toruński grodzki</i>	145	455 598,37
		<i>tucholski</i>	84	225 848,83
		<i>wąbrzeski</i>	26	84 912,20
<i>włocławski ziemski</i>	32	139 098,03		
<i>włocławski grodzki</i>	32	299 301,63		
<i>żniński</i>	37	121 633,80		
	suma		1 611	6 077 220,74

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W okresie sprawozdawczym PFRON zrefundował: obowiązkowych składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla 1 763 osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą na kwotę 5 070 828,62 zł; składek na ubezpieczenia społeczne rolników dla 157 niepełnosprawnych rolników w kwocie 175 179,00 zł. PFRON dofinansował w wysokości 50% oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych przeznaczonych na cele związane z rehabilitacją zawodową dla 2 zakładów pracy chronionej na kwotę 32 096,22 zł. Na miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia 20 065 pracowników niepełnosprawnych przeznaczono środki PFRON w wysokości 176 280 885,15 zł. Programem wyrównywania różnic między regionami III objęto 46 osób z niepełnosprawnościami na kwotę 367 440,24 zł. Pilotażowym programem „Aktywny samorząd” objęto wsparciem 1 611 osób niepełnosprawnych na kwotę 6 077 220,74 zł. Pozostałe zadania PFRON realizowane również na podstawie ustawy o rehabilitacji (...) objęły swoich wsparciem 276 osób niepełnosprawnych na kwotę 464 254,43 zł. Łącznie PFRON objął wsparciem **23 918** osób z niepełnosprawnościami na kwotę **188 467 904,40 zł**.

CEL 5 Zwiększenie potencjału w zakresie świadczenia usług na rzecz rehabilitacji osób niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 5.1. Dofinansowanie regionalnych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach oraz promowanie uniwersalnych rozwiązań w zakresie dostępności

Działanie 5.1 realizowano w ramach konkursu ofert nr 15/2018. Celem tego zadania było zwiększanie potencjału w zakresie świadczenia na rzecz usług osób niepełnosprawnych. Na to zadanie wpłynęło 15 ofert, z czego 12 otrzymało dofinansowanie. Wnioskową i otrzymaną wysokość dofinansowania w podziale na powiaty ilustruje tabela nr 38.

Tabela nr 38: Zbiorne zestawienie ofert złożonych i dofinansowanych w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby organizacji – organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez (...)

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Bydgoszcz	3	73 188,00	2	14 000,00
m. Toruń	3	20 454,00	3	9 550,00
m. Włocławek	1	4 950,00	1	4 000,00
aleksandrowski	1	18 620,00	1	10 000,00
Bydgoski	1	5 150,00	1	3 500,00
Brodnicki	1	11 250,00	1	7 000,00
Lipnowski	1	9 970,00	1	4 000,00
Świecki	1	10 750,00		
Toruński	1	11 380,00		
Wąbrzeski	1	9 711,00	1	7 000,00
Koniński	1	2 725,00	1	1 700,00
RAZEM	15	178 148,00	12	60 750,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W ramach tego zadania uczestniczyło 421 osób z niepełnosprawnością i około 300 innych odbiorców zadania wskazanych szacunkowo. Razem około 721 osób. Podział ze względu na zamieszkanie i rodzaj niepełnosprawności ilustruje tabela nr 39.

Tabela nr 39: Zbiorcze zestawienie ofert złożonych i dofinansowanych w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg siedziby organizacji – organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez (...)

Lp.	Powiat / Niepełnosprawność	Beneficjenci końcowi				Razem 3÷6
		Kobiety	Mężczyźni	Dziewczynki	Chłopcy	
1	2	3	4	5	6	7
1	aleksandrowski	12	19	-	-	31
2	bydgoski	29	44	-	-	73
3	brodnicki	12	16	6	5	39
4	chełmiński	-	1	-	-	1
5	golubsko-dobrzyński	6	3	-	-	9
6	grudziądzki	7	18	-	-	25
7	inowrocławski	1	7	-	-	8
8	lipnowski	8	8	-	-	16
9	nakielski	2	3	-	-	5
10	mogileński	30	10	-	-	40
11	świecki	3	3	-	-	6
12	toruński	32	41	-	2	75
13	rypiński	2	6	-	-	8
14	wąbrzeski	6	12	-	-	18
15	więcborski	-	-	1	-	1
16	włocławski	28	26	-	-	54
17	Spoza województwa kujawsko-pomorskiego	7	4	-	1	12
18	Pozostałe osoby niepełnosprawne uczestniczące w imprezach masowych					300
1	Wieś	36	54	-	2	92
2	Miasto	143	173	7	6	329
1	Niepełnosprawność ruchowa	64	74	-	1	139
2	Autyzm/Asperger	-	-	-	2	2
3	Niepełnosprawność intelektualna	15	11	-	-	26
4	Niepełnosprawność psychiczna	9	13	-	-	22
5	Niepełnosprawność wzrokowa	61	80	1	1	143
6	Niepełnosprawność słuchowa	1	1	-	-	2
7	Niepełnosprawność inna	29	48	6	4	387

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W ramach trybu uproszczonego na powyższe zadanie wpłynęły 2 oferty i obie otrzymały dofinansowanie, co ilustruje tabela nr 40.

Tabela nr 40: Zbiorcze zestawienie ofert złożonych w ramach trybu uproszczonego, z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby oferenta – organizowanie lokalnych i regionalnych imprez kulturalnych (...)

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Toruń	1	10 000,00	1	10 000,00
Powiat wąbrzeski	1	10 000,00	1	10 000,00
RAZEM	2	20 000,00	2	20 000,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Bezpośrednimi beneficjentami tego zadania było **294 osoby** niepełnosprawne. Zestawienie beneficjentów projektów realizowanych w ramach trybu uproszczonego, z podziałem na powiaty, wg miejsca ich zamieszkania przedstawia tabela nr 41.

Tabela nr 41: Zbiorcze zestawienie osób niepełnosprawnych będących beneficjentami projektów realizowanych w ramach trybu uproszczonego, z podziałem na powiaty wg ich miejsca zamieszkania – organizowanie lokalnych i regionalnych imprez kulturalnych (...)

Lp.	Powiaty	Beneficjenci końcowi				Razem 3÷6
		Kobiety	Mężczyźni	Dziewczynki	Chłopcy	
1	2	3	4	5	6	7
1	brodnicki	2	2	1	-	5
2	chełmiński	2	4	-	-	6
3	inowrocławski	6	5	2	1	14
4	toruński	87	113	9	15	224
5	wąbrzeski	14	23	-	-	37
6	żniński	3	5	-	-	8
1	Wieś	9	17	1	-	27
2	Miasto	105	135	11	16	267
1	Niepełnosprawność ruchowa	1	-	-	-	1
2	Autyzm/Asperger	-	1	-	-	1
3	Niepełnosprawność intelektualna	2	5	-	-	7
4	Niepełnosprawność psychiczna	11	17	-	-	28
5	Niepełnosprawność wzrokowa	-	-	-	-	-
6	Niepełnosprawność słuchowa	-	-	-	-	-
7	Niepełnosprawność inna	100	129	12	16	257

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 5.2. Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych (z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów)

Wnioski na zadanie przyjmowane są do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania. Do 30 listopada 2017 r. do tut. Urzędu wpłynęło **13** wniosków, w tym: **10** wnioskodawców spełniało kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 sierpnia 2004 r. w sprawie określania zadań samorządu województwa, które mogą być dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 937), **3** wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia (nie uzupełniono w wymaganym terminie).

Zgodnie z uchwałą Nr 16/722/18 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 kwietnia 2018 r. w sprawie dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów w roku 2018, zmienionej uchwałą Nr 323/1065/18 z dnia 13 czerwca 2018 r.,

Nr 35/1678/18 z dnia 12 września 2018 r., oraz Nr 37/1803/18 z dnia 26 września 2018 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyznał dofinansowanie **9** podmiotom. Z jednym z wnioskodawców, tj. Europejskim Centrum Współpracy Młodzieży, który wystąpił z wnioskiem dotyczącym przebudowy budynku przy Woli Zamkowej 12a/Św. Jakuba 3-5 w Toruniu, województwo rozwiązało umowę w drodze porozumienia stron.

Ostatecznie na realizację **8** inwestycji jednorocznych zrealizowanych i rozliczonych w 2018 r. przyznano i przekazano kwotę dofinansowania wys. **1.332.111,00 zł**. Zgodnie z uchwałą Nr XX/369/16 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 maja 2016 r., zmienioną uchwałami Nr: XXXI/529/17 z dnia 24 kwietnia 2017 r., XXXV/579/17 z dnia 28 sierpnia 2017 r., XXXVII/619/17 z dnia 23 października 2017 r. oraz XLIX/815/18 z dnia 24 września 2018 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 37/1804/18 z dnia 26 września 2018 r. w sprawie dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów w roku 2016, 2017 i 2018, które będą realizowane w latach 2016-2019, przyznał dofinansowanie **1** podmiotowi, tj. Gminie Miasto Bydgoszcz, z którym województwo zawarło umowę wieloletnią obejmującą lata 2018-2019.

Przyznane dofinansowanie w kwocie **460.000,00 zł** dotyczy remontu kuchni, pralni i innych pomieszczeń w piwnicach budynku Domu Pomocy Społecznej „Jesień Życia” w Bydgoszczy i obejmuje wyłącznie I etap zadania, który zrealizowano w 2018.r. Ostatni etap zadania przewidziany na rok 2019 finansowany będzie wyłącznie ze środków stanowiących udział własny wnioskodawcy.

Łącznie w 2018 r. w ramach dofinansowania robót budowlanych (...) zrealizowano **9** umów przyznając dotację ze środków PFRON **1.792.111,00 zł**. Limit środków finansowych przeznaczonych w 2018 r. na omawiane zadanie został rozdysponowany w całości, stąd też wykonanie planu finansowego ww. zadania wynosiło 100%.

W 2018 r. **3** wnioskodawców, tj. Sanatorium Uzdrowskie „Łączność” Sp. z o.o., Gmina Miasto Bydgoszcz oraz Powiat Toruński, realizowało inwestycje wieloletnie przewidziane na lata 2017-2018 i **1** wnioskodawca, tj. Powiat Sępoleński, realizował inwestycję wieloletnią przewidzianą na lata 2017-2019. Wykonane w 2018 r. etapy robót budowlanych przez **4** wnioskodawców, finansowane były wyłącznie ze środków stanowiących udział własny.

Z przyznanego dofinansowania skorzystało **6** obiektów zlokalizowanych na terenie gmin miejskich oraz **3** obiekty na terenie gmin wiejskich.

Przedmiot dofinansowania obejmował przebudowę wejść głównych do obiektów oraz klatek schodowych, dostosowanie ciągów komunikacyjnych, remont sanitariatów, utworzenie „mini baru” wraz pomieszczeniem rehabilitacji dzieci, budowę obiektu hotelowego z pomieszczeniami rekreacyjnymi oraz łącznikiem, remont kuchni, pralni i innych pomieszczeń w Domu Pomocy Społecznej.

Dofinansowanie inwestycji przyczyni się do likwidacji istniejących barier architektonicznych w budynkach, umożliwi osobom niepełnosprawnym swobodny dostęp do budynków i swobodne poruszanie się, w tym także możliwość pełnego dostępu do pełnej oferty bazy rehabilitacyjnej, noclegowej i poradnictwa specjalistycznego świadczonego przez dofinansowane placówki.

Nastąpi poprawa jakości życia, bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji osób niepełnosprawnych, zmniejszy się zużycie energii cieplnej i kosztów eksploatacji, a zaoszczędzone środki finansowe przeznaczone zostaną na potrzeby mieszkańców. W przypadku jednostki edukacyjnej, polepszo organizację pracy placówki dla uczniów niepełnosprawnych w celu realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej. Dzięki zrealizowanym robotom budowlanym, nastąpiło rozszerzenie działalności Zakładu Aktywności Zawodowej w Brodnicy o prowadzenie przez tę placówką dodatkowych usług w zakresie gastronomii celem przygotowania niepełnosprawnych pracowników do wejścia na otwarty rynek pracy.

Do 30 listopada 2018 r. na realizację zadania dofinansowania robót budowlanych do Urzędu Marszałkowskiego WK-P w Toruniu wpłynęło **11** wniosków, których rozpatrzenie i realizacja nastąpi w 2019 r. Żaden spośród złożonych wniosków nie był kompletny, w związku z czym wszyscy wnioskodawcy wezwani zostali do uzupełnienia przedmiotowych wniosków.

Przewidywany całkowity koszt realizacji wszystkich inwestycji, których dotyczą złożone wnioski wynosi **24.821.554,71 zł**, z czego **8.830.795,49 zł** stanowi łączna kwota wnioskowanego dofinansowania ze środków PFRON.

Tabela nr 42: Wykaz Wnioskodawców, którym przyznano dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2018, które będą realizowane w latach 2018-2019 na podstawie **umów wieloletnich**.

Lp.	Nazwa Wnioskodawcy	Miejsce realizacji zadania	Przedmiot dofinansowania	Okres realizacji zadania	Całkowity koszt realizacji zadania (zł)	Kwota dofinansowania ze środków PFRON przyznana przez Zarząd na 2018r. (zł)	Uwagi
1	Gmina Miasto Bydgoszcz	Dom Pomocy Społecznej „Jesień Życia” w strukturze Zespołu Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia ul. Mińska 15a 85-402 Bydgoszcz	Remont kuchni, pralni i innych pomieszczeń w piwnicach budynku Domu Pomocy Społecznej „Jesień Życia” Bydgoszcz ul. Mińska 15a	2018-2019	1 899 597,77	460 000,00	Dofinansowanie obejmuje wyłącznie 2018 r.
Razem:					1 899 597,77	460 000,00	x

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 43: Zestawienie przyznanych dotacji w ramach zadania dofinansowanie ze środków PFRON robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa w 2018 roku na podstawie **umów jednorocznych**.

Lp.	Nazwa wnioskodawcy	Miejsce realizacji zadania	Przedmiot dofinansowania	Nr umowy, data zawarcia	Według kosztorysu ofertowego	
					Całkowity koszt realizacji zadania (zł)	Kwota dofinansowania przyznana przez Zarząd (zł)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Kolejowy Szpital Uzdrowiskowy Spółka z o.o. w Ciechocinku	Kolejowy Szpital Uzdrowiskowy Spółka z o.o. w Ciechocinku ul. Zdrojowa 17 87-720 Ciechocinek	Przebudowa wejścia głównego do budynku Szpitalnego, powiększenie istniejącego holu głównego, zadaszenie i przebudowa pochylni dla niepełnosprawnych, przebudowa recepcji wraz z zapleczem, dostosowanie warunków pracy i obsługi dla osób niepełnosprawnych	SE-II.924.7.3041.1.2018 z dnia 16 kwietnia 2018 r.	430 253,02	88 000,00
2.	Fundacja Arka Bydgoszcz	Fundacja Arka Bydgoszcz ul. Warszawska 25 85-058 Bydgoszcz	Dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych - przebudowa budynku polegająca na budowie windy dla osób niepełnosprawnych wraz z dostosowaniem strefy wejściowej i komunikacyjnej	SE-II.924.13.3041.6.2018 z dnia 26 kwietnia 2018 r.	373 500,00	186 750,00
3.	Samodzielny Publiczny Zakład Leczniczo-Opiekuńczy	Samodzielny Publiczny Zakład Leczniczo-Opiekuńczy ul. Przedmiejska 1 87-721 Raciążek	Przebudowa wejścia bocznego do Samodzielnego Publicznego Zakładu Leczniczo-Opiekuńczego	SE-II.924.4.3041.4.2018 z dnia 26 kwietnia 2018 r.	136 188,00	50 000,00

4.	Powiat Aleksandrowski	Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 4 im. Jana Pawła II w Aleksandrowie Kujawskim ul. Strażacka 22 87-700 Aleksandrów Kujawski	Rozbudowa budynku Szkoły Specjalnej Nr 4 im. Jana Pawła II w Aleksandrowie Kujawskim o platformę zewnętrzną dla osób niepełnosprawnych z robotami towarzyszącymi	SE-II.924.9.3041.2.2018 z dnia 24 kwietnia 2018 r.	222 628,92	111 314,00
5.	Powiat Aleksandrowski	Dom Pomocy Społecznej ul. Inowrocławska 20 87-707 Zakrzewo	Remont łazienek z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych w Domu Pomocy Społecznej w Zakrzewie	SE-II.924.5.3041.3.2018 z dnia 24 kwietnia 2018 r.	96 301,78	48 150,00
6.	Powiat Brodnicki	Zakład Opieki Zdrowotnej w Brodnicy ul. Wiejska 9 87-300 Brodnica	Utworzenie mini baru wraz z pomieszczeniem rehabilitacji dzieci w istniejącym budynku Zespołu Opieki Zdrowotnej w Brodnicy na potrzeby Zakładu Aktywności Zawodowej w Brodnicy	SE-II.924.6.3041.5.2018 z dnia 25 kwietnia 2018 r.	337 573,50	140 000,00
7.	Filharmonia Pomorska im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy	Filharmonia Pomorska im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy ul. Andrzeja Szwałbego 6 85-080 Bydgoszcz	Przebudowa wewnętrznej klatki schodowej na szyb dźwigu osobowego z montażem dźwigu w Filharmonii Pomorskiej im. I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy	SE-II.924.3.3041.7.2018 z dnia 24 maja 2018 r.	458 023,02	213 000,00

8.	Hanna Szulc prowadząca działalność gospodarczą pod firmą Zakład Fryzjerski „SZYK”; Działalność Gastronomiczna i Hotelarstwo Hanna Szulc	Ośrodek Wypoczynkowy „Półwysep Wądzyn” Wądzyn 3987-327 Bobrowodziałka nr 118	Budowa obiektu hotelowego z pomieszczeniami rekreacyjnymi oraz łącznikiem	SE-II.924.12.3041.10.2018 z dnia 21 czerwca 2018 r.	3 634 226,73	494 897,00
9.	Europejskie Centrum Współpracy Młodzieży	Europejskie Centrum Współpracy Młodzieży Wola Zamkowa 12a /Św. Jakuba 3-5 87-100 Toruń	Przebudowa budynku przy Woli Zamkowej 12a /Św. Jakuba 3-5	SE-II.924.10.3041.9.2018 z dnia 6 czerwca 2018 r.	193 700,00	0,00 (umowa rozwiązana na mocy porozumienia stron)
Razem:					5 882 394,98	1 332 111,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 5.3. Opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe

W myśl art. 35 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej (...), do zadań samorządu województwa należy opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych. Opinia sporządzana jest na podstawie wizji lokalnej ośrodka i zawiera: stwierdzenie zgodności lub braku zgodności informacji zawartych we wniosku ośrodka ze stanem faktycznym, informację o standardzie ośrodka, ocenę warunków sanitarno-higienicznych, ocenę możliwości zapewnienia osobom niepełnosprawnym dogodnych warunków pobytu, odpowiednich do rodzaju ich niepełnosprawności, ocenę zaplecza i jego wyposażenia do realizacji programów turnusów i prowadzenia różnych form aktywnej rehabilitacji, w tym zajęć mających na celu poprawę psychofizycznej sprawności uczestników tych turnusów i zajęć wypoczynkowych, oraz zaplecza do przeprowadzenia zabiegów fizjoterapeutycznych w przypadku turnusu z programem zawierającym takie zabiegi, w zależności od rodzaju turnusów, które będą odbywały się w ośrodku.

W 2018 roku do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu wpłynęło **9** wniosków o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania ze środków PFRON, w tym:

- **8** wniosków zaopiniowano pozytywnie w całkowitym wnioskowanym zakresie,
- **1** wniosek ze względu na nieuzupełnienie w wyznaczonym terminie pozostawiony został bez rozpatrzenia.

Wszystkie zaopiniowane w 2018 r. wnioski dotyczyły ośrodków, którym upływał w roku 2018 termin uprawniający do przyjmowania zorganizowanych grup turnusowych, korzystających z dofinansowania ze środków PFRON, bowiem wpis do rejestru ośrodków dokonywany jest na okres 3 lat.

CEL 6 Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do leczenia specjalistycznego, terapii i rehabilitacji

Działanie 6.1. Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek

Finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

W ramach konkursu ofert nr 17/2018, którego celem była poprawa dostępu do rehabilitacji środowiskowej niepełnosprawnych mieszkańców województwa, wzrost dostępu do placówek realizujących usługi rehabilitacyjne i lecznicze dla osób niepełnosprawnych oraz podniesienie poziomu świadczonych usług medycznych ich na rzecz, wpłynęło 14 ofert, z czego 9 otrzymało dofinansowanie. Wnioskowaną i otrzymaną wysokość dofinansowania w podziale na powiaty ilustruje tabela nr 44.

Tabela nr 44: Zbiorcze zestawienie ofert złożonych i dofinansowanych w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby organizacji – prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek (...)

Miasto / Powiat	Ilość złożonych ofert	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość dofinansowanych ofert	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Toruń	3	22 700,00	1	10 000,00
m. Włocławek	1	10 800,00	1	10 000,00
aleksandrowski	1	24 500,00	1	20 000,00
bydgoski	1	26 300,00	1	25 000,00
chełmiński	1	8 780,00	1	6 000,00
inowrocławski	1	23 305,00	1	11 480,00
nakielski	1	14 700,00	1	8 000,00
mogileński		10 476,80		-
toruński	1	50 700,00		-
sępoleński		4 240,00		3 000,00
włocławski	1	11 850,00	1	6 520,00
RAZEM		208 351,80		100 000,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Beneficjentami tego zadania było **201 osób**. Podział ze względu na zamieszkanie beneficjentów i rodzaj niepełnosprawności ilustruje tabela nr 45.

Tabela nr 45: Zbiorcze zestawienie osób niepełnosprawnych będących beneficjentami w ramach konkursu 15/2018 – prowadzenie kampanii informacyjnych

Lp.	Powiaty	Beneficjenci końcowi				Razem 3+6
		Kobiety	Mężczyźni	Dziewczynki	Chłopcy	
1	2	3	4	5	6	7
1	aleksandrowski	-	1	5	8	14
2	bydgoski	35	20	-	-	55
3	chełmiński	30	23	6	4	63
4	inowrocławski	2	6	-	-	8
5	lipnowski	-	-	-	1	1
6	nakielski	-	1	4	6	11
7	toruński	-	-	2	10	12

8	radziejowski	-	-	-	2	2
9	sępoleński	6	4	-	-	10
10	wrocławski	-	-	3	22	25
1	Wieś	39	27	9	36	111
2	Miasto	34	28	11	17	90
1	Niepełnosprawność ruchowa	28	22	5	13	68
2	Autyzm/Asperger	-	-	1	16	17
3	Niepełnosprawność intelektualna	31	24	11	10	76
4	Niepełnosprawność psychiczna	1	1	1	2	5
5	Niepełnosprawność słuchowa	-	-	2	6	8
6	Niepełnosprawność inna	13	8	6	-	27

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Finansowane ze środków PFRON

W ramach trybu uproszczonego na powyższe zadanie wpłynęły 2 oferty, z czego jedna otrzymała dofinansowanie ze środków PFRON, co ilustruje tabela nr 46.

Tabela nr 46: Zbiorcze zestawienie ofert złożonych w ramach trybu uproszczonego, z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby oferenta – prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
koniński	2	20 000,00	1	10 000,00
RAZEM	2	20 000,00	1	10 000,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Bezpośrednimi beneficjentami tego zadania było **15 osób** niepełnosprawnych. Zestawienie beneficjentów projektów realizowanych w ramach trybu uproszczonego, z podziałem na powiaty, wg miejsca ich zamieszkania przedstawia tabela nr 47.

Tabela nr 47: Zbiorcze zestawienie osób niepełnosprawnych będących beneficjentami projektu realizowanego w ramach trybu uproszczonego, z podziałem na powiaty wg miejsca ich zamieszkania – prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek

Lp.	Powiaty	Beneficjenci końcowi				Razem 3+6
		Kobiety	Mężczyźni	Dziewczynki	Chłopcy	
1	2	3	4	5	6	7
1	brodnicki	1	-	-	-	1
2	grudziądzki	7	5	-	-	12
5	wąbrzeski	1	1	-	-	2
1	Wieś	2	1	-	-	3
2	Miasto	7	5	-	-	12
1	Niepełnosprawność ruchowa	10	5	-	-	15
2	Autyzm/Asperger	-	-	-	-	-
3	Niepełnosprawność intelektualna	-	-	-	-	-
4	Niepełnosprawność psychiczna	-	-	-	-	-
5	Niepełnosprawność wzrokowa	-	-	-	-	-
6	Niepełnosprawność słuchowa	-	-	-	-	-
7	Niepełnosprawność inna	-	-	-	-	-

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Działanie 6.2. Wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny

Z uwagi na brak wznowienia przez PFRON programu Wyrównywanie Różnic Między Regionami obszar A, Województwo Kujawsko-Pomorskie nie realizowało tego zadania.

Działanie 6.3. Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność

W 2018 r. Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego nie ogłosił otwartego konkursu pn. „Wspieranie dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność”. Od 2011 r. z wsparcie skorzystało łącznie **952** dzieci z niepełnosprawnością lub zagrożonych niepełnosprawnością. Założenia programu pn. „Równe szanse” zakładały, że wsparcie otrzyma min. 300 dzieci. Cel programu został osiągnięty. Nie znaczy to, że Województwo nie bierze pod uwagę potrzeb dzieci z niepełnosprawnością. W otwartych konkursach ogłoszonych w 2018 r. grupami docelowymi również mogły być dzieci.

Działanie 6.4. Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób niepełnosprawnych

Działanie 6.4 realizowano w ramach dwóch konkursów ofert. W konkursie ofert nr 15/2018, którego celem była poprawa dostępu do rehabilitacji środowiskowej, wpłynęło **16** ofert, z czego **12** otrzymało dofinansowanie. Wnioskowaną i otrzymaną wysokość dofinansowania w podziale na powiaty wg miejsca siedziby organizacji ilustruje tabela nr 48.

Tabela nr 48: Zbiorcze zestawienie ofert złożonych i dofinansowanych w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby organizacji – prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć (...)

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Bydgoszcz	3	76 150,00	2	29 000,00
m. Toruń	4	47 790,00	4	31 960,00
m. Włocławek	1	12 160,00	1	6 000,00
Powiat aleksandrowski	1	43 000,00	1	15 000,00
Powiat golubsko-	1	19 100,00	1	10 000,00

dobrzyński				
Powiat inowrocławski	2	54 480,00	1	9 000,00
Powiat nakielski	1	19 770,00	1	5 000,00
Powiat radziejowski	1	16 720,00		
Powiat wrocławski	1	25 100,00	1	20 000,00
Powiat żniński	1	9 600,00		
RAZEM	16	323 870,00	12	125 960,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Beneficjentami tego zadania były **233 osoby**. Podział ze względu na zamieszkanie beneficjentów i rodzaj niepełnosprawności ilustruje tabela nr 49.

Tabela nr 49: Zbiorcze zestawienie osób niepełnosprawnych będących beneficjentami w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby organizacji – prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć (...)

Lp.	Powiat / Niepełnosprawność	Beneficjenci końcowi				Razem 3÷6
		Kobiety	Mężczyźni	Dziewczynki	Chłopcy	
1	2	3	4	5	6	7
	aleksandrowski	2	4	4	7	17
	bydgoski	15	13	18	28	74
	brodnicki	-	3	-	1	4
	chełmiński	1	2	-	-	3
	golubsko-dobrzyński	-	1	3	8	12
	inowrocławski	5	-	-	-	5
	lipnowski	-	2	-	-	2
	nakielski	-	2	3	4	9
	mogileński	1	1	-	-	2
	świecki	-	-	1	1	2
	toruński	15	31	9	9	64
	tucholski	-	-	1	-	1
	radziejowski	-	-	3	2	5
	rypiński	-	-	-	1	1
	wąbrzeski	-	2	-	-	2
	wrocławski	10	6	7	7	30
	Wieś	12	13	14	26	65
	Miasto	37	54	34	43	168
	Niepełnosprawność ruchowa	23	21	22	19	85
	Autyzm/Asperger	-	2	9	22	33
	Niepełnosprawność intelektualna	11	12	12	16	51
	Niepełnosprawność psychiczna	2	4	1	-	7
	Niepełnosprawność wzrokowa	-	1	6	4	11
	Niepełnosprawność słuchowa	-	-	1	1	2
	Niepełnosprawność inna	13	27	3	1	44

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W ramach otwartego konkursu ofert nr 27/2018 wpłynęło **7 ofert**, z czego **1** otrzymała dofinansowanie. Wnioskowaną i otrzymaną wysokość dofinansowania w podziale na powiaty wg miejsca siedziby organizacji ilustruje tabela nr 50.

Tabela nr 50: Zbiorcze zestawienie ofert złożonych i dofinansowanych w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby organizacji – prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć (...)

Miasto / Powiat	Ilość ofert złożonych	Wnioskowana kwota dotacji (zł)	Ilość ofert dofinansowanych	Przyznana kwota dotacji (zł)
m. Bydgoszcz	1	20 730,00		
m. Toruń	1	4 098,00		
m. Włocławek	1	4 994,00		
aleksandrowski	1	9 780,00		
bydgoski	1	3 710,00		
nakielski	1	45 485,00	1	45 485,00
radziejowski	1	8 080,00		
RAZEM	7	96 877,00	1	45 485,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Beneficjentami tego zadania było **39 osób**. Podział ze względu na zamieszkanie i rodzaj niepełnosprawności ilustruje tabela nr 51.

Tabela nr 51: Zbiorcze zestawienie osób niepełnosprawnych będących beneficjentami w ramach konkursu 15/2018 z podziałem na powiaty wg miejsca siedziby organizacji – organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów (...)

Lp.	Powiaty	Beneficjenci końcowi				Razem 3÷6
		Kobiety	Mężczyźni	Dziewczynki	Chłopcy	
1	2	3	4	5	6	7
1	aleksandrowski					-
2	bydgoski		3			3
3	chełmiński					-
4	nakielski		2	4		6
5	toruński	2	6	1	5	14
6	włocławski			3	7	10
7	wąbrzeski	4	2			6
1	Wieś	2	3		5	10
2	Miasto	4	8	6	11	29
1	Niepełnosprawność ruchowa					-
2	Autyzm/Asperger	1	1	1	10	13
3	Niepełnosprawność intelektualna	2	5	3	5	15
4	Niepełnosprawność psychiczna	3	5	2	1	11
5	Niepełnosprawność wzrokowa					-
6	Niepełnosprawność słuchowa					-
7	Niepełnosprawność inna					-

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Działanie 6.5. Wspieranie działań na rzecz wdrażania nowoczesnych metod diagnozy, terapii i rehabilitacji osób niepełnosprawnych

Działanie 6.5 zrealizowano wyłącznie ze środków budżetu województwa.

- 1) Na otwarty konkurs ofert nr 17/2018 nie wpłynęła żadna oferta.
- 2) Zakupiono 2 respiratory i 3 asystory kaszlu i przekazano w użyczenie Fundacji Społeczno-Charytatywnej „Pomoc Rodzinie i Ziemi” z przeznaczeniem dla dzieci z niepełnosprawnością i przewlekle chorych przebywających w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym dla Dzieci i Młodzieży im. Jana Pawła II w Toruniu.

Wentylacja mechaniczna jest procesem umożliwiającym pacjentom z niewydolnością oddechową prawidłowe oddychanie przy użyciu aparatury medycznej, czyli respiratora, pozwalającego na sztuczne, całkowite lub wspomagane oddychanie pacjenta. Natomiast asystor kaszlu stymuluje naturalny odruch kaszlowy wspomagając proces prawidłowego oddychania. Zakup respiratorów i asystorów kaszlu jest przeznaczony dla dzieci z niepełnosprawnością i ciężko chorych z niewydolnością oddechową, które potrzebują natychmiastowej pomocy, ponieważ ich rodzice nie są w stanie zapewnić im optymalnej opieki w domu.

Zakup respiratorów i asystorów kaszlu ułatwił małym pacjentom oddychanie w przypadkach kiedy czynność ta jest utrudniona lub ze względu na stan pacjenta nie zaspokaja zapotrzebowania organizmu na tlen. W opiece nad pacjentem niewydolnym oddechowo niezbędne jest posiadanie respiratora oraz asystora kaszlu, jako urządzenia do usuwania wydzieliny z dróg oddechowych, który stymuluje naturalny odruch kaszlowy.

Kontrole i wizytacje realizowanych zadań

Na podstawie ustawy o rehabilitacji (...), uchwały Nr 27/942/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 lipca 2014 r. w sprawie trybu i sposobu kontroli umów zawieranych przez Województwo Kujawsko-Pomorskie w ramach środków przyznanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jak również w oparciu o zapisy zawieranych umów o dofinansowanie zadań ze środków PFRON oraz zatwierdzony przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego plan kontroli na 2018 r., pracownicy Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych, Departamentu Spraw Społecznych w 2018 r. przeprowadzili **9 kontroli**, w tym:

- **1** kontrolę w ramach realizacji zadania „dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów”. Kontrola obejmowała sprawdzenie oddania obiektu do użytkowania i przeznaczenia na cele rehabilitacji osób niepełnosprawnych, umieszczenia w widocznym miejscu trwałej tablicy informującej o dofinansowaniu inwestycji przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego ze środków PFRON, zgodności wykonanych robót budowlanych z dokumentacją inwestycyjną przedstawioną do rozliczenia zadania oraz dostępności obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych. Po zakończeniu czynności kontrolnych sformułowano zalecenia pokontrolne.
- **6** kontroli w ramach realizacji zadania „zlecenie realizacji zadań w ramach art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej (...)”. Zakres kontroli obejmował m.in. sprawdzenie

dokumentacji merytorycznej związanej z prowadzeniem rehabilitacji, z uwzględnieniem naboru do udziału w zadaniach, a także wywiązywanie się przez Zleceniobiorców z zapisów zawartych z Województwem umów w zakresie prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych związanych z otrzymanym wsparciem ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W przypadku jednego podmiotu sformułowano zalecenia pokontrolne.

- **2** kontrole realizacji umów na zadanie „dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej”. Zakres kontroli obejmował sprawdzenie wykonania wcześniej sformułowanych zaleceń pokontrolnych, dokumentów źródłowych będących podstawą sporządzenia informacji o wydatkowaniu środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazanych przez Województwo na działanie Zakładów Aktywności Zawodowej w latach 2016-2017, zasadności zarzutów na działanie zaz, ujętych w skardze niepełnosprawnego pracownika, zgodności przygotowanej dokumentacji merytorycznej związanej z prowadzoną działalnością z zapisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2007 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. z 2012, poz. 850). W wyniku przeprowadzonych kontroli, obie placówki otrzymały zalecenia pokontrolne.

W 2018 r. przeprowadzono również **24 wizytacji:**

- **15** wizytacji w ramach realizacji zadania „dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów”, w ramach których:
  - w **5** przypadkach sprawdzano zasadność oraz zaawansowanie robót budowlanych w związku ze złożonymi pismami o możliwość wsparcia w ramach zadania,
  - w **9** przypadkach sprawdzano wykonanie robót budowlanych, których zakres został przedstawiony do rozliczenia zgodnie z zawartymi latami 2017-2018 umowami na dofinansowanie,
  - w **1** przypadku sprawdzano stan zaawansowania robót budowlanych w trakcie realizacji umowy na dofinansowanie zawartej w 2018 r.
- **9** wizytacji, w ramach których sprawdzano zgodność danych zawartych we wniosku w sprawie wpisu do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe, zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. Nr 230, poz. 1694).

Monitorowanie realizacji programu w 2018 roku

Zgodnie z założeniami wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r.” corocznie prowadzony jest monitoring jego realizacji, analizowane są uzyskiwane wskaźniki oraz na ich podstawie planowane są działania w kolejnym roku. Wystąpiono z prośbą do departamentów urzędu i jednostek organizacyjnych, PFRON, Wojewody o przedstawienie danych dotyczących wspierania działań na rzecz osób z niepełnosprawnością – mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu poinformował, że nie realizuje działań, zadań ani projektów unijnych, które zakładają rehabilitację zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnością. Informacje przekazane przez WUP i PFRON znajdują się w opisie celu 4, działania 4.2, natomiast przez Wojewodę w opisie *Zadania na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych podejmowane przez pozostałych Realizatorów Programu*.

Tabela nr 52 zawiera monitoring zadań realizowanych przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych Departamentu Spraw Społecznych, finansowanych ze środków budżetu Województwa oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Analiza danych wskazuje że część wskaźników ujętych w tabeli na koniec roku 2018 zostały osiągnięte, co więcej wyraźnie przekroczyły wartość docelową do 2020 roku. Odchylenia w realizacji niektórych wskaźników wynikają z popularności danego zadania wśród organizacji pozarządowych (na niektóre zadania nie ma chętnych). Wskaźniki w wierszach, które nie zostały jeszcze osiągnięte, zostały zaznaczone kolorem żółtym.

Tabela nr 52: Tabela monitorowania realizacji programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”

Tabela monitorowania realizacji programu pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”												
Lp.	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość osiągnięta w									Wartość docelowa do 2020 r.
			2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015	2016	2017 r.	2018 r.	Łącznie	
Cel 1: Budowanie pozytywnych postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz pogłębianie wiedzy na temat ich potrzeb												
1	Informacja zbiorcza na temat działań na rzecz osób niepełnosprawnych	dane przekazane przez: -Wojewódzki Urząd Pracy, -samorządy powiatowe, -PFRON, umowy zawarte i rozliczone: -z zakładami aktywności zawodowej, -na dofinansowanie robót budowlanych, -z organizacjami pozarządowymi,	1	2	1	10	11	14	18	21	76	10
2	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych w ramach zadań zleczanych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	1	0	1	2	2	2	1	0	9	50
3	Liczba opracowanych materiałów promocyjno-informacyjnych oraz wydanych publikacji	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	3	11	3	5	8	6	15	15	66	60

4	Część nakładu publikacji, materiałów promocyjno-informacyjnych przekazana adresatom (w formie papierowej lub elektronicznej), dla których zostały opracowane	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami		95%	100%	95%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	95%
5	Liczba osób niepełnosprawnych jako beneficjentów realizowanych zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej	sprawozdania z realizacji umów zawartych m.in. z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	3 744	3 089	5 128	11 236	5 959	5 026	4 017	9 560	41 800	30 000	
6	Liczba złożonych ofert, które uzyskały wymagane minimum punktowe w ocenie formalnej i merytorycznej	Rejestry ofert	29	31	47	62	45	51	71	48	384	200	
Cel 2 : Poprawa dostępu osób niepełnosprawnych i ich otoczenia do informacji													
1	Liczba przeprowadzonych szkoleń/kursów/warsztatów dla osób niepełnosprawnych w ramach zadań zleconych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	1	2	14	0	1	5	2	2	27	50	

2	Liczba osób niepełnosprawnych biorąca udział w szkoleniach/kursach/warsztatach	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	20	77	518	0	20	442	130	85	1 292	300
3	Odsetek niepełnosprawnych uczestników szkoleń/kursów/warsztatów, którzy dzięki wzięciu udziału podnieśli swoją wiedzę lub umiejętności	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami – ankiety z niepełnosprawnymi uczestnikami szkoleń/kursów/warsztatów	X	X	100%	0	100%	100%	100%	90%	100%	80%
4	Liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym dot. prowadzenia poradnictwa psychologicznego/ społeczno-prawnego	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	2	1	1	0	1	3	4	2	14	30
5	Liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z poradnictwa psychologicznego/socjально-prawnego	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	200	110	10	0	100	415	420	210	1 465	1 000
6	Liczba zorganizowanych szkoleń/kursów/warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych w ramach zadań zleconych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	2	3	5	4	2	3	3	2	24	20

7	Liczba członków rodzin osób niepełnosprawnych biorąca udział w szkoleniach/kursach / warsztatach	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	150	18	170	335	55	62	142	201	1 133	800
8	Odsetek członków rodzin osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach/kursach/warsztatach, którzy dzięki wzięciu w nich udziału podnieśli swoją wiedzę lub umiejętności	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami – ankiety z członkami rodzin osób niepełnosprawnych uczestniczącymi w szkoleniach/kursach/warsztatach	X	X	100%	100%	100%	100%	100%	90%	100%	80%
Cel 3 : Wyrównywanie szans w zakresie dostępności do kształcenia i zdobywania zawodu przez osoby niepełnosprawne												
1	Liczba placówek edukacyjnych, które dzięki otrzymanemu dofinansowaniu zostały przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych	Umowy zawarte z wnioskodawcami	0	0	6	1	0	1	1	1	10	10
2	Liczba osób niepełnosprawnych kształcąca się w placówkach edukacyjnych, które uzyskały dofinansowanie	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	0	0	19	381	0	16	52	95	563	2 000

Cel 4 : Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych												
1	Liczba działających ZAZ		6	6	7	7	8	9	9	9	9	7
2	Liczba osób niepełnosprawnych zatrudniona w ZAZ	umowy zawarte z ZAZ	241	241	279	279	311	350	356	358	358	280
Cel 5 : Zwiększenie potencjału w zakresie świadczenia usług na rzecz osób niepełnosprawnych												
1	Liczba zorganizowanych imprez w ramach zadań zleczanych organizacjom	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	12	15	29	17	10	12	15	13	123	60
2	Liczba osób niepełnosprawnych uczestnicząca w imprezach	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	1 827	887	4 000	1 769	1 602	1 008	1 338	1 146	13 577	6 000

3	Liczba obiektów, w których dzięki otrzymanemu dofinansowaniu przeprowadzono roboty budowlane	umowy zawarte z wnioskodawcami	8	1	16	8	1	8	10	9	61	50
4	Liczba opiniowanych wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe	Złożone wnioski o wpis do rejestru ośrodków turnusowych	5	13	24	11	11	21	8	9	102	100
Cel 6 : Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do leczenia specjalistycznego, terapii i rehabilitacji												
1	Liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z usług rehabilitacyjnych w różnych typach placówek uzyskujących dofinansowanie w ramach zadań zleconych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	565	156	0	0	730	0	169	162	1 782	4 000
2	Liczba placówek, która dzięki otrzymanemu dofinansowaniu zakupiła sprzęt rehabilitacyjny	umowy zawarte z wnioskodawcami	6	7	8	10	20	0	0	0	51	25
3	Liczba dzieci niepełnosprawnych biorąca udział we wczesnym wspomaganiu rozwoju w ramach zadań zleconych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	55	0	103	247	267	200	80	0	952	300

4	Liczba zorganizowanych warsztatów w zakresie wdrażania nowoczesnych metod i techniki rehabilitacji dla osób zajmujących się rehabilitacją osób niepełnosprawnych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	0	1	0	0	1	1	1	1	5	10
---	--	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-----------

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Działania Samorządu WK-P z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami realizowano również przez wszystkie departamenty Urzędu Marszałkowskiego, m.in.: Departament Wdrażania RPO, Departament Promocji, Departament Kultury i Edukacji, Departament Spraw Społecznych (Wydział Polityki Społecznej), Departament Infrastruktury i Transportu, Departament Sportu i Turystyki. Jest to zgodne nie tylko z przepisami krajowymi lecz także unijnymi, np. z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. ratyfikowaną przez Polskę dnia 6 września 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169).

Województwo Kujawsko-Pomorskie realizuje zadania w zakresie promocji województwa wynikające z regulaminu organizacyjnego jako partner lub mecenas w szeregu wydarzeń, w których biorą udział mieszkańcy danego obszaru województwa, w tym także osoby z niepełnosprawnościami. Wśród tych wydarzeń są też takie, które są bezpośrednio adresowane do osób z niepełnosprawnościami, np. *Podarujmy Iskrę Nadziei*. Działania promocyjne planowane są tak, aby dotarły do wszystkich mieszkańców Kujaw i Pomorza, w tym do osób z niepełnosprawnościami. Podczas organizowanych wydarzeń przez Województwo są zapewnione dogodne miejsca na widowni, podjazdy i wszelkie udogodnienia architektoniczne dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Podczas *Nieszporów Ludźmierskich* zorganizowanych w październiku 2018 r. był przygotowany dodatkowy sektor dla osób mających problemy z poruszaniem się, co umożliwiło im swobodny udział w wydarzeniu nie tracąc na jakości widowiska. Nagrania z koncertów, przedstawień teatralnych, transmisje telewizyjne, digitalizacja wystaw i publikacji publikowane są w mediach społecznościowych: Facebooku, Flickrze, Issuu, czy YouTube dając możliwość dostępu dla tych osób, które z uwagi na niepełnosprawność nie są w stanie brać udziału w wydarzeniach⁹.

Ósmy Charytatywny Bal Marszałka pozwolił zebrać kwotę w wysokości **217 550,00 zł** na cele dobroczynne. Bal z udziałem 360 osób odbył się 20 stycznia 2018 r. w CKK Jordanki w Toruniu. Na dochód z imprezy złożyły się wpłaty od par uczestniczących w imprezie, a także środki zebrane podczas aukcji wartościowych przedmiotów. W pomoc w organizacji wydarzenia zaangażowały się instytucje i firmy z regionu oraz samorządowcy i znane osobistości. Dochód z balu trafił do podopiecznych dwóch instytucji z regionu, które przeznaczyli wsparcie na niezbędne remonty i inwestycje:

- Domu Dobrego Pasterza dla Samotnych Matek w Żołędowie (gmina Osielsko, powiat bydgoski), prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej. Placówka udziela schronienia i wsparcia matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, które z różnych

⁹ Opracowano na podstawie informacji z Departamentu Promocji.

przyczyn nie mogą pozostać w rodzinie – instytucja otrzymała wsparcie w wysokości **93 775,00 zł**, które trafiły na remont sanitariatów.

- Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży w Grabiu (gmina Aleksandrów Kujawski), prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety, pod opieką którego przebywa **70** osób niepełnosprawnych intelektualnie – instytucja otrzymała wsparcie w wysokości **93 775,00 zł**, które trafiły na dostosowanie piętra budynku do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym.

Część środków trafiła także na wsparcie polskich misji niosących pomoc potrzebującym w odległych zakątkach globu:

- sióstr klaretynek, które opiekują się mniejszością chrześcijańską w Indonezji – misjonarki otrzymały **10 000,00 zł** na zakup generatora prądu,

- misjonarzy, którzy prowadzą placówkę w odciętej od świata części Zambii – misjonarze otrzymali **20 000,00 zł** na zakup mobilnego gabinetu dentystycznego.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 wszystkie wnioski o dofinansowanie projektu otrzymujące dofinansowanie w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) muszą spełnić standardy „dostępności”. Departament Wdrażania RPO poinformował, że badany jest **wpływ projektu na politykę równości szans i niedyskryminacji**, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z zapisami Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 - EFRR (dalej: Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie), w przypadku oceny wsparcia określonego standardami dostępności dla polityki spójności 2014-2020, stanowiącymi załącznik nr 2 do Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 z dnia 5 kwietnia 2018 r. (będących jednocześnie załącznikiem do Regulaminu Konkursu), weryfikacji podlega sprawdzenie zgodności założeń wniosku o dofinansowanie projektu z tymi standardami. W związku z powyższym w danej sekcji wniosku o dofinansowanie projektu należy odnieść się do koncepcji uniwersalnego projektowania, w tym opisać dostępność nowo tworzonej inwestycji, z uwzględnieniem standardów dostępności (ze wskazaniem konkretnych działań zapewniających ich spełnienie). W ramach ww. załącznika opracowano sześć standardów: szkoleniowy, edukacyjny, informacyjno-promocyjny, cyfrowy, architektoniczny oraz transportowy. Wnioskodawca powinien zastosować zestaw jakościowych i technicznych wymagań w stosunku do

wsparcia finansowanego ze środków funduszy polityki spójności, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości skorzystania z udziału w projektach, jak i z efektów ich realizacji. Należy zauważyć, że Wnioskodawca powinien odnieść się do wszystkich standardów, które zakresem odpowiadają planowanemu wsparciu. Opis dostępności powinien dotyczyć zarówno inwestycji infrastrukturalnych, jak i wszystkich produktów będących wynikiem projektu oraz realizowanych w jego ramach działań (w tym zadania związane z promocją oraz zarządzaniem projektem). W ramach oceny ww. kryterium przeanalizowana zostanie możliwość wystąpienia negatywnych skutków realizacji pomocy w postaci ograniczonego dostępu osób z niepełnosprawnościami do rezultatów wsparcia. Należy pamiętać, że pomimo, iż projekt może nie zakładać bezpośredniej pomocy osobom o różnych potrzebach funkcjonalnych, to jednak trwałe efekty takich projektów, jak na przykład wybudowana droga, będą służyć wszystkim, również osobom z niepełnosprawnościami.

Dokonując analizy pod kątem ww. standardów dostępności pamiętać należy również o pozostałych elementach, które mogą pojawić się w projekcie, m.in.:

- stosowanie procedur zamówień może wymagać zastosowania klauzul społecznych, np. w zakresie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością,
- dokumentacja dotycząca zlecenia realizacji zamówienia powinna spełniać warunki dostępności,
- w projekcie może wystąpić np. potrzeba zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami dostępności na etapie realizacji inwestycji.

Wskazany powyżej opis dostępności zawsze powinien się odnosić do poniżej wskazanych grup osób z niepełnosprawnościami tj.:

- a) osoby poruszające się na wózkach i skuterach inwalidzkich,
- b) osoby wspomagające się w poruszaniu laską, kulami, balkonikami itd.,
- c) osoby z dysfunkcjami wzroku – niewidome i słabowidzące,
- d) osoby głuche i słabosłyszące,
- e) osoby z niepełnosprawnością intelektualną,
- f) osoby z inną niepełnosprawnością, wpływającą na obniżenie sprawności fizycznej i sensorycznej.

Według Departamentu Wdrażania RPO potencjalnie każdy projekt, który otrzymał dofinansowanie z EFRR spełnia definicję „rehabilitacji społecznej”.

Tabela nr 53: Konkursy realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością przez Departament Wdrażania RPO

L.p.	Nazwa konkursu	Liczba osób z niepełnosprawnością	Kwota dofinansowania (w zł)	Źródło dofinansowania	Powiat
1	2	3	4	5	6
1	Konkurs RPKP.06.03.02-IZ.00-04-018/16 wniosek RPKP.06.03.02-04-0001/16 "Atrakcyjne kształcenie zawodowe - unowocześnienie bazy kształcenia zawodowego w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Nr 2 w Grudziądzu"	69	1 162 143,97	EFRR	grudziądzki
2	Konkurs RPKP.06.03.02-IZ.00-04-018/16; wniosek RPKP.06.03.02-04-0002/16 "Mistrz zawodu w nowoczesnym warsztacie -modernizacja warsztatów kształcenia zawodowego w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 im. L. Braille'a w Bydgoszczy"	88	3 029 797,45	EFRR	bydgoski
3	Konkurs RPKP.06.03.02-IZ.00-04-018/16, wniosek RPKP.06.03.02-04-0003/16, "Remont i wyposażenie warsztatów i pracowni kształcenia praktycznego w Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 5 Specjalnej w Bydgoszczy"	78	892 452,73	EFRR	bydgoski
4	Konkurs nr RPKP.06.03.02-IZ.00-04-132/17; wniosek RPKP.06.03.02-04-0001/17; "Modernizacja infrastruktury kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Specjalnych w Żninie"	20	569 527,70	EFRR	żniński
5	Konkurs nr RPKP.06.03.02-IZ.00-04-132/17; wniosek RPKP.06.03.02-04-0002/17; "Rozbudowa infrastruktury edukacyjnej prowadzącej kształcenie zawodowe w ramach szkolnictwa specjalnego wraz z działaniami w zakresie e-edukacji"	27	854 335,90	EFRR	tucholski
6	Konkurs nr RPKP.06.03.02-IZ.00-04-132/17; wniosek RPKP.06.03.02-04-0003/17; "Artyści w zawodzie - modernizacja warsztatów kształcenia zawodowego w KPSOSW im. J. Korczaka w Toruniu"	160	7 574 929,43	EFRR	m. Toruń
7	Konkurs nr RPKP.06.03.02-IZ.00-04-132/17; wniosek RPKP.06.03.02-04-0004/17; "Usłyszeć potrzeby - wzmocnienie pozycji uczniów słabosłyszących i niesłyszących w ramach rozbudowy warsztatów zawodowych Kujawsko-Pomorskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 w Bydgoszczy w kontekście zwiększenia szans na rynku pracy"	60	7 046 417,17	EFRR	m. Toruń

8	Konkurs nr RPKP.09.01.01-IZ.00-04-208/18; wniosek RPKP.09.01.01-04-0004/18; "Teraz MY!"	3	21 455,13	EFS/JST	golubsko-dobrzyński
9	Konkurs nr RPKP.09.01.01-IZ.00-04-208/18; wniosek RPKP.09.01.01-04-0005/18; "My też jesteśmy aktywni 5"	28	979 289,71	EFS/PFRON/ prywatne	toruński/ m. Toruń
10	Konkurs nr RPKP.09.01.02-IZ.00-04-208/18; wniosek RPKP.09.01.01-04-0002/18; "Toruńskie Centrum Aktywności Społecznej"	8	159 795,12	EFS/JST	m. Toruń
11	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0025/18; "Akademia Współpracy"	40	513 226,40	EFS/JST	m. Toruń
12	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0001/18; "Aktywizacja osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym w celu podjęcia zatrudnienia i uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie"	1	9 200,00	EFS/JST	brodnicki
13	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0009/18; "Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Gminie Gruta - etap II"	9	54 386,01	EFS/JST	grudziądzki
14	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0027/18; "Aktywni niepełnosprawni II"	20	1 386 979,62	EFS/JST	chełmiński/ wąbrzeski
15	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0013/18; "Aktywni Teraz – program ułatwiający powrót do aktywności"	6	54 996,96	EFS/JST	nakielski
16	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0016/18; "Aktywni-Kompetentni-Szczęśliwi"	2	20 271,80	EFS/JST	żniński
17	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0023/18; "Aktywność na PLUS"	4	41 417,80	EFS/JST	tucholski
18	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0022/18; "Bank Inicjatyw Społecznych"	8	235 150,16	EFS/JST	m. Toruń
19	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0017/18; "Centrum Aktywności Rodziny drogą do integracji - PAL"	3	40 151,67	EFS/JST	sępoleński

20	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0007/18; "Integracja i aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna osób i rodzin zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym w celu aktywnego włączenia społecznego i powrotu na rynek pracy z wykorzystaniem Programu Aktywności Lokalnej - III edycja"	6	66 274,20	EFS/JST/Fundusz Pracy	wąbrzeski
21	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0011/18; Klub Integracji Społecznej "Aktywni razem"	10	241 053,60	EFS/JST	golubsko-dobrzyński
22	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0012/18; "Klub Integracji Społecznej dla mieszkańców powiatu mogileńskiego"	5	75 470,60	EFS/prywatne	mogileński
23	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0008/18; "Niepełnosprawni - sprawni zawodowo2"	30	1 370 543,28	EFS/prywatne	toruński
24	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0010/18; "Nowe szanse - wracamy na rynek pracy II"	6	32 276,04	EFS/JST/Fundusz Pracy	wąbrzeski
25	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0019/18; "PERSPEKTYWA - Program wsparcia osób niepełnosprawnych z powiatu grudziądzkiego"	20	478 922,02	EFS/prywatne	grudziądzki
26	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0021/18; "Program Aktywizacja i Integracja - Nowy Start " w ramach PAL"	5	58 806,30	EFS/JST	sępoleński
27	Konkurs nr RPKP.09.02.01-IZ.00-04-167/18; wniosek RPKP.09.02.01-04-0020/18; "Przez WTZ do zatrudnienia II"	30	395 126,25	EFS/PFRON/prywatne	sępoleński
28	Konkurs nr RPKP.09.02.02-IZ.00-04-171/18; wniosek RPKP.09.02.02-04-0002/18; "Trampolina 2"	5	89 958,55	EFS/JST/Budżet państwa	kuj.-pom.
29	Konkurs nr RPKP.09.02.02-IZ.00-04-171/18; wniosek RPKP.09.02.02-04-0001/18; "Wykluczenie - nie ma MOWy!"	5	119 443,40	EFS/JST/Budżet państwa	kuj.-pom.
SUMA		756	27 573 798,97		

Opracowanie: Departament Wdrażania RPO, Biuro Raportowania i Analiz

Departament Edukacji i Kształcenia Ustawicznego dofinansował sześć przedsięwzięć na rzecz osób z niepełnosprawnościami w łącznej kwocie **19 008 629,43 zł**. W trzech zadaniach uczestniczyły **43** osoby z niepełnosprawnościami, w pozostałych trzech zadaniach brak danych odnośnie liczby osób. W tabeli nr 54 ujęto realizowane zadania.

Tabela nr 54: Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami przez Departament Edukacji i Kształcenia Ustawicznego

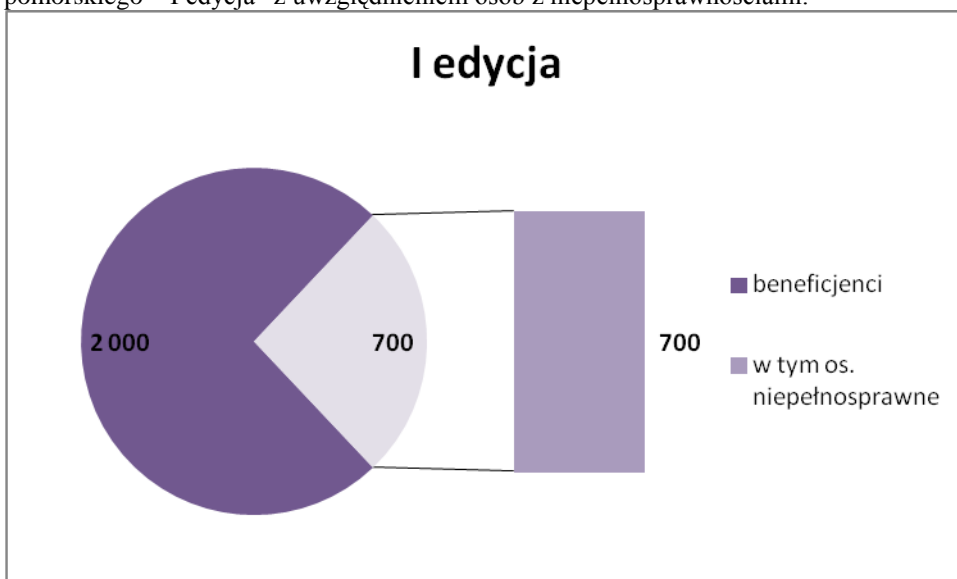
L.p.	Nazwa zadania/projektu/nr konkursu/ nr działania	Liczba osób z niepełnosprawnością		Kwota dofinansowania (w zł)	Źródło dofinansowania	Powiat
		ogółem	w tym, dzieci i młodzież do 16 roku życia			
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prymusi Zawodu Kujaw i Pomorza	14	0	35 000,00	RPO WK-P na lata 2014-2020	włocławski (4 os.), toruński (2 os.), wąbrzeski (1 os.), świecki (1 os.), rypiński (1 os.), chełmiński (1 os.), koniński (1 os.), m. Włocławek (1 os.), m. Toruń (1 os.), m. Grudziądz (1 os.)
2.	Humaniści na start!	6	3	19 500,00	RPO WK-P na lata 2014-2021	m. Toruń (2 os.), m. Bydgoszcz (2 os.), m. Włocławek (1 os.), kolski (wielkopolskie) (1 os.)
3.	Prymus Pomorza i Kujaw	23	9	59 500,00	RPO WK-P na lata 2014-2020	aleksandrowski (1 os.), brodnicki (2 os.), bydgoski (4 os.), m. Bydgoszcz (3 os.), m. Grudziądz (1 os.), inowrocławski (2 os.), kolski (wielkopolskie) (1 os.), nakielski (1 os.), m. Toruń (4 os.), toruński (1 os.), wąbrzeski (1 os.), m. Włocławek (1 os.), złotowski (wielkopolskie) (1 os.)

4.	Mistrz zawodu w nowoczesnym warsztacie – modernizacja warsztatów kształcenia zawodowego w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 im. L. Braille’a w Bydgoszczy	b/d	b/d	3 029 797,45	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	m. Bydgoszcz
5.	„Artyści w zawodzie - modernizacja warsztatów kształcenia zawodowego w KPSOSW im. J. Korczaka w Toruniu”	b/d	b/d	7 574 929,43	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	m. Toruń
6.	Mistrz zawodu w nowoczesnym warsztacie – modernizacja warsztatów kształcenia zawodowego w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 im. L. Braille’a w Bydgoszczy	b/d	b/d	8 289 902,55	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	m. Bydgoszcz
RAZEM:		43	12	19 008 629,43		

Opracowanie: Departament Edukacji i Kształcenia Ustawicznego

Departament Spraw Społecznych w ramach środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na kwotę **26 327 839,25 zł** zrealizował w okresie 2010-2015 projekt w dwóch edycjach pn. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego” w ramach działania 8.3. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion” osi priorytetowej 8. „Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki” Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007 – 2013. Wykresy nr 7 i 8 przedstawiają beneficjentów projektu. Wsparcia łącznie udzielono **1 543** osobom z niepełnosprawnościami.

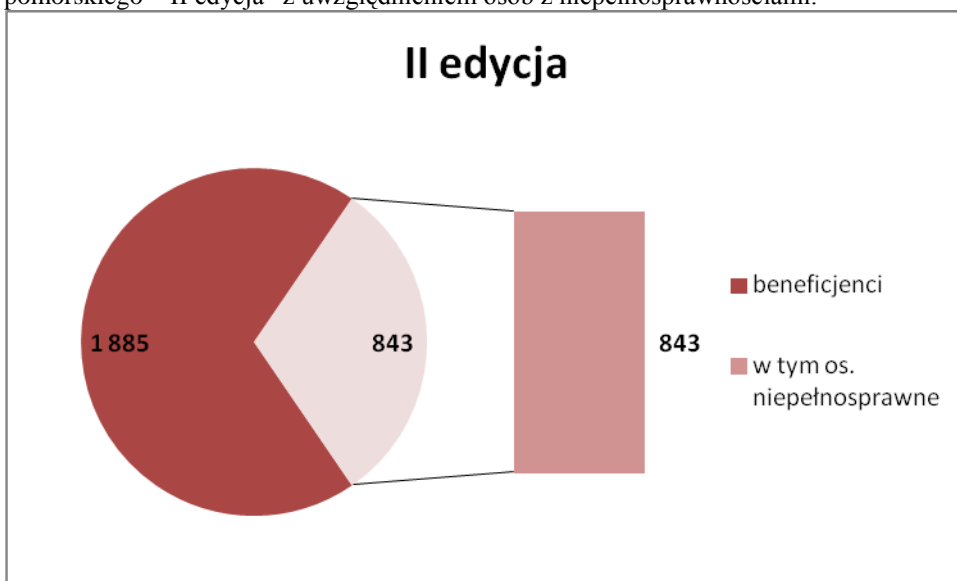
Wykres nr 7: Beneficjenci projektu pn. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego – I edycja” z uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami.

Dane: Departament Spraw Społecznych, Wydział Polityki Społecznej

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Wykres nr 8: Beneficjenci projektu pn. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego – II edycja” z uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami.

Dane: Departament Spraw Społecznych, Wydział Polityki Społecznej

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Celem projektu było likwidowanie wykluczenia cyfrowego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego poprzez zapewnienie dostępu do Internetu, technologii informacyjnych i wiedzy mieszkańcom województwa kujawsko-pomorskiego. Dodatkowo sprzęt dostosowano do wymogów osób niepełnosprawnych - w zależności od rodzaju niepełnosprawności, np. dla **300 osób niewidomych** – zakupiono linijki brajlowskie i specjalistyczne oprogramowanie. W okresie

trwałości projektu (2016-2021) tj. w 2018 r. monitorowano wykorzystania sprzętu przez osoby z niepełnosprawnościami.

Departament Infrastruktury i Transportu realizuje szereg działań uwzględniających potrzeby osób z niepełnosprawnością. Rozpoczęto realizację inwestycji w oddziale terenowym w Inowrocławiu oraz w oddziale terenowym w Grudziądzu. Wybudowane budynki dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Dla ułatwienia możliwości poruszania się zaprojektowano podjazdy dla wózków, brak krawężników oraz duże parkingi na terenie obiektów, odpowiednio wyposażoną i oznaczoną toaletę, czytelnie opisane pomieszczenia. Dodatkowo wszystkie biura w oddziale w Inowrocławiu zlokalizowane są na jednym poziomie. W siedzibie WORD w Bydgoszczy oraz w siedzibie WORD w Toruniu bariery dla osób z niepełnosprawnością ruchową zostały usunięte wcześniej. Siedziba Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego we Włocławku posiada częściowo dostosowany budynek do potrzeb osób niepełnosprawnych: podjazd dla wózków, odpowiednio wyposażoną toaletę, niestety barierą jest brak windy umożliwiającej dostanie się na pierwsze piętro. Osoby niepełnosprawne mogą podejść do egzaminów w dostosowanym do ich niepełnosprawności pojeździe. Pojazdy te dostępne są w Ośrodkach Szkoleń Kierowców. Za taki egzamin WORD-y nie pobierają opłat. Dodatkowo w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego w Toruniu dwóch egzaminatorów ukończyło **kursy języka migowego**. Kandydaci na kierowców mogą również skorzystać z obecności tłumacza języka migowego podczas egzaminu.

Od kilku lat wytyczne w zakresie dostosowania infrastruktury drogowej dla potrzeb osób niepełnosprawnych są stosowane jako obligatoryjne przy projektowaniu przebudowie, modernizacji, remontów infrastruktury drogowej. Tabela nr 55 przedstawia zestawienie tabelaryczne wyposażenia infrastruktury drogowej w elementy ułatwiające poruszanie się osobom niepełnosprawnym.

Tabela nr 55: Zestawienie infrastruktury drogowej na drogach wojewódzkich w województwie kujawsko-pomorskim dotyczące udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami.

Rejon	Stan Infrastruktury do 2017r						Infrastruktura 2017-2018 w trakcie realizacji planowane zakończenie 2019				
	Przejścia dla pieszych szt.			Zatoki autobusowe szt.	Miejsca parkingowe dla ON szt.	Ciągi pieszo-rowerowe km	Numer drogi wojewódzkiej w przebudowie	Przejścia dla pieszych w szt. z płytami ryflowanymi szt.	Zatoki autobusowe szt.	Miejsca parkingowe dla ON szt.	Ciągi pieszo-rowerowe w km
	wszystkie	z płytami ryfl.	z sygnalizacją								
Inowrocław	262	41	5 (1 dźwiękowa)	138 (5 z płyt. ryf.)	6	15,72 (0,73 różne rodz. nawierz.)	251 255	28 23	14 1	- -	14,84 1,40
Toruń	209	61	2	93 (3 z płyt. rf.)	6	17,15	556 546	10 5	2 6	-	- 2,2
Tuchola	271	16	5 (2 dźwiękowe)	100	2	23,26	240	43	18	-	-
Wąbrzeźno	219	12	13 (13 dźwiękowych)	157	4	20,19	548	66	34	2	28,74
Włocławek	202	20	4 (4 dźwiękowe)	86	-	7,81	265 559	58 22	17 22	-	17,94 12,06
Żołędowo	62	6	-	39	9	5,08	-	-	-	-	-
Razem	1225	156	29	613	27	56,34	-	255	114	2	77,18

Opracowanie: Departament Infrastruktury i Transportu

Osoby z niepełnosprawnością miały możliwość skorzystania z projektów o charakterze sportowym. W tabeli nr 56 ujęto zadania realizowane przez Departamentu Sportu i Turystyki.

Tabela nr 56: Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami przez Departament Sportu i Turystyki.

L.p.	Nazwa zadania	Liczba osób z niepełnosprawnością	Kwota dofinansowania (zł)
1	Imprezy sportowe	W ramach otwartego konkursu ofert na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2018 r. w zakresie kultury fizycznej i sportu dofinansowanie otrzymały 3 oferty, których tylko i wyłącznie beneficjentami były osoby z niepełnosprawnościami, tj. <i>Organizacja II Mistrzostw Województwa w kregle klasyczne niewidomych i Słabowidzących, XIV Spartakiada Osób Niepełnosprawnych i Przyjaciół, V Młodzieżowe Zawody w Pływaniu Osób Niepełnosprawnych.</i>	7 000,00
2	Stypendia sportowe	3	8 500,00
3	Nagrody sportowe	6	5 950,00
4	Pozostałe zadania	Olimpiady Specjalne pn. <i>XI Ogólnopolskie Letnie IO Specjalne</i> w Katowicach dofinansowano koszulki oraz czapeczki dla uczestników z nadrukiem. Dla Włocławski-Brodnickiego Klubu Sportowego Niewidomych i Słabowidzących Pionek pn. <i>ME w kreglach klasycznych</i> dofinansowano torbę i obuwie.	2 666,35
Razem:			24 116,35

Dane z Departamentu Sportu i Turystyki

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Organizowane imprezy masowe były tak przygotowane aby uwzględnić potrzeby mieszkańców regionu z niepełnosprawnościami.

Zadania na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych podejmowane przez pozostałych Realizatorów Programu

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami mają na celu przede wszystkim pełną integrację osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej tych osób a także likwidację barier, w szczególności architektonicznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

1) W 2018 roku **samorządy powiatowe** realizowały zadania wynikające z ustawy o rehabilitacji (...), które dofinansowano w wysokości **55 346 220,71 zł**, w tym **43 457 437,19 zł** stanowiły środki

PFRON. W ramach realizacji tych zadań wzięło udział **33 752** osób z niepełnosprawnością z województwa kujawsko-pomorskiego. Osoby te skorzystały z rehabilitacji w warunkach domowych, dostosowania mieszkań do własnych potrzeb w celu bezpiecznego poruszania się, zmniejszenia barier w komunikacji ze środowiskiem, zakupienia nowego sprzętu rehabilitacyjnego, nabycia nowych umiejętności społecznych i zawodowych, przywrócenia sprawności fizycznej i ogólnej poprawy psychofizycznej, poprawienia jakości życia i aktywnego spędzenia czasu. Samorządy powiatowe zgłaszały iż na te zadania są niewystarczające środki finansowe PFRON i to powodowało niemożność realizacji niektórych zadań bądź ograniczanie udział osób niepełnosprawnych w poszczególnych zadaniach.

W **tabeli nr 57** przedstawiono wszystkie zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez powiaty regionu kujawsko-pomorskiego.

Tabela nr 57 : Zbiorcze zestawienie 23 powiatów zadań realizowanych przez samorządy powiatowe w 2018 roku na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

L.p.	Nazwa zadania ustawowego lub nazwa programu lub nr działania	Podstawa prawna zadania	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba osób z niepełnosprawnością w realizowanych zadaniach, w tym:					Kwota dofinansowania (w zł)	
					ogółem	dzieci i młodzież do 16 roku życia	z lekkim stopniem	z umiarkowanym stopniem	ze znacznym stopniem	PFRON	Inne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, z późn. zm.)											
1.1	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym	art. 35a, ust.1, pkt 7, lit. a	5 335	1 263	2 472	607	42	904	919	3 791 031,00	0,00
1.2	Dofinansowanie zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki i osób niepełnosprawnych	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. b	190	155	7 996	1 352	337	3 096	1 363	380 852,81	0,00
1.3	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. c	325	244	308	107	5	70	124	358 248,93	56 859,38
1.4	Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. c	12 416	4 738	9 645	878	1 240	2 350	5 050	9 275 055,30	6 832 788,21
1.5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. d	697	307	294	14	2	46	232	1 308 229,33	0,00
1.6	Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. d	467	276	281	106	9	86	80	455 412,37	0,00

1.7	Dofinansowanie likwidacji barier technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. d	526	337	315	23	1	41	250	877 078,01	3 500,00
1.8	Dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. e	208	157	208	175	2	11	20	345 914,00	115 056,00
1.9	Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika	art.35a, ust.1, pkt 7, lit. f	1	1	1	0	0	1	0	180,00	0,00
1.10	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Warsztatów Terapii Zajęciowej	art.35a, ust.1, pkt 8	47	54	1 310	0	1	546	760	22 071 139,28	2 487 666,86
1.11	Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej zlecone przez powiaty organizacjom pozarządowym	art. 36 ust.2	3	3	27	1	0	0	1	7 000,00	9 000,00
Suma			20 215	7 535	22 857	3 263	1 639	7 151	8 799	38 870 141,03	9 504 870,45
<i>2. Inne zadania i programy</i>											
1.1	Aktywny Samorząd		1 731	1 616	1 501	75	15	898	510	3 183 903,74	1 011 688,00
1.2	PWRMR		20	20	377	39	33	50	64	1 385 392,42	569 377,13
1.3	Wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego		4	4	308	0	0	0	0	0,00	90 200,00
1.4	Z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508, z późn. zm.)	art. 51b ust. 5, art. 59 ust. 2, art. 78	52	33	228	23	5	85	115	0,00	216 307,17
1.5	Z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998, z późn. zm.)	art. 35 ust. 1	0	0	25	20	0	4	1	0,00	0,00

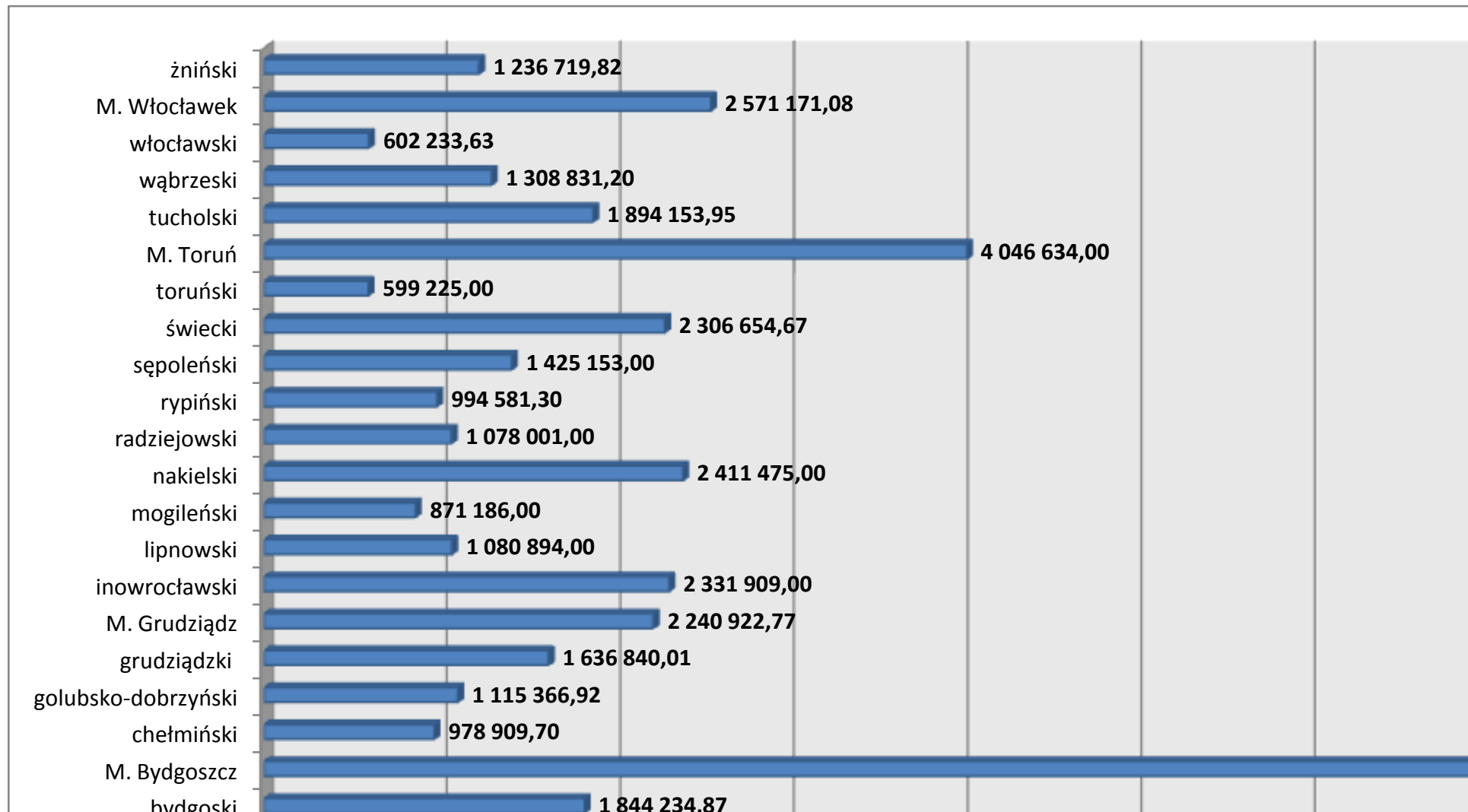
1.6	Z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, z późn. zm.)	art. 10b, ust. 6	1	1	1	0	0	0	1	0,00	1 843,90
1.7	Zadania publiczne zlecane organizacjom pozarządowym		13	12	0	0	0	0	0	0,00	255 000,00
1.8	Transport osób niepełnosprawnych		4 664	0	8 420	0	0	0	0	0,00	234 502,38
1.9	Program na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin		0	0	20	0	0	0	0	0,00	4 994,49
1.10	Program PFRON "ZAJĘCIA KLUBOWE W WTZ"		1	1	15	0	0	3	12	18 000,00	0,00
SUMA			6 486	1 687	10 895	157	53	1 040	703	4 587 296,16	2 383 913,07
RAZEM (1+2)			26 701	9 222	33 752	3 420	1 692	8 191	9 502	43 457 437,19	11 888 783,52
										55 346 220,71	

Źródło: 23 samorządy powiatowe WK-P

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Uwaga: Liczba osób niepełnosprawnych – beneficjentów w realizowanych zadaniach jest wartością podaną szacunkowo, ponieważ część samorządów powiatowych nie monitoruje danych wg stopnia niepełnosprawności. Inne źródła to m.in.: środki własne powiatu, gminu, miasta, NFZ.

Wykres nr 9: Zbiorcze zestawienie podziału środków finansowych na działania na rzecz **rehabilitacji społecznej** osób niepełnosprawnych realizowanych przez **powiaty** i finansowanych przez PFRON w poszczególnych samorządach powiatowych w 2018 r.

Źródło: dane z 23 powiatów WK-P

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W ramach realizacji działań na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych najwięcej środków przeznaczono na koszty tworzenia i działania Warsztatów Terapii Zajęciowej w kwocie **24 558 806,14 zł**, w tym **22 071 139,28 zł** stanowiły środki PFRON. W 36 WTZ **1 310** osoby z niepełnosprawnością skorzystało z terapii zajęciowej. Udział w warsztatach terapii zajęciowej zapewnia osobom z niepełnosprawnościami zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej oraz ogólny rozwój niezbędny do prowadzenia samodzielnego i aktywnego zawodowo życia. Ponadto następuje poprawa sprawności motorycznej, sprawności fizycznej, funkcjonowania psychospołecznego, poprawa w relacjach interpersonalnych oraz sprawniejsze i samodzielne funkcjonowanie w miejscach publicznych. **Rys. nr 3** przedstawia aktualnie działające Warsztaty Terapii Zajęciowej w województwie kujawsko-pomorskim.

Rys. nr 3: Wykaz Warsztatów Terapii Zajęciowej działających w Województwie Kujawsko-Pomorskim

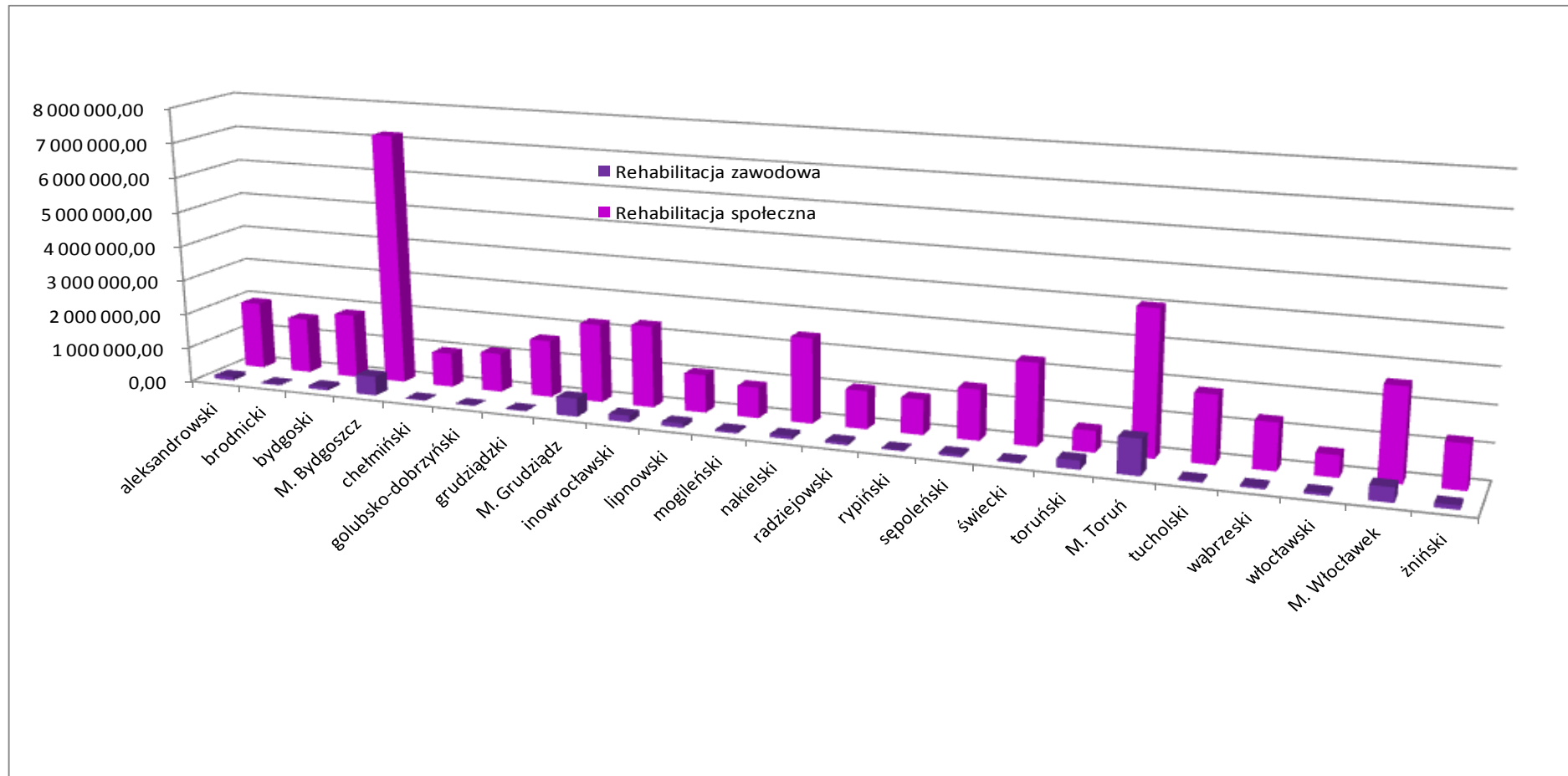
L.p.	Powiat	Nazwa i adres siedziby
1	aleksandrowski	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Wojska Polskiego 21 87-700 Aleksandrów Kujawski
2		Warsztat Terapii Zajęciowej „Karczemka” ul. Szlak Bursztynowy 95 Otłoczyn 87-700 Aleksandrów Kujawski
3	brodnicki	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Wyspiańskiego 13 87-300 Brodnica
4	Bydgoszcz	Warsztat Terapii Zajęciowej „Tęcza” AL. Planu 6 Letniego 37 85-806 Bydgoszcz
5		Warsztat Terapii Zajęciowej "Modrzew" przy Lidze Kobiet Polskich w Bydgoszczy ul. Modrzewiowa 6 85-631 Bydgoszcz
6		Warsztat Terapii Zajęciowej” Wiatrak” ul. J. Porazińskiej 9 85-792 Bydgoszcz
7		Warsztat Terapii Zajęciowej "Biały Domek,, ul. Toruńska 28 85-023 Bydgoszcz
8		Warsztat Terapii Zajęciowej "Przystań" przy Stowarzyszeniu Na Rzecz Pomocy Dzieciom i Ich Rodzinom "Przystań" ul. Noakowskiego 4/1 85-804 Bydgoszcz
9		Warsztat Terapii Zajęciowej "mega-Art" przy Polskim Związku Niewidomych ul. Stawowa 1 85-323 Bydgoszcz
10		Warsztat Terapii Zajęciowej "Victoria,, ul. Bernardyńska 3 85-029 Bydgoszcz
11	bydgoski	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. 23 Stycznia 17C 86-050 Solec Kujawski
12		Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Szubińska 87D 86-005 Białe Błota
13	chełmiński	Warsztaty Terapii Zajęciowej Pl. Rydygiera 1 86-200 Chełmno
14	golubsko - dobrzyński	Warsztaty Terapii Zajęciowej ul. Odrodzenia 2 87 – 410 Kowalewo Pomorskie
15	Grudziądz	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Kochanowskiego 11-13 86-300 Grudziądz
16	grudziądzki	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Dworcowa 2 86-320 Łasin
17		Warsztaty Terapii Zajęciowej w Grucie Gruta 1 86-330 Mełno
18	inowrocławski	Warsztat Terapii Zajęciowej "Razem,, ul. E. Plater 3 88-100 Inowrocław
19	lipnowski	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Warsztaty Terapii Zajęciowej ul. Wojska Polskiego 8 87-600 Lipno
20	mogileński	Warsztat Terapii Zajęciowej „Radosne Serca” Bielice 88-330 Gębice
21	nakielski	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Warsztat Terapii Zajęciowej "Pod Dębem" ul. Parkowa 8 89-100 Nakło nad Notecią
22		Warsztat Terapii Zajęciowej "PELIKAN" Ligi Kobiet Polskich Koła w Szubinie ul. Sportowa 2a 89-200 Szubin
23		Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Kujawsko Pomorski Oddział Regionalny Warsztat Terapii Zajęciowej Pl. Wolności 5 89-115 Mroczka
24	radziejowski	Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Urzędzie Miasta i Gminy w Piotrkowie Kujawskim Nowa Wieś 28A 88-230 Piotrków Kujawski
25	rypiński	Warsztat Terapii Zajęciowej "NADZIEJA,, ul. Strażacka 1 87-500 Rypin
26	sepoleński	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Plac Wolności 2a ul. Kościuszki 3 89-400 Sępólno Krajeńskie
27	świecki	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Wojska Polskiego 173 86-100 Świecie
28		Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Myśliwska 1A 86-170 Nowe
29	Toruń	Warsztat Terapii Zajęciowej „ARKADIA,, ul. Skłodowskiej - Curie 80c 87-100 Toruń
30		Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Związku Niewidomych ul. Mickiewicza 61 87-100 Toruń

31		Warsztat Terapii Zajęciowej „BRATANKI” ul. Rydygiera 23 87-100 Toruń
32	tucholski	Warsztat Terapii Zajęciowej w Tucholi ul. Przemysłowa 2 89-500 Tuchola
33	wąbrzeski	Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Matejki 18 87-200 Wąbrzeźno
34	Włocławek	Towarzystwo Przyjaciół dzieci Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Wiejska 14 87-800 Włocławek
35		Polski Związek Niewidomych Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Łazienna 6 87-800 Włocławek
36	żniński	Warsztat Terapii Zajęciowej „PROMYK” ul. Szpitalna 32 88-400 Żnin

Źródło: dane przekazane przez organizatorów WTZ oraz jednostki samorządów powiatowych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych przy współpracy Kujawsko-Pomorskiego Biura Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Powiaty w województwie kujawsko-pomorskim ze środków PFRON w większym stopniu dofinansowują działania na rzecz rehabilitacji społecznej niż zawodowej. Wydatkowana kwota ogółem na rehabilitację społeczną to **43 457 437,19 zł**, a na rehabilitację zawodową – **3 975 346,39 zł**. Wykres nr 10 przedstawia kwoty wydatkowane przez powiaty z podziałem na rodzaj rehabilitacji.

Wykres nr 10: Wydatki powiatów w woj. kujawsko-pomorskim na rehabilitację zawodową i społeczną.

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

2) W roku 2018 w ramach konkursu na realizację zadań publicznych w obszarze pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U z 2018 poz. 450, z późn. zm.) ogłoszonego przez **Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego** przekazał dofinansowanie z własnego budżetu kwotę w wysokości **207 895,00 zł** na **12** projektów, w których beneficjentami były **1 086** osób z niepełnosprawnościami, co przedstawia **tabela nr 58**.

Tabela nr 58: Projekty wyłonione w ramach konkursu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

L.p.	Nazwa nr konkursu	Liczba osób z niepełnosprawnością	w tym, dzieci i młodzież do 16 roku życia	Kwota dofinansowania (w zł)	Powiat
1	2	3	4	8	9
1	Bydgoskie Stowarzyszenie Przyjaciół Chorych na Fenylketonurię, "Aktywni z PKU - warsztaty edukacyjno-kulturalne dla osób z Fenylketonurią z elementami edukacji zdrowotnej"	22	22	24 060,00	Bydgoszcz, bydgoski
2	Stowarzyszenie na rzecz Osób z Autyzmem i innymi Niepełnosprawnymi „Za Szybą”, "Przyroda, pasje, koledzy i mój autyzm-wyjazd terapeutyczny	25	25	20 000,00	Bydgoszcz, bydgoski
3	Oddział Terenowy Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem, "Obóz integracyjny dla osób niepełnosprawnych"	58	0	50 000,00	Bydgoszcz, bydgoski
4	Stowarzyszenie Promyk w Grudziądzu, "Sobota z Promykiem"	349	0	7 250,00	Grudziądz, grudziądzki, chełmiński
5	PCK we Włocławku, "Integracja międzypokoleniowa - Wigilia PCK	60	0	4 835,00	Włocławek

6	PZN Okręg Kujawsko-Pomorski w Bydgoszczy, "Gwiazdka dla Niewidomych dzieci 2018"	220	220	24 800,00	Bydgoszcz, bydgoski, Toruń, sępoleński, żniński, inowrocławski, grudziądzki, chełmiński, golubsko-dobrzyński, lipnowski, aleksandrowski, rypiński, świecki, Włocławek, brodnicki, wąbrzeski, radziejowski, tucholski, nakielski
7	PKPS ZR we Włocławku, "Przegląd Artystyczny osób długotrwale chorych, niepełnosprawnych i starszych"	34	0	6 800,00	województwo kujawsko-pomorskie
8	Stowarzyszenie "Agrafka" w Toruniu, "Wakacyjne cyfrowe podróże"	20	0	7 400,00	Toruń, toruński
9	Stowarzyszenie Pomocy na rzecz Rodzin w Nowej Wsi Wielkiej, XVII Olimpiada Sportowa ŚDS Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Nowa Wieś Wielka 2018"	173	0	10 270,00	całe województwo
10	Stowarzyszenie Pomocy na rzecz Rodzin w Nowej Wsi Wielkiej, "W zdrowym ciele zdrowy duch"	35	0	32 440,00	bydgoski
11	PKPS ZR we Włocławku, "Świąteczna Integracja"	40	0	3 500,00	Włocławek, włocławski
12	Stowarzyszenie "Bydgoska Pomoc Społeczna", "Obieżyświat"	50	0	16 540,00	Bydgoszcz, bydgoski
Razem:		1086	267	207 895,00	

Opracowanie: Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy/Wydział Polityki Społecznej

Wnioski

Reasumując najwięcej środków publicznych przeznaczana jest na rehabilitację zawodową osób z niepełnosprawnościami. Nieco mniej na działania rehabilitacji społecznej. Działania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej realizowane w 2018 r. w ramach programu pn. „Równe szanse (...)ze wskazaniem realizatorów, zadań i źródeł dofinansowania przedstawia tabela nr 59. Rodzaje rehabilitacji wg źródeł dofinansowania przedstawia tabela nr 60.

Tabela nr 59: Zbiorcze zestawienie realizatorów programu i źródeł finansowania

L.p.	Realizator zadania	Rodzaj zadania	Liczba niepełnosprawnych beneficjentów zadania	Kwota wsparcia w złotych	Źródło finansowania
1	Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	rehabilitacja zawodowa	378	279 089,00	budżet województwa
				7 258 903,00	PFRON
		rehabilitacja społeczna	191	389 027,35	budżet województwa
				2 197 096,00	PFRON
		869	46 799 978,40	inne środki, np. środki unijne	
2	Wojewódzki Urząd Pracy	rehabilitacja zawodowa	3 037	brak danych	brak danych
3	Samorządy powiatowe	rehabilitacja społeczna	33 752	43 457 437,19	PFRON
				11 888 783,52	EFS/budżet powiatu/środki sponsorów
		rehabilitacja zawodowa	4 961	3 975 346,39	PFRON
				4 184 764,10	Fundusz Pracy/EFS
4	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	rehabilitacja zawodowa	23 918	188 467 904,40	PFRON
5	Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki	rehabilitacja społeczna	1 086	207 895,00	budżet Wojewody
łącznie:			68 192	309 106 224,35	

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 60: Rodzaje rehabilitacji wg źródła dofinansowania

L.p.	Rodzaj rehabilitacji	Budżet województwa, środki unijne i inne	PFRON	Budżet wojewody	Razem
1	społeczna	59 077 789,27	45 654 533,19	207 895,00	104 940 217,46
2	zawodowa	4 463 853,10	199 702 153,79	0,00	204 166 006,89
	Razem:	63 541 642,37	245 356 686,98	207 895,00	309 106 224,35

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Podsumowanie

Podsumowując działania Województwa Kujawsko-Pomorskiego kierowane są do szerokiego grona odbiorców, w tym pośrednio do osób z niepełnosprawnościami. Przy wszelkiego rodzaju przedsięwzięciach brana jest pod uwagę likwidacja lub minimalizowanie barier komunikacyjnych i architektonicznych, zapewniając tym samym równy dostęp do wydarzeń społeczno-kulturalnych wszystkim mieszkańcom Kujaw i Pomorza.

Wszystkie działania na terenie kujawsko-pomorskim na rzecz osób z niepełnosprawnościami prowadzą do przygotowania tej grupy osób do życia w środowisku społecznym, podniesienia kompetencji społecznych i zawodowych a także nabycia umiejętności życia codziennego i zaradności osobistej. Poprzez realizację tych wszystkich działań zebranych w jednym miejscu można powiedzieć, że podnosi się komfort życia osób z niepełnosprawnościami. Osoby te są pełnosprawnymi uczestnikami życia społecznego i zawodowego.

Zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych wszystkie zadania podejmowane w Województwie Kujawsko-Pomorskim uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych, identyfikowane są problemy, a także usuwane przeszkody rzeczywiste i mentalne, które stają na drodze realizacji praw osób niepełnosprawnych, tak aby tworzyć społeczeństwo otwarte dla wszystkich, czyli wyrównujące szanse osób niepełnosprawnych i włączające ich do życia społecznego.

Załącznik nr 1: Wykaz ofert wybranych w ramach otwartego konkursu ofert nr 15/2018 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2018 roku ze środków PFRON pod nazwą: "Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych".

Załącznik nr 2: Wykaz ofert wybranych w ramach otwartego konkursu ofert nr 17/2018 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2018 roku w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych pod nazwą: "Zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnością do leczenia specjalistycznego, terapii i rehabilitacji.

Załącznik nr 3: Wykaz ofert wybranych w ramach otwartego konkursu ofert nr 27/2018 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2018 roku ze środków PFRON pod nazwą: "Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych".

Załącznik nr 4: Wykaz ofert wybranych w ramach trybu uproszczonego na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2018 roku ze środków PFRON pod nazwą: "Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych".

Załącznik nr 1

Wykaz ofert wybranych w ramach otwartego konkursu ofert nr 15/2018 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2018 roku ze środków PFRON pod nazwą: "Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych".

lp.	Nazwa oferenta	Powiat	Tytuł zadania	Wysokość przyznanej dotacji
Nazwa zadania z Rozporządzenia*: organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji (§1 pkt 3)				
1	Fundacja Społeczno-Charytatywna Pomoc Rodzinie i Ziemi w Toruniu	m. Toruń	Wolontariusz 2.0 - nowa jakość w wolontariacie dla osób niepełnosprawnych	2 000,00
Nazwa zadania z Rozporządzenia*: prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych (§1 pkt 4)				
1	Polski Związek Niewidomych Okręg Kujawsko-Pomorski	m. Bydgoszcz	WIEM WIĘCEJ 2018	15 000,00
2	Fundacja Arka Bydgoszcz	m. Bydgoszcz	"Razem możemy więcej"	5 000,00
Nazwa zadania z Rozporządzenia*: prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które: mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną, usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach (§1 pkt 5)				
1	Stowarzyszenie Stwardnienia Rozsianego (SM)	m. Bydgoszcz	REHABILITACJA RUCHOWA	9 000,00
2	Stowarzyszenie Oświatowe na Rzecz Dzieci i Młodzieży "RÓWNE SZANSE"	włocławski	Sprawni ruchowo - sprawni w życiu - zajęcia z fizjoterapii z elementami integracji sensorycznej dla dzieci z zaburzeniami w rozwoju fizycznym	20 000,00
3	Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie "Razem Możemy Więcej"	nakielski	Muzykoterapia - magia, która pobudza zmysły i hamuje negatywne emocje - kontynuacja projektu	5 000,00
4	Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji przy Zespole Szkół nr 5 w Toruniu "RÓWNAMY SZANSE"	m. Toruń	"Przez zmysły do umysłu" - zajęcia terapii integracji sensorycznej dla dzieci i młodzieży (edycja 3)	14 000,00
5	Fundacja "ŚWIATŁO"	m. Toruń	"Jestem...słyszę...czuję - kontynuacja"	4 960,00
6	Caritas Diecezji Bydgoskiej	m. Bydgoszcz	Hipoterapia - rehabilitacja osób niepełnosprawnych w Ośrodku Rekreacji Konnej Caritas Diecezji Bydgoskiej	20 000,00
7	Fundacja Rehabilitacja bez barier	inowrocławski	Program rehabilitacyjnych dla osób z mózgowym porażeniem dziecięcym (MPD)	9 000,00

8	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Dorosłym z Niepełnosprawnością Intelektualną - OLIGO	m. Włocławek	Aktywni ONI	6 000,00
9	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Osób z Niepełnosprawnością Radosny Zakątek	aleksandrowski	Uczę się, poznaję, rozwijam	15 000,00
10	Stowarzyszenie Krzewienia Kultury "Animator"	golubsko-dobrzyński	"Mam Terapię, Mam Szansę- zajęcia terapeutyczne dla dzieci z niepełnosprawnościami" - III kolejny etap	10 000,00
11	DAJ SZANSE Fundacja na Rzecz Rozwoju Dzieci Niepełnosprawnych	m. Toruń	Niepełnosprawni	10 000,00
12	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Osób Jąkających się Oddział Toruń	m. Toruń	"Poprawa komunikacji społecznej dzieci, młodzieży i osób dorosłych"	3 000,00
Nazwa zadania z Rozporządzenia*: organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach (§1 pkt 9)				
1	Stowarzyszenie Centrum Niezależnego Życia	aleksandrowski	IGRZYSKA AKTYWNEJ REHABILITACJI	10 000,00
2	Włocławsko-Brodnicki Klub Niewidomych i Słabowidzących "PIONEK"	m. Włocławek	Turnieje bowlingowe dla osób z niepełnosprawnością	4 000,00
3	Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej oraz ich Rodzin "DZIEWIĘTNASTKA"	m. Toruń	IV Wojewódzki Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną „Z uśmiechem przez świat - podróż w rytm Konwencji ONZ o prawach Osób Niepełnosprawnych - 10 maja 2018"	4 550,00
4	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego - Oddział w Koninie	m. Konin	Dostrzec niepełnosprawnych i poznać SM II	1 700,00
5	Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski	wąbrzeski	RYWALIZACJA I INTEGRACJA - IMPREZY SPORTOWO-REKREACYJNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	7 000,00
6	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych	bydgoski	Razem przez świat - Na pełnym morzu	3 500,00
7	"Inicjatywa Kulturalna Bard"	m. Bydgoszcz	VIII Festiwal widzących duszą "Muzyka otwiera oczy"	8 000,00
8	Polski Związek Niewidomych, Okręg Kujawsko-Pomorski, Koło Powiatowe w Lipnie	lipnowski	Kulturoaktywni	4 000,00
9	Towarzystwo Rodziców Dzieci Specjalnej Troski	brodnicki	XXI Festiwal Artystyczny Osób Niepełnosprawnych pod hasłem: "Terapia artystyczna krokiem do samodzielności"	7 000,00
10	Pomorsko-Kujawski Klub Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących "ŁUCZNICZKA" w Bydgoszczy	m. Bydgoszcz	IV MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NIEWIDOMYCH I SŁABOWIDZĄCYCH W BOWLINGU I SHOWDOWN (TENIS STOŁOWY DLA NIEWIDOMYCH)	6 000,00

Sprawozdanie z realizacji w 2018 roku wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse.
Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”

123

11	Fundacja Ducha na Rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych	m. Toruń	Spotkanie wigilijne niepełnosprawnych w dniu 9 grudnia 2018 r.	3 000,00
Nazwa zadania z Rozporządzenia*: promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego (§1 pkt 10)				
1	Stowarzyszenie "VISUS SUPREMUS" przy Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 w Bydgoszczy	m. Bydgoszcz	KAMPANIA SPOŁECZNA "JA NIE WIDZE , TY ZOBACZ MNIE"	6 000,00
Nazwa zadania z Rozporządzenia*: świadczenie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usług asystencji osobistej (§1 pkt 13)				
1	Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Zespołem Aspergera "ASPI"	m. Bydgoszcz	ASPI - Aktywny! Samodzielny! Pasjonat! - Inny?	46 145,00
2	Oddział Kujawsko-Pomorski Polskiego Związku Głuchych	m. Bydgoszcz	Asystent Osoby Niesłyszącej Szansą Na Niezależność	41 145,00
Razem:				300 000,00

Załącznik nr 2

Wykaz ofert wybranych w ramach otwartego konkursu ofert nr 17/2018 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2018 roku w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych pod nazwą: "Zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnością do leczenia specjalistycznego, terapii i rehabilitacji.

lp.	Nazwa oferenta	Powiat	Tytuł zadania	Wysokość przyznanej dotacji
1.	"Fundacja Wspierania Rozwoju Impuls"	m. Toruń	Kółko graniaste - zajęcia rehabilitacyjno - edukacyjno-integracyjne dla dzieci z niepełnosprawnością	10 000,00
2.	Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie "Razem możemy więcej"	nakielski	Hipoterapia - jako najchętniej wybierana przez dzieci niepełnosprawne forma terapii	8 000,00
3.	Fundacja Rehabilitacja bez barier	inowrocławski	Powrót do zdrowia po udarze mózgu - program rehabilitacyjny	11 480,00
4.	Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu "SURDO"	m. Włocławek	Słyszę, mówię, jestem	10 000,00
5.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Osób z Niepełnosprawnością „Radosny Zakątek”	aleksandrowski	Łatwiej, sprawniej, aktywniej	20 000,00
6.	Fundacja Caietanus	włocławski	Nowoczesne terapie - szansa, rozwój, przyszłość	6 520,00
7.	Fundacja Wspierania Osób Niepełnosprawnych Nasz Dom	chełmiński	Dogoterapia, terapia poprzez taniec - różne formy terapii - leczą i bawią	6 000,00
8.	Krajeńskie Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane "SILNI DUCHEM"	sępoleński	SILNI DUCHEM pokonują lenistwo i ćwiczą w domu	3 000,00
9.	Fundacja Na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych „Dobre Serce”	bydgoski	Mobilne usługi rehabilitacyjne szansą na poprawę sprawności ruchowej osób niepełnosprawnych	25 000,00
Razem:				100 000,00

Załącznik nr 3

Wykaz ofert wybranych w ramach otwartego konkursu ofert nr 27/2018 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2018 roku ze środków PFRON pod nazwą: "Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych".

L.p.	Nazwa oferenta	Powiat	Tytuł zadania	Wysokość przyznanej dotacji
1	Kujawsko-pomorskie Stowarzyszenie Razem Możemy Więcej	nakielski	Żyj samodzielnie - rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	45 485,00
Razem:				45 485,00

Załącznik nr 4

Wykaz ofert wybranych w ramach trybu uproszczonego na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2018 roku ze środków PFRON pod nazwą: "Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych".

L.p.	Nazwa oferenta	Powiat	Tytuł zadania	Kwota dofinansowania
1	Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski	wąbrzeski	My i Warmia i Mazury	10 000,00
2	Fundacja Światło	m. Toruń	I Wojewódzki Piknik Osób Niepełnosprawnych	10 000,00
3	Polskie Stowarzyszenie Stwardnienia Rozsianego Oddział w Koninie	koniński	Masaże	10 000,00
4	Stowarzyszenie VISUS SUPREMUS przy Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Nr 1 w Bydgoszczy	m. Bydgoszcz	Świat filmu w świecie słowa	9 500,00
5	Polski Związek Głuchych Oddział Kujawsko-Pomorski w Bydgoszczy	m. Bydgoszcz	Wzrost integracji społecznej osób głuchych i słabosłyszących poprzez uczenie się, sport i wypoczynek	10 000,00
6	Arkadia	m. Toruń	Konferencja z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych	10 000,00
Razem:				59 500,00